

2 | 240 |

ZIELONA GÓRA, luty 2017

UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ

ISSN 1644-7867

**Rektorzy
21 akademickich uczelni
średniej wielkości podjęli decyzję
o utworzeniu sieci
(10 uniwersytetów klasycznych
i 11 politechnik
z 12 województw)**

NARODOWY KONGRES NAUKI

DZIEŃ OTWARTY na WIEA

W numerze:

- 4__ DARIA KORONA / Z obrad Senatu
- 5__ DARIA KORONA / Zarządzenia JM Rektora
- 5__ EWA SAPEŃKO / Stypendia MNiSW dla naszych studentów
- 6__ NARODOWY KONGRES NAUKI
- 6__ Sieć akademickich uczelni średniej wielkości – wystąpienie Rektora UZ, prof. Tadeusza Kuczyńskiego podczas konferencji programowej NKN w Katowicach
- 8__ PAP-NAUKA W POLSCE / Gowin: utrzymanie habilitacji w obecnym kształcie oznacza stagnację
- 9__ PAP-NAUKA W POLSCE / Doskonałość naukowa i ustrój szkół wyższych tematami debaty nad Ustawą 2.0
- 10__ EWELINA KRAJCZYŃSKA PAP-NAUKA W POLSCE / Resort nauki planuje wprowadzenie tzw. dużego doktoratu badawczego
- 11__ EWA SAPEŃKO / Webometrics Ranking of World Universities
NOWE HABILITACJE:
- 12__ Dr hab. Helena Kardasz
- 13__ Dr hab. Piotr Bylica
- 13__ Dr hab. Jacek Uglik
- 14__ Dr hab. Łukasz Młyńczyk
- 15__ Prof. Bogusław Banaszak sędzią Trybunału Stanu
- 15__ Dwóch Profesorów z UZ na liście 100 najbardziej wpływowych osób w ochronie zdrowia
- 16__ EWA ADASZYŃSKA / Projektowanie uniwersalne – dostępność i uczestnictwo dla wszystkich
- 118__ JANINA WALLIS / Grafika Jacka Papli – wystawa w Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej
- 20__ ANDRZEJ MALINOWSKI / O potrzebie badań auksologicznych na łęczach
- 21__ DANUTA NOWAK, WIESŁAW HŁADKIEWICZ / Julius-Maximilians-Universität Würzburg
WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE
- 22__ Wydział Artystyczny
- 28__ Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska
- 30__ Wydział Ekonomii i Zarządzania
- 32__ Wydział Humanistyczny
- 34__ Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki
- 37__ Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii
- 38__ Wydział Mechaniczny
- 38__ Wydział Nauk Biologicznych
- 41__ Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii
- 44__ Wydział Prawa i Administracji
- 45__ EWA POPIŁKA / Nowości Wydawnicze
- 48__ DONATA WOLSKA / Sekret Alberta Einsteina. Przygoda w bibliotece

Ustawa 2.0

Przed nami czas trudny i pełen niepokoju. Wielu z nas nawet nie zdaje sobie sprawy, jakie rewolucyjne zmiany czekają szkolnictwo wyższe już w przyszłym roku. 19-20 września br. poznamy ostateczny kształt nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym nazywanej Ustawą 2.0. Dziś już możemy zapoznać się z trzema propozycjami założeń do tej ustawy przygotowanych przez zespoły wyłonione przez MNiSW w drodze konkursu. I to one są źródłem tego niepokoju dla uczelni średniej wielkości – czyli takich jak Uniwersytet Zielonogórski i dziesiątki innych uczelni w Polsce. Zainteresowani czytelnicy znajdą w numerze wystąpienie rektora UZ prof. T. Kuczyńskiego podczas konferencji programowej Narodowego Kongresu Nauki, która odbyła się w styczniu br. w Katowicach, a także materiały przygotowane przez serwis PAP-Nauka w Polsce. W Katowicach tematem wiodącym były ścieżki kariery i rozwój młodej kadry naukowej. Przed nami, jeszcze w lutym, konferencja w Poznaniu o doskonałości naukowej, czyli jak równać do najlepszych. Relacje z tego wydarzenia w następnym numerze.

esa

REDAKTOR NACZELNA
Ewa Sapeńko

WSPÓŁPRACA
Anetta Barska, Tomasz Belica, Marek Dankowski,
Tomasz Gratkowski, Renata Grochowalska, Dorota Hebisz,
Daria Korona, Pola Kuleczka, Katarzyna Kwiecień-Długosz,
Alicja Lewicka-Szczegół, Joanna Markiewicz-Stanny,
Magdalena Steciąg, Joachim Syga, Janina Wallis

PROJEKT GRAFICZNY
Lucyna Andrzejewska

ŁAMANIE KOMPUTEROWE I OKŁADKA
Lucyna Andrzejewska

WYDANIE INTERNETOWE
<http://www.uz.zgora.pl/miesiecznikUZ.html>
opr. Krzysztof Jarosiński

ZDJĘCIA
Kazimierz Adamczewski

Wyrażone opinie są osobistymi przekonaniami autorów i nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem kolegium, zespołu redakcyjnego i kierownictwa uczelni. Zachęcamy do wypowiedzi polemicznych. Redakcja zastrzega sobie prawo nadawania tekstom własnych tytułów, ich skracania i adiustacji; materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Za zamieszczane informacje odpowiedzialność ponoszą ich autorzy.

Oddano do druku w lutym 2017 r.

Nakład: 500 egz.
Druk: Zakład Poligrafii Uniwersytetu Zielonogórskiego

UNIwersytet
ZIELONOGÓRSKI
R E D A K C J A
ul. Licealna 9
65-417 Zielona Góra
tel. 68 328 2593, ~2592
miesiecznikUZ@uz.zgora.pl

Z OBRAD SENATU

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2016 r. podjął następujące uchwały:

__Nr 31 w sprawie wszczęcia postępowania o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 31 z dn. 07.12.2016 r.

__Nr 32 w sprawie powołania członków Rady Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Senat podjął uchwałę nr 32 z dn. 07.12.2016 r.

__Nr 33 zmieniająca uchwałę nr 21 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 26 października 2016r. w sprawie powołania Komisji ds. studenckich.

Senat podjął uchwałę nr 33 z dn. 07.12.2016 r.

__Nr 34 w sprawie powołania Rady Wydawniczej.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 34 z dn. 07.12.2016 r.

__Nr 35 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Humanistycznego.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 35 z dn. 07.12.2016 r.

__Nr 36 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 36 z dn. 07.12.2016 r.

__Nr 37 w sprawie zatwierdzenia wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Uniwersytetu Zielonogórskiego za okres 01.01.2016 r. - 31.12.2016 r.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 37 z dn. 07.12.2016 r.

__Nr 38 w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 38 z dn. 07.12.2016 r.

Treść uchwał dostępna na stronie internetowej UZ pod adresem: <http://www.uz.zgora.pl/ap/>

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 21 grudnia 2016 r. podjął następujące uchwały:

__Nr 39 w sprawie uchwalenia prowizorium budżetowego na rok 2017.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 39 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 40 zmieniająca uchwałę nr 19 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 26 października 2016r. w sprawie powołania Komisji ds. kształcenia.

Senat podjął uchwałę nr 40 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 41 w sprawie wystąpienia o przyznanie uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia na kierunku „bezpieczeństwo i higiena pracy” i określenia efektów kształcenia dla tego kierunku.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 41 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 42 w sprawie utworzenia na Wydziale Artystycznym studiów podyplomowych „Obrazowanie w malarstwie i rysunku” i określenia efektów kształcenia dla tych studiów.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 42 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 43 w sprawie likwidacji kierunku studiów pierwszego stopnia inżynieria kosmiczna prowadzonego na Wydziale Fizyki i Astronomii.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 43 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 44 w sprawie uchwalenia regulaminu studiów podyplomowych.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 44 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 45 w sprawie uchwalenia regulaminu organizacyjnego studiów podyplomowych.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 45 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 46 w sprawie uchwalenia regulaminu organizacyjnego kursów dokształcających.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 46 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 47 w sprawie wytycznych dotyczących projektowania i uchwalania programów kształcenia dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 47 z dn. 21.12.2016 r.

__Nr 48 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Nauk Biologicznych.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 48 z dn. 21.12.2016 r.

Treść uchwał dostępna na stronie internetowej UZ pod adresem: <http://www.uz.zgora.pl/ap/>

*Pani mgr Edycie Wysockiej
wyraży głębokiego współczucia i słowa otuchy
z powodu odejścia Taty
składają
Prorektor oraz koleżanki z Pionu Prrektora ds. Jakości
Kształcenia*

ZARZĄDZENIA JM REKTORA

__JM Rektor wydał następujące zarządzenia:

__Nr 103 z dnia 18 listopada 2016 roku w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska.

__Nr 104 z dnia 18 listopada 2016 roku w sprawie powołania Dziekańskiej Komisji Stypendiów Doktoranckich na Wydziale Fizyki i Astronomii na rok akademicki 2016/2017.

__Nr 105 z dnia 1 grudnia 2016 roku w sprawie powołania Rady Bibliotecznej.

__Nr 106 z dnia 5 grudnia 2016 roku w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia.

__Nr 107 z dnia 5 grudnia 2016 roku zmieniające zarządzenie nr 87 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania wsparcia oraz dysponowania środkami dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na Uniwersytecie Zielonogórskim.

__Nr 108 z dnia 7 grudnia 2016 roku w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Humanistycznego.

__Nr 109 z dnia 7 grudnia 2016 roku w sprawie powołania Komisji ds. Orderów i Odznaczeń.

__Nr 110 z dnia 12 grudnia 2016 roku zmieniające zarządzenie nr 51 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie dokumentów i procedur Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz wprowadzające tekst jednolity zarządzenia.

__Nr 111 z dnia 21 grudnia 2016 roku w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Nauk Biologicznych.

__Nr 112 z dnia 31 grudnia 2016 roku w sprawie wynagrodzenia z tytułu wykonywania czynności promotora w przewodach doktorskich oraz za recenzje w przewodach doktorskich, postępowaniach habilitacyjnych oraz w postępowaniach o nadanie tytułu naukowego profesora, a także z tytułu uczestniczenia w postępowaniach kwalifikacyjnych na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

__Nr 113 z dnia 31 grudnia 2016 roku w sprawie wynagrodzenia za opinię dotyczącą uzasadnienia wniosku o przyznanie nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z tytułu uczestniczenia w postępowaniach kwalifikacyjnych na stanowisko profesora zwyczajnego oraz dla recenzenta lub promotora w postępowaniach o nadanie tytułu doktora honoris causa.

Treść zarządzeń dostępna na stronie internetowej UZ pod adresem: <http://www.uz.zgora.pl/ap/>

Daria Korona
Biuro Prawne

STYPENDIA MNISW DLA NASZYCH STUDENTÓW

25 stycznia 2017 r. zostały wręczone stypendia ministra nauki i szkolnictwa wyższego za wybitne osiągnięcia w nauce. W tym roku otrzymało je ośmioro studentów UZ:

1. Grzegorz Biernacki – student II roku studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie,
2. Mateusz Budynek – student II roku studiów drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe,
3. Sandra Dobosz – studentka II roku studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie,
4. Ewelina Gawel – studentka II roku studiów drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe,
5. Maciej Kwiatkowski – student III roku studiów pierwszego stopnia na kierunku logistyka,
6. Joanna Ratajczak – studentka I roku studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie,
7. Marcin Sikora – student III roku studiów pierwszego stopnia na kierunku logistyka,
8. Patrycja Kamola – studentka I roku studiów drugiego stopnia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej.

NARODOWY KONGRES NAUKI

USTAWA 2.0

Coraz więcej informacji o nowej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym dociera do środowiska akademickiego budząc coraz większe zainteresowanie, ale i zaniepokojenie. Proponowane zmiany są niejednokrotnie w sprzeczności z interesami uczelni średniej wielkości. Dlatego powstała sieć 10 uniwersytetów klasycznych i 11 politechnik (lista nie jest zamknięta, a liczba zainteresowanych rośnie), której liderem został Uniwersytet Zielonogórski. O celach tego gremium mówił 26 stycznia rektor UZ prof. Tadeusz Kuczyński, podczas konferencji w Katowicach (*Sieć akademickich uczelni średniej wielkości*). <http://tv.uz.zgora.pl/index.php?wystapienie-jm-rektora-na-nkn-2017>

Konferencja w Katowicach była kolejną z cyklu konferencji programowych Narodowego Kongresu Nauki (ramka obok). Jej temat to „Ścieżki kariery akademickiej i rozwój młodej kadry naukowej”, a otworzył ją minister Jarosław Gowin. O tym co powiedział w swoim wystąpieniu minister Gowin - w artykule PAP Nauka w Polsce *Doskonałość naukowa i ustrój szkół wyższych tematami debaty nad Ustawą 2.0*. Pełna relacja z dwudniowej konferencji w Katowicach i pokonferencyjne uwagi na stronie <https://nkn.gov.pl/>

Od wielu miesięcy trwają dyskusje nad reformą szkolnictwa wyższego. Trzy zespoły (wyłonione w konkursie MNiSW) opracowały założenia do nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, tzw. Ustawy 2.0. Organizowane są debaty, spotkania, konferencje - 10 stycznia br. w Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej odbyła się debata **Ustawa 2.0 - citius, altius, fortius?** W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele zespołów prezentując swoje propozycje: dr hab. Dominik Antonowicz (zespół UAM), prof. Hubert Izdebski (zespół UH SWPS) i dr hab. Arkadiusz Radwan (zespół Instytutu Allerhanda) - na naszych łamach przedstawiamy relację z tej debaty - *Doskonałość naukowa i ustrój szkół wyższych tematami debaty nad Ustawą 2.0* - PAP Nauka w Polsce. Całość do obejrzenia na stronie: <https://www.youtube.com/watch?v=8Fs5dEPeYUY>.

esa

SIEĆ AKADEMICKICH UCZELNI ŚREDNIEJ WIELKOŚCI

Wystąpienie Rektora UZ, prof. Tadeusza Kuczyńskiego podczas konferencji programowej NKN w Katowicach – 26 stycznia 2017 r.

19 stycznia 2017 r. w siedzibie MNiSW odbyło się pierwsze spotkanie w ramach planowanego projektu zgłoszonego do programu Dialog¹.

1 Celem programu pod nazwą „DIALOG” jest wsparcie działań służących budowaniu współpracy i trwałych relacji między podmiotami działającymi w obszarze nauki a podmiotami działającymi w sferze społeczno-gospodarczej. Procesy globalizacyjne, zarówno w nauce, jak i gospodarce, postęp technologiczny, gospodarka oparta na wiedzy oraz rosnąca konkurencyjność na poziomie krajowym, europejskim i międzynarodowym wymagają nowego podejścia do rozwijania nauki i tworzenia innowacji. Wiąże się to z potrzebą wymiany wiedzy, pomysłów i innowacyjnych rozwiązań, tworzenia platform współpracy, a także rozwijania dialogu. Program jest ukierunkowany na wspieranie działań zmierzających do:

- 1) implementacji rozwiązań (wdrożenia mechanizmów) prowadzących do podwyższania jakości i konkurencyjności prowadzonych badań naukowych, w tym związanych z umiędzynarodowieniem, efektywną ewaluacją podejmowanych działań, wzmacnianiem kadry naukowo-dydaktycznej;
- 2) pobudzenia innowacyjności oraz stworzenia mechanizmów współpracy między nauką a gospodarką;
- 3) wzmocnienia potencjału oraz stymulowania rozwoju nauk humanistycznych.

Konferencje programowe Narodowego Kongresu Nauki w 2017 r.

1. **Ścieżki kariery i rozwój młodej kadry naukowej**
26-27 stycznia 2017 r. Uniwersytet Śląski w Katowicach
2. **Doskonałość naukowa – jak równać do najlepszych**
23-24 lutego 2017 r. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu we współpracy z PAN
Dodatkowo: Prezentacja trzech konkursowych projektów założeń do – Ustawy 2.0
1 marca 2017 r. Politechnika Warszawska
3. **Doskonałość edukacji akademickiej – jak przeorientować uczelnie na jakość kształcenia?**
29-30 marca 2017 r. Współorganizator: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
4. **Zróżnicowanie modeli uczelni i instytucji badawczych - kierunek i instrumenty zmian**
26-27 kwietnia 2017 r. Politechnika Gdańska
5. **Finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego**
25-26 maja 2017 r. Politechnika Łódzka we współpracy z Uniwersyteciem Łódzkim
6. **Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym**
19-20 czerwca 2017 r. Uniwersytet Warszawski

NARODOWY KONGRES NAUKI
19 – 20 września 2017 r.
Centrum Kongresowe, ICE Kraków

Podczas Narodowego Kongresu Nauki we wrześniu 2017 r. w Krakowie, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawi projekt założeń do nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Więcej informacji www.nkn.gov.pl

Na spotkaniu rektorzy 21 akademickich uczelni średniej wielkości podjęli decyzję o utworzeniu sieci (10 uniwersytetów klasycznych i 11 politechnik z 12 województw). Sformułowanie „uczelnie o średniej wielkości” nie jest tu przypadkowe. Uczestnicy uważali, że określenie ich, jako uczelni regionalne byłoby nie do końca adekwatne, gdyż z jednej strony działają one dla regionów, ale ich potencjał naukowy predestynuje je również do uprawiania nauki i kształcenia na potrzeby rynków globalnych. Z drugiej strony, dotychczasowe wypowiedzi i opinie prezentowane w ramach założeń do nowej ustawy w ramach projektów Ustawy 2,0, a także dyskusji na dotychczasowych konferencjach organizowanych w ramach Narodowego Kongresu Nauki wskazują na to, że efektem nowej ustawy będzie promowanie największych akademickich ośrodków w Polsce, położonych w dużych ośrodkach metropolitalnych, gdzie uczelnie kształtowały się bezpośrednio po II wojnie światowej, kosztem pozostałych ośrodków akademickich.

Na tym etapie chciałbym poinformować o powstaniu naszej grupy oraz najważniejszych celach jej działania.

Pierwszym celem nowo powstałej sieci uczelni będzie wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawie nowego projektu ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”.

Najważniejszym jednak celem, będzie przeprowadzenie analizy możliwości nawiązania potencjalnych form współpracy tych uczelni, pod kątem najbardziej efektywnego wykorzystania skupionego w nich potencjału naukowego, edukacyjnego i innowacyjnego oraz przedstawienie koncepcji prawnych rozwiązań regulacyjnych sprzyjających współpracy między uczelniami w zakresie badań i kształcenia, ułatwiających i zachęcających do współpracy z otoczeniem gospodarczym i społecznym.

Wielkim błędem naszym zdaniem byłaby rezygnacja w ramach reformy z ogromnego potencjału naukowego, który przez wiele lat budowany był w małych i średnich uczelniach akademickich w Polsce.

Naszymi naturalnymi sojusznikami mogą stać się resortowe instytuty badawcze i instytuty PAN, które również mogą odczuwać pewien niedosyt w nowej ustawie

W efekcie, nasza współpraca może doprowadzić do synergii potencjału naukowego, edukacyjnego i innowacyjnego w mniejszych polskich regionach i z instytutami badawczymi, w celu uczynienia z współpracujących ze sobą mniejszych uczelni i instytutów badawczych, ważnych uczestników procesu kształcenia doktorantów oraz kreowania polityki naukowej Polski na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Co możemy osiągnąć?

- konsolidację potencjału naukowo-badawczego w poszczególnych uczelniach sieci w różnych konfiguracjach, prowadzącą być może do nadawania przez KEJN kategorii naukowej, nie dla pojedynczych uczelni, lecz dla uczelni/instytucji, które chcą tworzyć wspólne Rady Naukowe,
- utworzenie wspólnie firmowanych studiów doktoranckich o najwyższym poziomie doskonałości naukowej, w danych obszarach (dziedzinach nauki),
- znaczące zwiększenie ilości prowadzonych wspólnie grantów między uczelniami sieci i instytutami badawczymi, a w efekcie istotne zwiększenia mobilności pracowników,
- ułatwienie tworzenia projektów interdyscyplinarnych, poprzez dokładne rozpoznanie zasobów, które kryją się w jednostkach współpracujących - to pierwsza tak ważna motywacja w tym kierunku, w związku, z czym rokowania mogą być całkiem dobre (spotkania na poziomie rektorów, dziekanów, kierowników zespołów badawczych w różnych obszarach wiedzy) - główna przeszkoda w realizacji badań interdyscyplinarnych tkwi w systemie finansowania nauki (NCN, NCBiR, MNiSW, który preferuje wąskie obszary badań, a przede wszystkim w braku informacji o prowadzonych badaniach (nawet w ramach poszczególnych uczelni),
- poprawę atrakcyjności dydaktycznej uczelni - członków Sieci przez organizowanie na poszczególnych uczelniach (w ramach pensum) wykładów (seminariów) przez najwybitniejszych wykładowców uczelni wchodzących w skład Sieci,
- zwiększenie doskonałości innowacyjnej uczestników Sieci oraz możliwości współpracy z otoczeniem gospodarczym i instytucjonalnym. Istniejące bazy i podmioty informujące o potencjalnej możliwości współpracy uczelni i jednostek zewnętrznych mają zazwyczaj regionalny charakter, co wyklucza wielu możliwych oferentów usług spoza regionu. Ponadregionalne podmioty, np. Instytut Autostrada Technologii i Innowacji (IATI), nie przynoszą oczekiwanych rezultatów, głównie chyba z powodu ograniczonej formy funkcjonowania (spotkania zainteresowanych stron, przy ograniczonej wymianie informacji

z użyciem narzędzi informatycznych). Nasza propozycja zawiera znaczące rozszerzenie ofert opisujących potencjał instytucji naukowo-badawczych i firm z wykorzystaniem informatycznych systemów informacyjnych i doradczych wspomagających proces wyszukiwania potencjalnych partnerów.

Najważniejsze prezentacje efektów naszych działań chcielibyśmy przedstawić na konferencji poświęconej „różnicowaniu modeli uczelni i instytucji badawczych - kierunek i instrumenty zmian” 26 kwietnia na Politechnice Gdańskiej, gdyż potrzebny jest nam czas na wypracowanie formalnych i prawnych podstaw naszych propozycji. Kolejne propozycje naszej grupy uczelni zostaną przedstawione na konferencjach „Finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego” 25 maja na Politechnice Łódzkiej oraz „Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym” 19 czerwca na Uniwersytecie Warszawskim. Jednocześnie staramy się by nasi eksperci uczestniczyli w posiedzeniach Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży poświęconych zmianom w ustawie

We wcześniejszych tegorocznych konferencjach programowych NKN w styczniu, lutym i marcu uczelnie naszej grupy będą uczestniczyć w obradach przedstawiając swoje indywidualne stanowiska wobec proponowanych zmian w ustawie. Pełniejsze propozycje całej grupy dotyczące tematyki poruszanej na tych konferencjach, jak również na konferencjach ubiegłorocznych przedstawimy do końca lipca na ręce Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Pana Jarosława Gowina.

Zapraszamy wszystkie uczelnie i instytuty badawcze, które podzielają nasz punkt widzenia na proces wdrażania i perspektywy kształtowania się nowej Ustawy, do współpracy w ramach Sieci.

GOWIN: UTRZYMANIE HABILITACJI W OBECNYM KSZTAŁCIE OZNACZA STAGNACJĘ

PAP - Nauka w Polsce

Utrzymanie habilitacji w jej obecnym kształcie oznacza stagnację. Jednak prosta jej likwidacja, przy obniżonym poziomie doktoratów, doprowadzi do zapaści w szkolnictwie - ocenił w czwartek (26.01.2017 r.) minister Jarosław Gowin. Nie może być jednak zgody na utrzymanie status quo - zastrzegł.

W Katowicach rozpoczęła się w czwartek (26.01.2017 r.) kolejna z serii konferencji przed Narodowym Kongresem Nauki, dotyczących kluczowych problemów polskiej nauki. To

element procesu wypracowania założeń do nowej ustawy o szkolnictwie wyższym. Zapowiedziany przez wicepremiera, ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina projekt ma zostać zaprezentowany we wrześniu br. w Krakowie.

Podczas rozpoczęcia katowickiej konferencji - poświęconej ścieżce kariery akademickiej i rozwojowi młodej kadry naukowej - Gowin przestrzegł, że cała reforma nie powiedzie się, jeżeli w tej materii nie zostaną wypracowane właściwe rozwiązania.

Zwrócił uwagę, że kwestii ścieżki kariery akademickiej „towarzyszą ogromne emocje, ogromne interesy i w tym obszarze jest najwięcej bardzo głębokich kontrowersji”.

Kreśląc kontekst problemu Gowin wskazał m.in. na zdecydowany w ostatnich latach spadek poziomu doktoratów, a także wyrastające z tego pytanie o rolę habilitacji jako gwaranta wysokiej jakości pracy naukowej. Zaznaczył, że gdyby habilitacja dawała taką gwarancję, w światowych rankingach polskie uczelnie nie byłyby tak daleko.

„Prosta likwidacja habilitacji przy obniżeniu poziomu doktoratów doprowadzi do zapaści. Z drugiej strony utrzymanie habilitacji w jej dotychczasowym kształcie oznacza stagnację” - stwierdził minister nauki zapowiadając jednocześnie, że nie da się przekonać, aby w imię unikania zapaści zaniechać zmian. „Status quo oznacza dalszą marginalizację polskiej nauki i polskich uczelni. Światowa nauka rozwija się tak szybko, że nie możemy pozwolić sobie na zmiany o charakterze makijażu” - ocenił.

Obecnie uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego ma prawie 600 polskich jednostek naukowych. W trzy lata liczba doktorów habilitowanych wzrosła o jedną czwartą. Nie wiadomo - jak mówił Gowin - czy to efekt obniżenia wymagań, czy odblokowania barier utrudniających awans młodym naukowcom. „Jeżeli habilitacja przestaje być tym realnym sitem, to czy warto utrzymywać zasady skutkujące tym, że formalnie samodzielność naukową otrzymuje się w Polsce w wieku 46 lat, czyli średnio 10 lat później niż w innych krajach UE” - zastanawiał się szef resortu nauki.

Za konieczną uznał też dyskusję nad instytucją profesury; np. wiek otrzymywania tego stopnia systematycznie podwyższa się - ostatnio to średnio 57 lat. Tematami rozmów powinny być też jego zdaniem m.in. utrzymanie tytułu profesora nadawanego przez prezydenta RP czy potrzeba wiązania tego tytułu z przywilejami formalnymi.

„Czy może pozostawiając ten tytuł profesora belweder-skiego odejść od związanych z tym przywilejów. Czy - i to może najtrudniejszy dylemat - zwińnięciem wybitnej kariery naukowej nie powinno być po prostu zatrudnianie na-

ukowca na etacie profesora w wyniku otwartego konkursu na uczelni” - rozważał minister nauki.

Przypomniał, że w obecnym systemie habilitacja i profesura są bezpośrednio powiązane z Centralną Komisją ds. Stopni i Tytułów. Rola tej komisji też ma być przedmiotem namysłu w przygotowaniu reformy szkolnictwa wyższego - także wobec coraz liczniejszych w środowisku głosów o potrzebie jej zmiany.

„Warto odpowiedzieć, na czym właściwie polega wyjątkowość polskiej nauki w skali Europy, że tylko u nas dystrybucję akademickiego prestiżu ma nadzorować centralny organ? Czy taki organ jest faktycznie potrzebny, a jeśli tak, to czy ta funkcja powinna być realizowana przez centralną komisję czy też przez inną poważaną w środowisku naukowym instytucję” - pytał Gowin.

Obecnie uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego ma prawie 600 polskich jednostek naukowych. W trzy lata liczba doktorów habilitowanych wzrosła o jedną czwartą.

„Czy nie powinniśmy w tym kontekście - zastanawiał się wicepremier - kierować się wybitnością dorobku naukowego zasiadających w takim ciele członków - mierzonego np. cytawalnością publikacji naukowych”.

Podkreślił ponadto wagę problemu różnicowania ścieżek kariery akademickiej i awansu nauczycieli akademickich. Obecnie zaangażowanie w kształcenie studentów spychane jest na dalszy plan - wobec ograniczonego znaczenia dla kariery zawodowej. „Musimy przemyśleć, czym miałyby się w polskich realiach różnić ta ścieżka dydaktyczna od obecnego systemu (...); musimy ją tak przemyśleć, aby ona nie była enklawą, skansenem dla nieudanych naukowców” - wyjaśnił Gowin.

Podtrzymał w Katowicach deklarowaną wcześniej intencję znacznego ograniczenia zakresu regulacji i dania w ten sposób temu większej autonomii uczelniom. „Jestem głęboko przekonany, że to jest warunek prawidłowego, dynamicznego rozwoju polskich uczelni i instytucji naukowych” - zadeklarował.

Podczas późniejszego briefingu minister nauki mówił także m.in. o innych działaniach resortu, związanych z tworzeniem Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA). „Ta agencja będzie dbała o to, by na polskich uczelniach pojawiało się jak najwięcej studentów i wykładowców z zagranicy, bo nauka rozwija się dobrze w środowisku międzynarodowym” - wyjaśnił. Projekt ustawy polewującej ten podmiot jest obecnie konsultowany. Agencja ma rozpocząć swe działanie jesienią br.

Gowin zapowiedział też, że w przyszłym tygodniu rząd zajmie się projektem dotyczącym nowej, wdrożeniowej ścieżki kariery akademickiej. Zgodnie z nią tytuły naukowe można będzie otrzymać nie tylko za pracę teoretyczną, ale i wdrożenia gospodarcze.

Źródło: Serwis Nauka w Polsce
- www.naukawpolsce.pap.pl

DOSKONAŁOŚĆ NA- UKOWA I USTRÓJ SZKÓŁ WYŻSZYCH TE- MATAMI DEBATY NAD USTAWĄ 2.0

PAP - Nauka w Polsce 10.01.2017

Budowa jakości na uczelniach czy ustrój szkół wyższych - to tematy, które poruszali przedstawiciele trzech zespołów pracujących nad założeniami tzw. Ustawy 2.0 - nowego prawa dot. szkolnictwa wyższego. Debatę zorganizowała Fundacja na rzecz Nauki Polskiej.

„Chcielibyśmy, żeby z dala od i polityki, i grupowych interesów porozmawiać szczerze na temat zmian w ustawie o szkolnictwie wyższym” - zapowiedział debatę „Ustawa 2.0 - citius, altius, fortius?” prezes FNP prof. Maciej Żylicz. Jak skomentował, jednym z ważniejszych pytań, na które trzeba będzie odpowiedzieć, jest to, „jak być autonomiczną jednostką, wyższą uczelnią, a z drugiej strony mieć powierzone pieniądze publiczne”.

We wtorkowej debacie w siedzibie FNP wzięli udział liderzy trzech zespołów eksperckich, przygotowujących na zamówienie MNiSW propozycje założeń nowych regulacji w obszarze szkolnictwa wyższego. Zespoły mają czas do końca stycznia br., by przedstawić resortowi nauki wyniki swoich prac.

Podczas debaty w FNP zespoły opowiadały m.in. o tym, jak w nowym systemie wyobrażają sobie proces budowy jakości naukowej i dydaktycznej.

Jeśli chodzi o podział uczelni, to zespół prof. Marka Kwieka z UAM w Poznaniu (na debacie reprezentowany przez dr. hab. Dominika Antonowicza) proponuje, aby system docelowo składał się z trzech typów uczelni wyłonionych w oparciu o osiągnięcia naukowe i grantowe. Byłyby to uczelnie dydaktyczne, badawczo-dydaktyczne i badawcze.

Prof. Hubert Izdebski z SWPS Uniwersytetu Humanistyczno-społecznego w Warszawie zgodził się z wnioskami zespołu poznańskiego, że w Polsce potrzebne są trzy kategorie uczelni: uczelnie badawcze, dydaktyczno-badawcze i zawodowe. Uznał, że ich wyróżnianie powinno następować „nie na zasadzie kategorii prawnych, raz na zawsze czy raz na długi czas, ale na zasadzie kategorii funkcjonalnych”.

Dr hab. Arkadiusz Radwan z Instytutu Allerhanda uznał, że kategoryzacja rozumiana jako „przypisanie osobnej kategorii” nie jest dobrym pomysłem. „Chcemy, żeby rozciąganie stawki następowało rynkowo” - skomentował. Zaznaczył, że nastąpii rozwarstwienie uczelni, ale będą one mogły - w zależności od aspiracji - przesuwać się w rankingu.

Podczas debaty rozmawiano też o ustroju uczelni. Dr Dominik Antonowicz z zespołu prof. Marka Kwieka z UAM

w Poznaniu ocenił, że nieduży poziom finansowania badań naukowych i szkolnictwa wyższego jest wyrazem niskiego zaufania społecznego wobec uczelni. Jego zdaniem ważne jest więc, by uczelnie opowiadały o tym, co robią, i aby budowały instytucjonalne pomosty łączące je ze światem zewnętrznym. Według niego formą zwracania się do społeczeństwa mogą być uczelniane rady powiernicze. Zespół chce też dać większą władzę rektorowi, który byłby wybierany w drodze konkursu. Natomiast opowiada się za ograniczeniem na uczelniach roli organów kolegialnych.

Radwan zgodził się, że jest potrzeba zwiększenia egzekutywy na uczelniach. „Silny przywódca, wizjoner uczelni - to niekoniecznie musi być rektor” - powiedział. Według niego tym, który pełni realną władzę wykonawczą na uczelni, byłby silny prezydent, niekoniecznie związany ze środowiskiem akademickim. Rektor natomiast powinien być najwyższym dostojnikiem, rekrutowany z elity akademickiej. Według Radwana głównym organem stanowiącym powinna być rada powiernicza, której składu nie zdominuje środowisko z jednej uczelni.

Prof. Izdebski z kolei był zdania, że na uczelni potrzebny jest - oprócz rektora - profesjonalny, wytłaniany w drodze konkursu kanclerz. W określonym zakresie zajmowałby się on nie tylko administrowaniem, ale i zarządzaniem uczelnią. Izdebski zwrócił uwagę, że uprawnienia, które teraz mają wydziały (np. możliwość nadawania stopni naukowych), powinny być przeniesione na poziom uczelni.

Dr hab. Radwan chciałby z kolei, by pracownicy mogli łatwo tworzyć nowe zakłady, centra czy instytuty. „Chcemy (...) oddolnie upodmiotowić pracowników”. Według niego do utworzenia nowego zakładu wystarczyłoby tylko kilka osób, które powiadamiałyby o tym uczelnię. Każdy będzie mógł być czę-

Jeśli chodzi o podział uczelni, to zespół prof. Marka Kwieka z UAM w Poznaniu (na debacie reprezentowany przez dr. hab. Dominika Antonowicza) proponuje, aby system docelowo składał się z trzech typów uczelni wyłonionych w oparciu o osiągnięcia naukowe i grantowe. Byłyby to uczelnie dydaktyczne, badawczo-dydaktyczne i badawcze.

ścią określonej liczby takich zakładów. „To będzie dodatkowy mechanizm dyscyplinujący. Krótko mówiąc jak jest zły szef, ludzie mu się rozejdą, instytucja mu się rozsypie” - powiedział.

Debatę można obejrzeć w całości na kanale Youtube FNP <https://www.youtube.com/watch?v=8Fs5dEPeYUY>

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNIŚW) zdecydowało, że potrzebna jest zupełnie nowa ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym regulująca funkcjonowanie polskich uczelni. Prace nad nowymi przepisami przebiegają jednak niestandardowo. Pod koniec maja br. resort nauki wyłonił trzy niezależne zespoły badawcze, które - w ramach grantów - opracowują założenia do nowej ustawy (tzw. Ustawy 2.0). Ich prace potrwać do stycznia 2017 r. Na podstawie wyników prac tych zespołów MNIŚW przygotować ma projekt nowej ustawy.

Źródło: Serwis Nauka w Polsce
- www.naukawpolsce.pap.pl.

RESORT NAUKI PLANUJE WPROWADZENIE TZW. DUŻEGO DOKTORATU BADAWCZEGO

26.01.2017

Szybsze osiąganie samodzielności naukowej, odmłodzenie kadry badawczej, poprawa jakości doktoratów - to spodziewane efekty tzw. dużego doktoratu badawczego, którego wprowadzenie planuje resort nauki. Naukowcy z „dużym doktoratem” mieliby uprawnienia równe doktorom habilitowanym.

Obecna ścieżka kariery naukowej - obejmująca studia doktoranckie i około dziesięcioletnią habilitację - powoduje, że średni wiek tzw. samodzielnego pracownika naukowego w Polsce to około 46-47 lat. „To bardzo dużo, bo najbardziej dynamicznym i twórczym okresem dla naukowca jest wiek pomiędzy 25. a 35. rokiem życia. Samodzielni pracownicy nauki, którzy mogą prowadzić własne badania, są więc w wieku, kiedy nie są już tak twórczy” - mówi PAP wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego Łukasz Szumowski.

Zaznacza jednak, że proste zlikwidowanie habilitacji po to, aby skrócić drogę kariery akademickiej naukowców, nie jest wystarczającym rozwiązaniem. „To sensowny kierunek, tylko że jakoś obecnego kształcenia na poziomie doktoratu jest za niska, aby zlikwidować wyższe stopnie i tytuły” - wyjaśnia Szumowski.

Właśnie dlatego Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego - wzorem np. Wielkiej Brytanii - planuje wprowadzenie tzw. dużego doktoratu badawczego. „Koncepcja dużego doktoratu może prowadzić do skrócenia czasu ścieżki kariery i szybszego uzyskania samodzielności naukowej. Ktoś, kto uzyska duży doktorat - w myśl naszej koncepcji - stanie się samodzielnym pracownikiem nauki, czyli będzie równorzędnym z doktorem habilitowanym” - zapowiada Szumowski. Oznacza to, że po około sześciu latach i uzyskaniu tytułu doktora, osoba taka mogłaby samodzielnie ubiegać się o granty, szefować zespołom badawczym, stanowisko profesora na uczelni czy kierowanie katedrą.

System doktoratów badawczych można byłoby wprowadzić np. poprzez tzw. granty promotorskie. W takim systemie promotorzy - jako doświadczeni badacze - startowaliby w konkursach grantowych na przeprowadzenie konkretnych, zaprojektowanych tematów badawczych. Następnie nadzorując temat, który otrzyma finansowanie, oddawaliby go do realizacji swojemu doktorantowi. „Młody człowiek przez pierwsze lata kariery miałby mentora, promotora, który służy radą przy realizacji projektu badawczego. Przez ten czas będzie się uczył prowadzenia badań naukowych, samodzielności, odpowiedzialności za prowadzone badania. Szacujemy, że po około sześciu latach ukończy doktorat jako w pełni wykształcony, uformowany badacz” - powiedział PAP wiceminister nauki.

Jak przyznał, koncepcja doktoratów badawczych wymaga jeszcze dopracowania, a granty promotorskie to tylko jeden z możliwych sposobów jej wprowadzenia. Uczelnie - mając odpowiednie finansowanie - mogłyby same ogłaszać konkursy na dane badania i same finansować duże doktoraty. Granty promotorskie mogłyby być realizowane również ze środków Narodowego Centrum Nauki czy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Zdaniem wiceministra Szumowskiego idealnym miejscem do prowadzenia doktoratów badawczych byłyby uczelnie badawcze, których wprowadzenie planuje resort nauki. „Również uczelnie dydaktyczno-badawcze, które prowadzą świetne badania w niektórych dziedzinach, mogłyby takie doktoraty prowadzić” - powiedział.

Wprowadzenie doktoratów badawczych - zaznaczył wiceminister nauki - ma doprowadzić do sytuacji, w której celem studiów doktoranckich będzie prowadzenie odkrywczych, innowacyjnych badań; zaś ich efektem - dobre publikacje.

„Aby ten cel uzyskać, musimy zmotywować studentów i promotorów do pójścia w tym kierunku” - dodał Szumowski.

Podkreślił, że obok doktoratu i doktoratu badawczego, naukowcy prawdopodobnie wciąż będą mogli uzyskać stopień doktora habilitowanego. „Nie chcemy odbierać praw nabytych. Wydaje się, że habilitacje pozostaną. Poza tym jest bardzo dużo osób, które już mają zwykłe doktoraty i będą chciały uczestniczyć w dalszej ścieżce rozwoju akademickiego właśnie poprzez habilitację. Jeśli ktoś będzie chciał, będzie więc mógł iść starą ścieżką kariery. Jednak w tej nowej pozwalamy młodemu człowiekowi - jeszcze w pełni sił twórczych, intelektualnych - wejść w dorosłe życie akademickie z pełnymi prawami. Przesuwamy debiut naukowy na znacznie młodsze pokolenie” - opisuje Szumowski.

W perspektywie kilkunastu lat - według przewidywań resortu - proponowane zmiany powinny przynieść zmiany jakościowe: odmłodzenie kadry naukowej, zwiększenie nacisku na badania naukowe. „Na świecie jednostkami, które prowadzą badania są głównie uniwersytety i chcielibyśmy, aby tak było również w Polsce. Tę rolę powinny spełniać najlepsze polskie uczelnie” - wyjaśnia wiceminister nauki.

Koncepcję doktoratów badawczych resort nauki przedstawił podczas konferencji programowej Narodowego Kongresu Nauki pt. „Ścieżki kariery akademickiej i rozwój młodej kadry naukowej”, która w czwartek rozpoczyna się w Katowicach (red.: konferencja odbyła się w dniach 26-27 stycznia br.). Rozwiązanie mogłoby wejść w życie wraz z nową ustawą o szkolnictwie wyższym. Jej założenia MNIŚW chce zaprezentować we wrześniu br.

Ewelina Krajczyńska
PAP - Nauka w Polsce

Źródło: Serwis Nauka w Polsce - www.naukawpolsce.pap.pl

WEBOMETRICS RANKING OF WORLD UNIVERSITIES

Na 26 363 uczelnie z całego świata, Uniwersytet Zielonogórski znalazł się na 1527. miejscu w najnowszej edycji rankingu Webometrics Ranking of World Universities (styczeń 2017), czyli ranking najbardziej widocznych w internecie szkół wyższych na świecie <http://www.webometrics.info/en>

Wśród państw Unii Europejskiej UZ ma 505. miejsce http://www.webometrics.info/en/Ranking_Europe/European_Union?page=5, a wśród polskich uczelni miejsce 17. (w rankingu znalazło się 426 polskich uczelni) <http://www.webometrics.info/en/Europe/Poland>

Światowy Ranking Uczelni Webometrics jest przygotowywany dwa razy w roku przez Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC) - Najwyższą Radę Badań Naukowych w Madrycie. W tym zestawieniu główny nacisk kładzie się na komunikację uczelni za pośrednictwem internetu. W rankingu są więc przede wszystkim analizowane materiały udostępniane w internecie przez poszczególne uczelnie.

W rankingu bierze się pod uwagę:

- __wpływ uczelni (impact) - czyli jak chętnie inne strony przekierowują do treści na stronie uczelni,
- __obecność (presence) - liczba podstron w domenie przynależnej danej uczelni,
- __otwartość (openness) - liczba dokumentów (np. doc, pdf) udostępnianych na stronach,
- __doskonałość (excellence) - np. udział uczelni w najczęściej cytowanych publikacjach naukowych.

Pierwsze 25 polskich uczelni (kolejne kolumny - miejsca w Unii Europejskiej i World Rank)

1.	149	49	Uniwersytet Warszawski
2.	152	387	Uniwersytet Jagielloński
3.	173	436	Politechnika Warszawska
4.	177	455	Akademia Górniczo-Hutnicza Stanisława Staszica w Krakowie

5.	227	577	Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
6.	260	658	Uniwersytet Wrocławski
7.	274	682	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
8.	324	820	Uniwersytet Śląski w Katowicach
9.	349	906	Politechnika Poznańska
10.	353	924	Politechnika Śląska w Gliwicach
11.	360	937	Uniwersytet Łódzki
12.	388	1042	Politechnika Łódzka
13.	410	1104	Politechnika Krakowska Tadeusza Kościuszki
14.	425	1165	Uniwersytet Gdański
15.	459	1312	Politechnika Gdańska
16.	498	1487	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

17.	505	1527	Uniwersytet Zielonogórski
18.	507	1552	Warszawski Uniwersytet Medyczny
19.	519	1612	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie)
20.	523	1626	Uniwersytet Medyczny Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
21.	524	1629	Politechnika Rzeszowska Ignacego Łukasiewicza
22.	538	1720	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
23.	539	1720	Gdański Uniwersytet Medyczny
24.	542	1733	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
25.	545	1741	Uniwersytet w Białymstoku

NOWE HABILITACJE

DR HAB. HELENA KARDASZ

Wydział Artystyczny, Instytut Sztuk Wizualnych

16 grudnia 2016 r. nasza koleżanka i uznana artystka - **Helena Kardasz**, uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie sztuki, nadany Uchwałą Rady Wydziału Artystycznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Helena Kardasz jest jedną z pierwszych absolwentek Instytutu Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego (dawnego Instytutu Sztuki i Kultury Plastycznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze), zatrudnionych w tej jednostce, a pierwszą i jedyną, która propozycję pracy otrzymała będąc jeszcze studentką czwartego roku, po zrealizowaniu niezwyklej wystawy w galerii GI - ważnej w tamtym czasie galerii ukazującej twórczość zarówno znanych, jak i początkujących artystów. Studia rozpoczęła w drugim roku istnienia Instytutu, a pierwszym roku mojej pracy, na jedynym wówczas kierunku plastycznym w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego. Miałam okazję być asystentką w pracowni malarstwa i pamiętam wszystkie namalowane przez Helenę obrazy, które charakteryzowała oszczędna forma i głęboka myśl, tak charakterystyczna dla wszystkich realizacji Heleny. Ówczesne wymagania administracyjne pozwalały zatrudniać najzdolniejszych studentów w formie asystenta stażysty i w ten sposób Helena w latach 1995-1996 została zatrudniona. Oficjalnie obroniła pracę dyplomową w roku 1996 pod kierunkiem prof. Piotra Wołyńskiego, w Pracowni Fotografii pracą pt. *Ikononoemat* i w tej pracowni była asystentką do 2002 r., w którym to uzyskała I stopień kwalifikacji artystycznych (równoważny tytułowi doktora) w dyscyplinie fotografia na Wydziale Komunikacji Multimedialnej Akademii Sztuk Pięknych (obecnie Uniwer-

sytet Artystyczny) w Poznaniu, pod kierunkiem prof. Jana Berdyszaka, pracą pt. *Ziarnistość III*. Od 2003 r. pełniła rolę adiunkta w Instytucie Sztuki i Kultury Plastycznej UZ (do KSiKP), a od 2009 r. prowadzi dyplomującą Pracownię Fotografii w Zakładzie Multimediów Instytutu Sztuk Wizualnych na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego. O zaangażowaniu Heleny w pracę pedagogiczną świadczy niezwykle duża liczba studentów zapisujących się do Jej pracowni. A powiązanie twórczości własnej z pracą dydaktyczną są potwierdzone jakością broniących prac dyplomowych. Helena Kardasz bierze udział w licznych seminariach, konferencjach, ale również zajmuje się pracą organizacyjną Instytutu. Wielokrotnie pełniła funkcję se-

FOT. HELENA KARDASZ

ekretarza komisji rekrutacyjnej, przez szereg lat zajmowała się studenckim Kołem Naukowym i była opiekunem Galerii PWW przy ul. Wrocławskiej. Obecnie będzie pełniła funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Sztuk Wizualnych. Przy tak licznych obowiązkach nie łatwo jest znaleźć czas na twórczość, która jest najważniejsza. Sposób pracy Heleny, Jej dokładność, uważność, precyzja i oszczędność formy pozwalają na wykonanie jednego dzieła na jakiś czas. Każda z prac powoduje zadumę i wyzwala niezwykle emocje. Są to zwykle realizacje anektujące całą przestrzeń galerii. Helena często wykorzystuje do swoich realizacji fotografie, film, czarną folię, wodę, światło projektora. W ostatnich realizacjach zapakowane książki i obiekty gotowe.

Słowa prof. Jacka Dyrzyńskiego z recenzji pracy habilitacyjnej lepiej zobrazują charakter pracy Heleny Kardasz cyt. „Definicja sztuki, że jest ona sublimacją rzeczywistości, traci swą uniwersalną aktualność. Mniejsze znaczenie przykładu się też do autonomii obiektu sztuki, który niezależnie od miejsca czy sytuacji zachowuje swe nie tylko artystyczne wartości. Na szczęście przysłowiowa Gioconda zawsze i wszędzie będzie sobą.

Artystka, która wykorzystuje galerie jako miejsce, gdzie wszystko nabiera nowych, ale przewidywanych przez autora treści, jest Helena Kardasz. Robi to konsekwentnie od 1996 roku...”.

Z dorobkiem artystki można zapoznać się na str. 23.

Paulina Komorowska-Birger

HELENA KARDASZ, „CICHO”, OBIEKT WIDEO - FRAGMENT, UDZIAŁ W WYSTAWIE ZBIOROWEJ „ZAKŁAD”, GALERIA BIBLIOTEKI UNIwersyteckiej, ZIELONA GÓRA, 2015, FOT. HELENA KARDASZ

DR HAB. PIOTR BYLICA

DR HAB. JACEK UGLIK

Wydział Humanistyczny, Instytut Filozofii

Pod koniec 2016 r. stopień doktora habilitowanego uzyskało dwóch doktorów, obecnie już habilitowanych, których ścieżki rozwoju naukowego związane są od lat z zielonogórskim środowiskiem filozoficznym. Są to Piotr Bylica i Jacek Uglik.

Postępowanie habilitacyjne dr. hab. P. Bylicy zostało przeprowadzone przez komisję powołaną na Wydziale Filozoficznym KUL i zakończyło się w październiku ub.r. Podstawą postępowania była wydana w Zielonej Górze monografia pt. *Współczesny teizm naturalistyczny z punktu widzenia modelu poziomów analizy. Problem działania sfery nadnaturalnej w przyrodzie* („Biblioteka Filozoficznych Aspektów Genezy” t. 7, 250 s.), a jej celem naukowym była prezentacja stanowiska współczesnego teizmu naturalistycznego odnośnie do relacji między sferą nadnaturalną a światem przyrody, by móc na tej podstawie ustalić stopień rewizji tradycyjnego teizmu chrześcijańskiego dokonanej przez teizm naturalistyczny oraz ocenić spójność logiczną teizmu naturalistycznego. Jako recenzenci w przewodzie wystąpili profesorowie: Zdzisław Piątek, Wojciech Grygiel i Zbigniew Wróblewski.

JACEK UGLIK W GRAFICE MARGOSI UCHOTY

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego był jednostką, w której przeprowadzone zostało postępowanie habilitacyjne dr. hab. J. Uglika. Osiągnięciem naukowym stanowiącym podstawę habilitacji była wydana przez IFiS PAN monografia pt. *Aleksandra Hercena dyskurs o człowieku, czyli projekt rosyjskiej filozofii otwartej* („Filozofia Rosyjska” t. 8, 212 s.). Recenzentami dorobku habilitanta byli profesorowie: Jan Krasicki, Andrzej de Lazari i Michał Bohun. Jako cel naukowy J. Uglika postawił sobie rekonstrukcję dzieła dziewiętnastowiecznego rosyjskiego myśliciela, A. Hercena, na fundamencie filozofii człowieka i ukazanie, że problem człowieka organizował horyzont teoretycznych poszukiwań tego filozofa. Stanowi to próbę, z jednej strony, zerwania z dominującym w literaturze obrazem Hercena - „rewolucyjnego demokracji” czy historiozofo - utrwalonym w czasach ZSRR i czyniącym w ten sposób z myśliciela mało istotny element na mapie historii filozofii, z drugiej natomiast strony, pojawiła się szansa odświeżenia idei Hercena, ukazania ich ważności w praktycznym wymiarze egzystencjalnych i społecznych zagadnień współczesności. Aby osiągnąć ów podwójny cel

koniecznym było udowodnienie, że twórczość Hercena nie stanowiła uporządkowanej struktury, ale konsekwentny, spójny i permanentnie wzbogacany zbiór twierdzeń, będący w istocie dyskursem o człowieku. Rozważania historyzoficzne okazywały się wówczas jedynie wtórne wobec dociekań z zakresu filozofii człowieka. Jeśli więc myślenie Hercena o człowieku było programowo niegotowe, to pozwoliło to na nazwanie teoretycznej budowy rosyjskiego myśliciela projektem filozofii otwartej, nieprzybierającej na żadnym etapie rozwoju skończonej postaci systemu, negując tym samym filozofię systemową jako niezdolną do opisanego podmiotowości człowieka. Dopóki bowiem człowiek trwa i mozolnie oswaja rzeczywistość, dopóty wszelka filozofia pozostanie otwarta, a jej opis świata będzie posiadał płynny charakter.

Nowym doktorom habilitowanym, którzy zasilili grono samodzielnych pracowników naukowych Wydziału Humanistycznego, składamy gratulacje i życzenia dalszych sukcesów naukowych!

Tomasz Mróz

DR HAB. ŁUKASZ MŁYŃCZYK

Wydział Humanistyczny, Instytut Politologii

Łukasz Młyńczyk jest absolwentem międzywydziałowych studiów politologicznych na Uniwersytecie Zielonogórskim (2002). W 2009 r. obronił doktorat na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, na podstawie dysertacji *Koncepcje polityki regionalnej Polski w latach 1989-2004*. Od 2010 r. jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Teorii i Metodologii Badań Politologicznych Instytutu Politologii UZ. 17 stycznia 2017 r. decyzją Rady Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu nadano mu stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce, na podstawie monografii *Między kreatywnością a próżnowaniem. Polityczność dwóch typów idealnych* (wyd. Elipsa: Warszawa 2015) oraz oceny pozostałego dorobku naukowego, dydaktycznego oraz organizatorskiego.

Specjalizuje się w badaniach dotyczących metodologii badań politologicznych, metateorii oraz teorii polityki. Należy do stosunkowo wąskiego grona polskich politologów łączących refleksję nad teorią polityki, analizę warsztatu badawczego politologa z historyczno-empirycznymi badaniami różnych procesów społecznych, w których pojawia się wymiar polityczności. W opiniach recenzentów przedwodu habilitacyjnego podkreślono, że zalicza się on do czołówki polskich badaczy w zakresie metodologii nauki o polityce jako metodologii szczegółowej. Jest autorem wysoko punktowanych artykułów naukowych w indeksowanych czasopismach, a także publikacji wydanych w Szwecji i USA. Redaktor tematyczny czasopism naukowych „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne” oraz „Przegląd Narodowościowy = Review on Nationalities”. Organizował i kierował szeregiem konferencji organizowanych przez Instytut Politologii UZ.

Od 2011 r. był promotorem 70 prac licencjackich na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych. Recenzował

ponad 200 prac licencjackich oraz magisterskich. Od roku 2013 sprawuje opiekę naukową nad kotem naukowym studentów i doktorantów w Instytucie Politologii UZ „Audiatur et altera pars”.

Od 1 października 2014 r. pełni stanowisko zastępcy dyrektora Instytutu Politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego ds. dydaktycznych. W ramach sprawowanej funkcji odpowiadał za dostosowanie programu studiów politologicznych pierwszego i drugiego stopnia do zasad Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Opracował projekt i plan studiów uwzględniający wprowadzenie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Sprawuje nadzór nad procesem dydaktycznym w Instytucie Politologii UZ, ze szczególnym uwzględnieniem obciążeń i ocen okresowych pracowników oraz zarządzania procesem studiowania. Odpowiadał także za promocję studiów w Instytucie Politologii oraz reprezentowanie go w odniesieniu do ww. spraw w kontaktach z interesariuszami zewnętrznymi, jak również w relacjach

FOT. ARCHIWUM Ł.M.

z mediami. Zarządzał promocją pionierskiego w Polsce projektu „Politologia 40 plus”, który odniósł sukces rekrutacyjny, co zostało odnotowane i prezentowane przez największe media ogólnopolskie („Gazeta Wyborcza”, TVP2, „Wprost”) oraz naśladowane przez inne ośrodki uniwersyteckie w Polsce. Od 2012 roku jest członkiem Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Humanistycznego UZ. Czterokrotnie otrzymywał nagrody JM Rektora UZ za osiągnięcia organizacyjne.

Należy do Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych. Od roku 2010 pełni funkcję wiceprezesa Oddziału PTNP w Zielonej Górze.

Jest stałym komentatorem politycznym. Zajmuje się również publicystyką polityczną. Wypowiada się na łamach ogólnopolskich dzienników i tygodników. Pełni funkcję stałego eksperta Wiadomości TVP i Panoramy TVP, oraz rozgłośni Polskiego Radia 24, Programu 3 Polskiego Radia, ogólnopolskich portali internetowych: Wirtualna Polska oraz Interia, a także mediów regionalnych Polskiego Radia Zachód, Radia Index, TVP Gorzów Wlkp., „Gazety Lubuskiej” i Miesięcznika „Puls”.

Red.

PROF. BOGUSŁAW BANASZAK SĘDZIĄ TRYBUNAŁU STANU

Prof. dr hab. Bogusław Banaszak - dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego został wybrany przez Sejm RP na sędziego Trybunału Stanu. Zajmie miejsce Rafała Sury, który zrezygnował z członkostwa w TS po wyborze do Rady Polityki Pieniężnej.

Sędziego Trybunału Stanu wybiera Sejm RP bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Również w styczniu br. prof. B. Banaszak został powołany w skład Zespołu Specjalistycznego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zespół jest ciałem doradczym ministra Jarosława Gowina. Profesor będzie zajmował się m. in. opiniowaniem spraw związanych z finansowaniem działalności statutowej podmiotów podległych MNiSW dotyczących nauk humanistycznych, społecznych i nauk o sztuce i twórczości artystycznej.

red.

FOT. ARCHIWUM B.B.

DWÓCH PROFESORÓW Z UZ NA LIŚCIE 100 NAJBARDZIEJ WPŁYWOWYCH OSÓB W OCHRONIE ZDROWIA

Prof. dr hab. n. med. Maciej Banach z Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu i prof. dr hab. Zbigniew Izdebski z Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego znaleźli się na liście 100 najbardziej wpływowych osób w polskiej medycynie. Prof. M. Banach na 24. pozycji, a prof. Z. Izdebski na 49. Przy czym należy podkreślić, że prof. Izdebski jest na tej liście jedynym nie lekarzem.

Profesor M. Banach jest kardiologiem specjalizującym się w zaburzeniach lipidowych i nadciśnieniu tętniczym i dyrektorem Instytutu Centrum Matki Polki w Łodzi. Z Uniwersytetem Zielonogórskim jest związany od

FOT. ARCHIWUM ZI.

FOT. ARCHIWUM M.B.

tego roku. Prof. Z. Izdebski jest znanym i cenionym polskim seksuologiem. W 2010 r. jako jedyny polski naukowiec został współpracownikiem Naukowego Instytutu Kinsey'a do Badań nad Seksem, Płcią i Reprodukcją w USA.

Lista 100 to zestawienie najbardziej wpływowych osób w ochronie zdrowia. Tworzona przez „Puls Medycyny” od ponad 10 lat, cieszy się uznaniem środowiska. Wyboru osobistości, które znajdują się w rankingu, dokonuje jury złożo-

ne z ekspertów powołanych przez redakcję „Pulsu Medycyny”. Listy 100 tworzy się w dwóch kategoriach: wpływ na rozwój polskiej medycyny oraz znacząca rola w systemie ochrony zdrowia. Kandydaci byli oceniani według trzech kryteriów: osiągnięcia i dokonania w 2016 roku, reputacja zawodowa i wpływy w środowisku medycznym oraz siła publicznego oddziaływania.

red.

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE – DOSTĘPNOŚĆ I UCZESTNICTWO DLA WSZYSTKICH

Ewa Adaszyńska

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego

Jest to projektowanie produktów oraz otoczenia w taki sposób, aby były one dostępne dla wszystkich ludzi, w największym możliwym stopniu, bez potrzeby adaptacji bądź wyspecjalizowanego projektowania.

Termin projektowanie uniwersalne (Universal Design) pojawił się po raz pierwszy w Stanach Zjednoczonych w 1985 r. za sprawą niepełnosprawnego architekta Rona Mace'a. Założył on, że projektowanie powinno opierać się na budowaniu środowiska oraz tworzeniu produktów i usług dostępnych dla możliwie największego grona odbiorców, bez względu na wiek, posiadane zdolności i możliwości, pochodzenie kulturowe oraz inne cechy różnicujące¹.

Projektowanie uniwersalne powinno oznaczać tworzenie środowisk fizycznych, ale też kulturowych, które umożliwią podejmowanie codziennych aktywności, w poczuciu bezpieczeństwa i komfortu, bez zbędnych ograniczeń i przeszkód przez ludzi o różnorodnej kondycji i sprawności. Jego celem jest integracja, niwelowanie fizycznych oraz mentalnych barier między osobami „bez” i „z” niepełnosprawnością, w oparciu o zasadę „to samo wejście dla wszystkich” lub „te same szanse dla wszystkich”². Pro-

jektowanie uniwersalne realizuje zasadę równości, uczestnictwa w życiu społecznym, a także dostępności do strefy publicznej oraz wszelkich dóbr i usług, niezależnie od stopnia sprawności czy też innych uwarunkowań.

Koncepcja projektowania uniwersalnego odnosiła się początkowo tylko do projektowania architektonicznego. Z czasem zaczęto ją także stosować w innych dziedzinach projektowania, takich jak: wzornictwo przemysłowe, transport, projektowanie interfejsów komputerowych, serwisów internetowych, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, stron internetowych, ale też edukacji i kształcenia. Określenie „uniwersalny” nie oznacza rozwiązań, które zadowolą wszystkich, ale zapewnią możliwie największej liczbie osób - używalność wszystkich potrzebnych do życia przedmiotów oraz dostęp do usług we wszystkich obszarach życia, w tym, również do edukacji oraz kształcenia na różnych poziomach³. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnością, jeżeli jest to potrzebne.

Produkty, obiekty oraz usługi tworzone według standardów projektowania uniwersalnego spełniają pewne cechy: nie wymagają adaptacji ani dodatkowych rozwiązań dla ograniczonej grupy adresatów, np. osób z niepełnosprawnością ruchową (przykładowo, wejście do budynku powinno być zaplanowane na poziomie „0” bez potrzeby budowania osobnego podjazdu dla osób poruszających się na wózkach), muszą być dostępne, funkcjonalne i bezpieczne, powinny być projektowane strategicznie, powinny opierać się na zrównoważonym rozwoju, głównie w wymiarze społecznym⁴.

Koncepcja uniwersalnego projektowania opiera się na 7 zasadach:

1 R. Mace, Universal Design. Barrier-Free Environments for Everyone, *Designers West*, 33 (1985), nr 1, s. 149. Definicję Rona Mace'a, rozwinęło potem Centrum Universal Design przy North Carolina State University, które zajmuje się projektowaniem uniwersalnym - Zob. Universal Design. Clarification of the concept. Thematic Report /Projektowanie uniwersalne. Wprowadzenie do koncepcji: raport tematyczny, Norwegia: Ministry of the Environment, 2007, s.7, 11, file:///C:/Users/ProLib/Downloads/projektowanie%20uniwersalne%20(1).pdf.

2 Zob. G. Gawron, Universal Design - projektowanie uniwersalne jako idea w dążeniu do osiągania partycypacji społecznej osób niepełnosprawnych, *Roczniki Nauk Społecznych*, T. 7(43), nr 1, s. 133-4.

3 A. Habias, B. Kozłowska, Miejsce bez barier, Warszawa 2010, s. 13, http://programrozwojubibliotek.org/wp-content/uploads/2015/07/Miejsce_bez_barier.pdf.

4 Zob. *Projektowanie uniwersalne*, oprac. Magdalena Chusteczka, <http://rownosc.info/dictionary/projektowanie-uniwersalne/>.

1. **Użyteczności zastosowania** (Equitable Use) dla osób o różnym poziomie sprawności.
2. **Elastyczności użycia** (Flexibility in Use) - szerokiego zakresu indywidualnych preferencji czy sprawności użytkownika.
3. **Prostoty i intuicyjnej obsługi** (Simple and Intuitive Use) - łatwej do zrozumienia bez względu na doświadczenie użytkownika, wiedzę, zdolności językowe, poziom koncentracji lub sprawności.
4. **Zauważalnej informacji** (Perceptible Information) - niezależnej od warunków otoczenia lub sprawności zmysłów użytkownika.
5. **Tolerancji dla błędów** (Tolerance for Error) - minimalizacji niebezpieczeństwa i niepożądanych skutków przypadkowych lub nieumyślnych czynności.
6. **Niskiego poziomu wysiłku fizycznego** (ang. Low Physical effort) - efektywnego i komfortowego użytkownika przy minimalnym wysiłku.
7. **Wymiaru i przestrzeni do podejścia i użycia** (ang. Size and Space for Approach and Use) - bez względu na wielkość ciała użytkownika, jego kondycję lub zdolności poruszania się.
8. **Percepcji równości** (Perception of Equality), minimalizującej możliwość postrzegania indywidualnego, jako dyskryminującego.

Zasady projektowania uniwersalnego opracowane zostały w 1997 r. przez grupę kierowaną przez Ronalda Mace'a, składającą się z architektów, projektantów, inżynierów oraz naukowców⁵. Do zespołu twórców należeli: Bettye Rose Connell, Mike Jones, Ron Mace, Jim Mueller, Abir Mullick, Elaine Ostroff, Jon Sanford, Ed Steinfeld, Molly Story i Gregg Vanderheiden. W 2009 r. koncepcja uniwersalnego projektowania uzupełniona została o 8. zasadę, którą wprowadził Konrad Kaletsch⁶.

Projektowanie uniwersalne jest też nazywane projektowaniem dla wszystkich lub projektowaniem włączającym. Zagwarantowana w projekcie „dostępność”, traktowana jest jako niezbędny warunek do udziału w różnych sferach życia oraz budowania niezależności osób z niepełnosprawnością. Określa to szereg dokumentów - **Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych** - przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 2006 r., podpisana przez Polskę w 2007 r., ratyfikowana w 2012 r., **Karta Praw Osób Niepełnosprawnych z 1997 r.**, **Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej** (część II: Niedyskryminacja i obywatelstwo) z 1992 r., **Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2012 r.**, **Europa 2020: strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu z 2010 r.**, **Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier z 2010 r.**, ale też **Edukacja i szkolenia ET 2020: strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia** oraz ważna dla edukacji włączającej na poziomie wyższym, ustawa - **Prawo o szkolnictwie wyższym**. Zalecenia Rady Europy oraz Konwencja o prawach

5 Zob. The Center for Universal Design, https://www.ncsu.edu/ncsu/design/cud/about_ud/udprinciplestext.htm.

6 Zob. The 7 Principles of Universal Design. Centre for Excellence in Universal Design, <http://universaldesign.ie/What-is-Universal-Design/The-7-Principles/>; Center for Universal Design. Environments and Products for All People, https://www.ncsu.edu/ncsu/design/cud/about_ud/udprinciples.htm.

REGIONALNY OŚRODEK INFORMACJI NORMALIZACYJNEJ I PATENTOWEJ

Tapasowany od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 - 19.00

BIBLIOTEKA UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO
65-762 Zielona Góra, ul. Wojska Polskiego 71
t: 91 762 21 62, 91 762 21 63 • f: 91 762 21 62
e: mail: ROUNP@uni.zgora.pl
www.rounp.zgora.pl

zestawienie członków europejskiej sieci ośrodków informacji patentowej PATIS

Posiadamy świadectwo akcesowania do Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wg normy PN-ISO/IEC 27001

Współpracujemy w ramach umów z Polskim Komitetem Normalizacyjnym i Urzędem Patentowym RP

Usługi z zakresu informacji normalizacyjnej i patentowej świadczymy nieodpłatnie

informacja normalizacyjna

Udostępniamy (tylko na miejscu w Ośrodku):

- Polskie Normy (PN);
- archiwalne normy branżowe (BN);
- czasopiśma z zakresu normalizacji (w tym miesięcznik Wiadomości PKN).

Udzielamy informacji normalizacyjnej dotyczącej m.in.: zbiorów norm i dokumentów normalizacyjnych, aktualności norm, cen dokumentów, powołań Polskich Norm z normami międzynarodowymi i europejskimi.

Wykonujemy aktualizacje norm i identyfikację oraz zestawienia tematyczne norm (rozprawki tematyczne).

informacja patentowa

Udostępniamy:

- polskie i międzynarodowe opisy patentowe;
- Biuletyn Urzędu Patentowego (informacje o zgłoszeniach do ochrony);
- Wiadomości Urzędu Patentowego (informacje o udzielonych patentach wyłącznych);
- literaturę z zakresu własności przemysłowej.

Doradzamy w zakresie prowadzenia wyszukiwań w bazach informacji patentowej.

Zapewniamy wygodny i bezpośredni dostęp online do bezpłatnych patentowych baz danych.

Współpracujemy z:

- Rzecznikiem Patentowym;
- Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej;
- Europejskim Urzędem Patentowym.

informacja normalizacyjna

Udostępniamy (tylko na miejscu w Ośrodku):

- Polskie Normy (PN);
- archiwalne normy branżowe (BN);
- czasopiśma z zakresu normalizacji (w tym miesięcznik Wiadomości PKN).

Udzielamy informacji normalizacyjnej dotyczącej m.in.: zbiorów norm i dokumentów normalizacyjnych, aktualności norm, cen dokumentów, powołań Polskich Norm z normami międzynarodowymi i europejskimi.

Wykonujemy aktualizacje norm i identyfikację oraz zestawienia tematyczne norm (rozprawki tematyczne).

informacja patentowa

Udostępniamy:

- polskie i międzynarodowe opisy patentowe;
- Biuletyn Urzędu Patentowego (informacje o zgłoszeniach do ochrony);
- Wiadomości Urzędu Patentowego (informacje o udzielonych patentach wyłącznych);
- literaturę z zakresu własności przemysłowej.

Doradzamy w zakresie prowadzenia wyszukiwań w bazach informacji patentowej.

Zapewniamy wygodny i bezpośredni dostęp online do bezpłatnych patentowych baz danych.

Współpracujemy z:

- Rzecznikiem Patentowym;
- Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej;
- Europejskim Urzędem Patentowym.

osób niepełnosprawnych traktują projektowanie uniwersalne, jako narzędzie dostępu do przysługujących osobom niepełnosprawnym praw społecznych.

Standardy projektowania uniwersalnego wykroczyły znacznie poza planowanie i tworzenie przestrzeni oraz produktów. Już w 2001 r. Rada Europy zwróciła uwagę na konieczność wprowadzenia tych zasad do programów nauczania wszystkich zawodów zajmujących się środowiskiem zabudowanym (architektów, inżynierów, urbanistów oraz innych zawodów zajmujących się planowaniem i zagospodarowaniem środowiska oraz przestrzeni publicznej)⁷. Zasady w równej mierze dotyczą też kształcenia architektów, studentów budownictwa, bibliotekarzy i innych zawodów. Projektowanie uniwersalne może być wykorzystane w kształceniu studentów na poziomie wyższym, może być też zastosowane w edukacji uczniów - w szkolnictwie na poziomie niższym.

Uniwersalne projektowanie w nauczaniu zastosował Frank Bowe wykorzystując zasadę *przygotowania programów, materiałów i otoczenia w taki sposób, aby mogły być odpowiednio i z łatwością używane przez szerokie spektrum ludzi*⁸. Zasady projektowania uniwersalnego mogą być wykorzystane przez naukowców, twórców, prowadzących zajęcia oraz realizujących proces nauczania przy opracowaniu metod nauczania, materiałów dydaktycznych, sposobów oceniania, ale też egzaminów i rekrutacji. Takie działania tworzą warunki do nauczania włączającego, którego odbiorcami są osoby o różnych dysfunkcjach i określonych potrzebach edukacyjnych⁹. Przyjazne dla wszystkich programy nauczania oraz otoczenie (pracownie, laboratoria, sale wykładowe, biblioteki) są spełnieniem przepisów

ustawy o szkolnictwie wyższym, która zobowiązuje uczelnie do stwarzania osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i badaniach naukowych (art. 13 ust. 1 punkt 9 a i b) oraz warunków właściwej realizacji procesu dydaktycznego z uwzględnieniem szczególnych potrzeb studentów będących osobami niepełnosprawnymi (art. 162 ustęp 7). Dotyczy to również biblioteki, zarówno w dostępie do budynku, zasobów, informacji, usług, nowoczesnych technologii, specjalistycznego oprogramowania, sprzętów oraz urządzeń.

Projektowanie uniwersalne dotyczy budowy stron internetowych. Dobrze zaprojektowany serwis jest środkiem komunikacji z możliwie szerokim gronem użytkowników. Strony muszą być zgodne ze standardami dotyczącymi ułatwień w dostępie do treści publikowanych w Internecie WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines). Są to zasady wypracowane i lansowane przez konsorcjum W3C (World Wide Web Consortium).

Zasady tworzenia stron internetowych obowiązują wszystkie instytucje publiczne¹⁰.

Projektowanie uniwersalne jest też narzędziem świadomości społecznej. Świadomość społecznego włączenia, ale też potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności, rozeznanie w możliwości ich zaspokojenia, a przede wszystkim powinności wobec grupy potrzebującej wsparcia są podstawą świadomego projektowania własnego środowiska. Zasada równości szans i niedyskryminacji to umożliwienie wszystkim osobom - bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną - sprawiedliwego, pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach. Projektowanie uniwersalne to realizacja praw człowieka w praktyce.

7 Zob. Projektowanie uniwersalne, op. cit.

8 *Uniwersalne projektowanie zajęć dydaktycznych*, red. P. Wdówik, Warszawa: Biuro Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warszawskiego, 2010, s. 16.

9 Zob. Ślusarczyk Czesław, Projektowanie uniwersalne jako sposób na tworzenie warunków do edukacji włączającej w szkołach wyższych, „e-mentor” 2013, nr 5 (52), s. 67, www.e-mentor.edu.pl.

10 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U. 2016 poz. 113).

GRAFIKA JACKA PAPLI – WYSTAWA W GALERII BIBLIOTEKI UNIwersYTECKIEJ

Janina Wallis

Biblioteka Sztuki Wydziału Artystycznego

20 stycznia 2017 r. w Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej przy al. Wojska Polskiego 71 odbył się wernisaż wystawy „Bye, bye - Jacek Papla. GRAFIKA”,

poświęconej dokonaniom tego artysty-pedagoga, od 1997 r. związanego z Wydziałem Artystycznym i Instytutem Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Biblioteką Uniwersytecką.

Jest to retrospektywa twórczości dr. Jacka Papli obejmująca lata 1976-2016. Prace prezentowane są w jego indywidualnym wyborze autorskim, dokonany z pełną swobodą wypowiedzi artystycznej. Wystawa stworzona według takiej koncepcji, dającej wgląd w różne fazy twórczego rozwoju Jacka Papli, jest kontynuacją i podsumowaniem jego współpracy z Artoteką Grafiki Biblioteki Sztuki, która została zainicjowana 14 listopada 2002 r., gdy w tamtejszej galerii odbył się pokaz prac z cyklu: *MOJE TWOJE NASZE, RODZINA, SZKICE NORWESKIE, WENECJA* (1970-2001). Ówczesnej wystawie towarzyszył wykład: „Sitodruk w przekroju”.

Obiekty prezentowane na obecnej ekspozycji w Galerii Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego wykonane zostały w technikach sitodruku, autooffsetu i druku cyfrowego.

Otwarcu wystawy towarzyszy pokaz multimedialny - wykonanie utworu dr Katarzyny Kwiecień Długosz:

Paplanina. Cztery sitodruki na taśmie

1. Ruiny,
2. Sfery wrażliwości,
3. Wota,
4. Znaki.

W uznaniu dokonań Jacka Papli, w imieniu Biblioteki Uniwersyteckiej i Instytutu Sztuk Wizualnych serdecznie zapraszamy na wystawę i do obcowania z jego twórczością.

Kuratorka wystawy: dr Janina Wallis

Współpraca inż. Małgorzata Sawicka

Wystawę można zwiedzać do 3 marca 2017 r. w godz. 9.00-19.00.

Jacek Papla urodził się w 1951 r. w Poznaniu. Zajmuje się grafiką warsztatową i projektową. Ukończył poznańską PWSSP w pracowniach grafiki prof. Jacka Rybczyńskiego i malarstwa prof. Tadeusza Brzozowskiego. Od 20 lat związany jest z uczelnią zielonogorską.

Pracuje na Wydziale Artystycznym. Najpierw przez 14 lat prowadził Pracownię Sitodruku, a od 10 lat prowadzi Pracownię Grafiki Edytorskiej i Wydawniczej (przez pewien czas prowadził obie pracownie równolegle). Jest promotorem ponad 90 dyplomów licencjackich i magisterskich, przygotowanych w Pracowniach Sitodruku i Grafiki Projektowej. Wielu jego uzdolnionych studentów czynnych jest w krajowym życiu artystycznym, a część z nich zajmuje się również dydaktyką artystyczną.

W latach 2002-2008 dr Jacek Papla pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Zainicjował wówczas współpracę ze Stowarzyszeniem Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie (2006 i 2009), organizując dwie towarzyszące programowi Triennale wystawy *Zielonej Grafiki*, które cieszyły się dużym zainteresowaniem środowiska artystycznego i akademickiego Zielonej Góry. Ekspozycje te ukazywały szerokie spektrum poszukiwań i możliwości twórczych uznanych, profesjonalnych grafików – profesorów UZ oraz ich uzdolnionych studentów, dla których pracownie grafiki przez nich prowadzone były pierwszą i naturalną przestrzenią poszukiwań twórczych, potwierdzając unikalność artystycznego doświadczenia i relacji mistrz – uczeń.

Efektom działalności Jacka Papli były również cykliczne wystawy studentów i absolwentów Instytutu prezentowane w budynkach Uniwersytetu Zielonogórskiego, w Galerii *Pro Arte* Związku Polskich Artystów Plastyków czy Collegium Polonicum w Ślubicach.

Od wielu lat jako grafik-projektant dr Papla współpracuje również z Oficyną Wydawniczą Uniwersytetu Zielonogórskiego. Przygotowane przez niego okładki książek *Jazz w kulturze polskiej*, *Kształcenie wokalne* czy plakaty *Witold Lutosławski* oraz *Tadeusz Baird – głosy z oddali* to wymowny dokument współpracy muzyków i plastyków Wydziału Artystycznego. Jej owocem jest także pokaz multimedialny – utwór skomponowany przez dr Katarzynę Kwiecień-Długosz z Instytutu Muzyki, a zainspirowany grafikami Jacka Papli. Prawykonanie *Paplaniny. Cztery sitodruki na taśmie* stanowiło muzyczną oprawę wernisażu obecnej retrospektywnej wystawy tego artysty.

W kontekście działalności dydaktyczno-naukowej Wydziału Artystycznego warto podkreślić, że Jacek Papla jest również pomysłodawcą, wydawcą oraz autorem szaty graficznej opublikowanego w 2006 r. *Podręcznika technik graficznych*.

O dokonaniach Jacka Papli, który od 1975 r. zrealizował około 30 wystaw indywidualnych, prezentując swą twórczość w kraju i za granicą, pisał m.in.: Andrzej Haegenbarth, w katalogu wystawy *Jacek Papla Grafiki* w Galerii Stowarzyszenia Polskich Artystów Malarzy i Grafików (Poznań 2005),

podkreślając atuty jego prac: „Serigrafie Jacka Papli są swoistym dziennikiem podróży, artystyczną dokumentacją miejsc i osób bliskich, z którymi łączy go związki uczuciowe. Powstały w oparciu o fotografie, które przetwarza graficznie: rozбивa rastrami oraz wielokrotnie wzbogaca kolorem w oparciu o znakomity warsztat graficzny”.

Artysta tworzy, inspirowane podróżami, refleksyjne kompozycje, skłaniające do kontemplacji. Łączy techniki tradycyjne z cyfrowymi, co widoczne jest w jego plakatach, opracowaniach graficznych i publikacjach Oficyny Wydawniczej Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W katalogu wystawy: *Jacek Papla. Grafika* (Jastrowo 2007), w eseju o polemicznym tytule *Śmietnik sztuki? Jacek Papla – Sferi wrażliwości – Obszary działalności*, Lidia Głuchowska podkreśla dialogowy charakter jego projektów, stwierdzając choćby:

„Twórczość Jacka Papli to mówienie komunikatywnym obrazem i zaproszenie do rozmowy, to zaproszenie do kontaktu z naturą i ze sztuką postrzeganą w oryginalnie, tam gdzie przemawia formatem, zapachem farby czy gestem malarskim”.

Sam artysta proszony o próbę podsumowania swego dotychczasowego oeuvre, w monografii poświęconej działalności „Artoteki Grafiki Biblioteki Sztuki” (red. nauk. i oprac. Janina Wallis, Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego 2010 r.),

w autocharakterystyce tak wypowiadał się na temat własnego ponad trzydziestoletniego dorobku: „Moje prace są próbą mówienia o rzeczach uniwersalnych językiem czytelnych obrazowych sformułowań, z jednej strony zobiektywowanych przez kadr aparatu fotograficznego, a z drugiej zindywidualizowanych osobistym gestem, ekspresyjną, wrażeniową ingerencją czy doбором kadru...”

W wielość refleksji na temat dokonań tego uznanego projektanta, grafika i pedagoga sugestywnie wpisuje się *Jubileuszowa układanka* Bogny Błażewicz, czyli tekst z katalogu obecnej wystawy, w którym czytamy m.in.: „Emerytura to nie koniec wszystkiego, ale początek nowego etapu. Nie dla każdego, ale dla Jacka Papli z pewnością. Moment to przełomowy, ale nie smutny. Takie przełomy skłaniają, by spojrzeć wstecz, by lepiej widzieć, pełniej rozumieć, bardziej znać... No dobrze, może i coś podsumować, ale nie życie – raczej niektóre jego aspekty, dotychczasowe radości i rozczarowania, osiągnięcia i porażki. Zamknąć rozdział, by otworzyć następny... Nie da się wprowadzić przeszłości uporządkować, bo twór to efemeryczny, kapryśny, stale wymykający się pamięci i zmieniający „maski”, ale można pozbić – choć niekoniecznie zgodnie z chronologią – części układanki w jednym miejscu... Nie wszystkie, bo niektóre zaginęły, schowały się za innymi, trudno je znaleźć... Tak to już jest. Może trochę szkoda, że czegoś już odtworzyć się nie udaje, ale za to w naturalny sposób objawia się to, co naprawdę ważne”.

O POTRZEBIE BADAŃ AUKSOLOGICZNYCH NA ŁUŻYCACH

em. prof. zw. Andrzej Malinowski

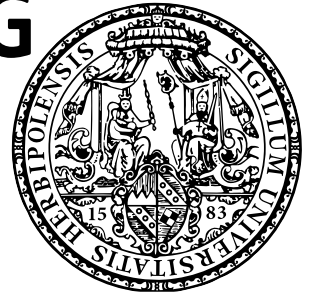
W ostatnich tygodniach na antenie telewizji prezentowano dość szczegółowo i wszechstronnie problemy Łużyc i Łużyczan. Długie trwanie przy słowiańskiej kulturze i historii skłania do szczególnego szacunku dla tej narodowości, do bliskich z nimi kontaktów. W tym kierunku inspirował mnie prof. Wojciech Kóčka, antropolog i archeolog, uczeń prof. Karola Stojanowskiego, i jak pamiętam, sekretarz Łużyckiej Domoviny. Stojanowski miał szeroką wizję reslawizacji Niemiec Wschodnich (NRD), w tym utworzenia państwa Łużyckiego, a na terenach północnych proponował reslawizację ludności Marchii i przywrócenie tam języka połabskiego, który zginął w końcu XVIII w., ale o którym w wielu kręgach niemieckich pamiętano. Przecież nawet, gdy w czasach hitlerowskich modne stało się poszukiwanie swych korzeni, wielu Niemców stwierdzało swą przeszłość i utworzono „Związek Niemców Słowiańskiego Pochodzenia”. Nie mam żadnych danych na ten temat, ale ludność np. Kostrzyna n. Odrą stwierdzała to pisemnie, jak również ludność miejscowości leżących nad Notecią, Drawą, czy Wartą. Po wojnie K. Stojanowski uzyskał od ówczesnych władz środki finansowe na swe badania słowiańszczone na obszarze między Odrą i Łabą. Niestety jako profesor umarł we Wrocławiu pozostawiając pamięć i pisane teksty na temat polskiego pogranicza i Łużyc. Zmarł w 1947 r. Żadne polskie, a tym bardziej międzynarodowe, czynniki nie brały tych jego dywagacji pod uwagę, choć pozostała być może piękna utopia marzyciela o Wielkiej Polsce, czy Słowiańszczyźnie. Sam problemem zasiedlenia ludnością polską zajmowałem się w odniesieniu do Gorzowa Wlkp., gdzie księgi parafialne ukazywały fakt, że około 30-40 proc. ludności miało słowiańskie (polskie) nazwiska, które germanizowały się w czasach III Rzeszy. Mój Mistrz, prof. Jan Czekanowski, który jeszcze w 1912-1913 r. pracował w Berlinie w Królewskim Muzeum Ludoznawczym i w Muzeum Antropologii i Etnografii w Pe-

tersburgu, był znawcą tych problemów, bowiem jego matka była Niemką, a żona Rosjanką. A więc jako młody asystent mogłem słuchać na tematy etnogenetyczne wielu opowieści tej sławy naukowej. Dla nas wiedza o rozwoju fizycznym i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży Łużyc jest ważna. Od czasów wojen napoleońskich i powstań narodowych w XIX w. najlepsi synowie Polski „rozsiewali” swą krew niemal po całym świecie. Doprowadziło to wraz z uciskiem ekonomicznym do słabości fizycznej i niskorostłości naszych licznych generacji i pewne negatywne zjawiska rozwojowe utrzymują się do dziś, mimo że nadrobiono wiele. Biadał nad tym W. Witos, czy J. Piłsudski. Ostatnio broniona była praca doktorska porównująca młodzież społecznie nieprzystosowaną Zachodniej Polski i Wschodnich obszarów Niemiec. Otóż nasza młodzież była słabsza. Podobne stwierdzenia przed wojną czynił prof. Ludwik Jaxa-Bykowski, pedagog i antropolog, jak również wspomniany Karol Stojanowski. Zielona Góra stała się prężnym ośrodkiem badań ontogenetycznych problemów auksologicznych wzrastania organizmu w zakresie cech fizycznych - budowy ciała i w zakresie sprawności fizycznej. Dowodem tego jest zespolowa monografia *Dziecko Lubuskie**. Monografia ta wykazała bardzo daleko posunięte integracje procesów rozwojowych i zacierania się różnic środowiskowych i społecznych na tym obszarze. W świetle antropologii Ziemia Lubuska prezentuje się dość dobrze.

Sądzę, że zabranie się za badania rozwojowe dzieci łużyckich mogą zainteresować szerokie kręgi odbiorców kolejnej monografii zespołu pt. *Dziecko łużyckie*, na które czekają specjaliści medycyny wieku rozwojowego - pediatrzy, specjaliści się w promocji zdrowia, specjaliści kultury fizycznej, pedagogiki i antropologii.

*Andrzej Malinowski, Ryszard Asienkiewicz, Józef Tatarczuk, Aleksander Stuła, Artur Wandycz, Dziecko lubuskie, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2005

JULIUS-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT WÜRZBURG

Danuta Nowak

Wiesław Hładkiewicz

Wydział Humanistyczny

Frankoński uniwersytet w Würzburgu został założony przez biskupa Johanna von Egloffstein w 1402 r., jednak w nazwie uczelni (JMU) upamiętniono dwie inne osoby: księcia, biskupa i dziekana katedry Würzburga - Juliusa Echtera von Mespelbrunna, który w roku 1582 wznowił działalność uczelni i księcia Maksymiliana Józefa, pierwszego króla Bawarii, który przeprowadził sekularyzację dóbr kościelnych, a przejęte majątki przeznaczył na rozwój działalności oświatowej. W 1808 r. król Maksymilian I Wittelsbach nadał Bawarii konstytucję, która (z poprawkami) obowiązywała do 1918 r.

Bawarski Uniwersytet Juliusza Maksymiliana w Würzburgu kształci obecnie ok. 28 tysięcy studentów na 10 wydziałach i 200 kierunkach. W roku założenia (1402 r.) była to szósta uczelnia w regionach niemieckojęzycznych Europy po uniwersytetach: w Pradze, Wiedniu, Heidelbergu, w Kolonii i Erfurt.

Z badań przeprowadzonych przez Lidię Koziół wynika, że lata 1591-1621 były głównym okresem pobytu studentów polskich na uczelni würrzburskiej. Następnie sytuacja polityczna Rzeczypospolitej i Rzeszy Niemieckiej przewalała napływ Polaków do Frankonii. Wyróżnikami polskości danego scholara była forma zapisu jego nazwiska lub dopiski do nazwiska w metrykach uniwersyteckich, typu: „Nobillis Polonus”, „Polonus”, „Lithuanus”, „Livonus”, „Prutenus”, „Silesius”, bądź nazwy miast, z których student przybył np. „Calisiensis”. Ustalono, iż pierwszy polski scholar „Philippus Christophorus, Cracoviensis, magister, mediocris” został wpisany na uniwersytet Würzburgu 26 maja 1582 r. Natomiast w roku 1677 stwierdzono immatrikulację ostatniego studenta pochodzącego z ziem polskich.

W okresie objętym badaniami (lata 1582-1725) ustalono, że 178 scholarów immatrikulowanych (w wieku od 12 do 29 lat) w Würzburgu pochodziło z Rzeczypospolitej. Należy dodać, że bawarski uniwersytet był wówczas jednym z wielu ośrodków naukowych odwiedzanych przez szlachtę polską podczas zagranicznych wojaży.

Wnioski z badań zachowanej dokumentacji uniwersytetu w Würzburgu potwierdzają ogólną tendencję polskich wyjazdów naukowych w tym czasie. Koniec XVI wieku stanowił okres największej fali polskich

peregrynacji naukowych, a po roku 1648 podróże te zaniżały. W przyczynach słabnącego zainteresowania studiami zagranicznymi wskazano m.in., iż zmieniła się mentalność szlachty na coraz bardziej zamkniętą w sarmackich przekonaniach.

Od 1990 r. państwo niemieckie (RFN) tworzy szesnaście krajów związkowych: stolica Berlin, miasto-państwo Hamburg i Brema oraz trzynastu krajów związkowych od Szlezwiku-Holsztyna po Bawarię, które stanowią różnorodność kulturową państwa niemieckiego.

Bawaria podzielona jest na siedem okręgów regencyjnych. Miasto Würzburg jest stolicą okręgu Dolna Frankonia (Unterfranken) i jego centrum administracyjnym. Bawaria to największy z szesnastu krajów związkowych: składa się z Bawarii „właściwej” (zwanej Starą Bawarią), Frankonii i Szwabii. Pierwsze skojarzenia z Bawarią można ująć w jednym zdaniu jako „katolicki kraj piwoszy w strojach ludowych z epizodem nazistowskim”.

Na Uniwersytecie w Würzburgu, w okresie od 8 czerwca do 13 lipca 1997 r. przebywał (na Intensivwoche Ost-West Management) w gronie szesnastu osób z Politechniki Zielonogórskiej Wiesław Hładkiewicz pracujący jako profesor nauk społecznych. Kierownikiem wyprawy była prof. Janina Stankiewicz, a jej zastępcą dr inż. Piotr Gawłowicz. Grupę z Polski przyjął uroczystie kanclerz uczelni prof. dr Herzog oraz wiceprezydent prof. Gehlert. Zielonogórska grupa spotkała się m.in. z Karlem Andersem Schlierem burmistrzem miasta Volkach położonego w regionie Würzburg oraz uczestniczyła w przejażdżce po rzece Men z żołnierzami Bundeswehry.

PROF. W. HŁADKIEWICZ WŚRÓD STUDENTÓW UNIwersYTETU W WÜRZBURGU (1998 r.)

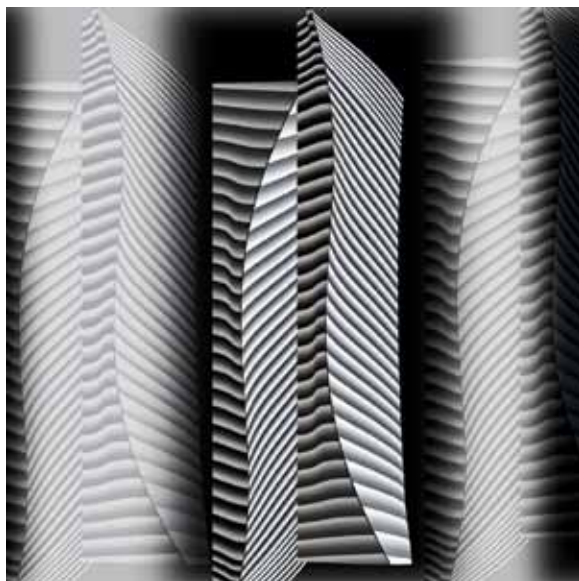
WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE

86 GALERIA grafiki Biblioteki Sztuki

26 stycznia 2017 r. w Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki na Wydziale Artystycznym odbył się wernisaż wystawy AGNIESZKI ŁAKOMEJ *Selfmade City*. Wystawie towarzyszył wykład „Od serigrafii do druku cyfrowego - ruch i przestrzeń w obrazie graficznym”. Kuratorka wystawy: dr Janina Wallis. Wystawę można zwiedzać do 10 marca 2017 r. Serdecznie zapraszamy.

AGNIESZKA ŁAKOMA, MOVING CITY III, 2015, DRUK CYFROWY, 100 x 100 cm

Agnieszka Łakoma

doktor nauk plastycznych (uzyskała stopień doktora w pracowni serigrafii prof. Marcina Surzyckiego w 2012 r. na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie), artysta grafik, projektant grafiki użytkowej. Absolwentka historii sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Stypendystka Ministra Kultury i Sztuki, laureatka licznych nagród i wyróżnień w konkursach graficznych (Hommage A Nicolas Schöffer – Budapeszt, Grand Prix Najlepszej Grafiki Miesiąca – listopad 2016, październik 2014, listopad 2013, maj 2008).

Swoje prace prezentowała na licznych wystawach w Polsce i za granicą m.in. Grand Prix Młodej Grafiki Polskiej (2015, 2009, 2012), International Electrographic Art Exhibitions of Small Forms Budapeszt (2017, 2010, 2013), Triennale Grafiki Polskiej – Ostrava (2014), Międzynarodowe Triennale Grafiki Kraków – Istambul (2013), 8 Triennale Grafiki Polskiej (2012), Printmaking from Krakow – Minnesota, USA, (2010), Biennale Sztuki Młodych „Rybie Oko” – Warszawa (2008), Pamiętniki Pokolenia Tamagotchi – Warszawa (2008), Międzynarodowe Triennale Grafiki Kraków–Oldenburg–Wiedeń (2007).

Prace w zbiorach: Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie, Związku Artystów Plastyków w Krakowie, Magyarskiej Elektrofotografii Társaság w Budapeszcie, Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie oraz w kolekcjach prywatnych.

OTWARCIE WYSTAWY, OD LEWEJ: AGNIESZKA ŁAKOMA, JANINA WALLIS. FOT. M. LALKO

Agnieszka Łakoma. *Selfmade City*.

Selfmade City to wystawa grafiki Agnieszki Łakomej, na którą składają się prace skupione wokół tematu form architektonicznych, pochodzące z serii o tym samym tytule, oraz obiekty lightbox z serii *Moving City*. Artystka prowokuje nas do spojrzenia na miasto jak na formę artystyczną, złożoną z falujących płaszczyzn, które zmieniają się w zależności od kąta padania światła i percepcji wzroku. W swojej twórczości Agnieszka Łakoma konsekwentnie eksploruje pole grafiki, wykorzystując jej klasyczne elementy formalne: linie i gradacje koloru. Równocześnie jednak eksperymentuje z nowymi technikami, które pozwalają jej osiągnąć niecodzienne efekty i wzmocnić przekaz prezentowanych prac.

W *Selfmade City* spotykają się dwie ścieżki dotychczasowej twórczości Agnieszki Łakomej: abstrakcja geometryczna znana z serii *Zastłony* (2006) i miejska przestrzeń występująca już w projekcie *Consumo* (2009). Zainteresowanie efektami optycznymi

mi prowadzi artystkę do tworzenia prac graficznych, które wychodzą z płaszczyzny w przestrzeń naszej wyobraźni. Rytmiczne, cieniowane elementy budują op-artowe złudzenia brył, które poruszają się i zmieniają ułożenie za sprawą druku lenticularnego, serigrafii i podświetlonych lightboxów. To przekształcają się z pasków w faliste powierzchnie, to znów poruszają się jak ruchome chodniki. Podobnie jak w otaczających nas miastach, w grafikach ruch buduje przestrzeń, w której żyjemy i przez którą się przemierzamy.

W poszczególnych pracach można dostrzec znajome zarysy budynków, z których żaden nie zostaje jednak przez artystkę do końca określony, ponieważ jego dopełnienie powstaje dopiero w wyobraźni odbiorcy. Tak jak w japońskim ogrodzie kamiennym, który osiąga swój wyraz w kontemplującym go gościu, tak i tu widz zostaje zaproszony do współtworzenia. Każdy, kto porusza się po mieście, może również tworzyć jego przestrzeń w swojej wyobraźni. Czy nie oglądamy miasta z różnych miejsc i przy zmieniającym się świetle? Czy nie mamy swoich ulubionych widoków? Zestawienia brył nie są objęte prawem autorskim projektanta - wizerunek fragmentu miasta należy do każdej osoby, która się z nim styka i zarazem świadomie i nieświadomie przetwarza w sobie. *Selfmade City* jest swoistym powidokiem tej właśnie miejskiej przestrzeni, w której odbija się spojrzenie artystki i nasze przyglądające się twarze.

Aleksandra Görlich

Instytut Sztuk
Wizualnych
UZ

Helena Kardasz Biogram artystki

16 grudnia 2016 r. nasza koleżanka i uznana artystka - Helena Kardasz, uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie sztuki, nadany Uchwałą Rady Wydziału Artystycznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Tekst przybliżający sylwetkę Heleny Kardasz znajduje się na stronie 12 tego numeru, a na IV stronie okładki prezentujemy pracę „O siewcach” z 2016 roku. Poniżej - biogram i najważniejsze osiągnięcia artystyczne artystki.

Helena Kardasz (ur. 1969)

1992-1996 studia w Instytucie Sztuki i Kultury Plastycznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze (obecnie Uniwersytet Zielonogórski), 1995-1996 asystent stażysta w Pracowni Fotografii Instytutu Sztuki i Kultury Plastycznej WSP (obecnie UZ), 1996 dyplom w Pracowni Fotografii Instytutu Sztuki i Kultury Plastycznej WSP w Zielonej Górze pod kierunkiem prof. Piotra Wołyńskiego, praca pt. *Ikononoemat*, 1995-2003 asystent w Pracowni Fotografii ISiKP WSP (obecnie UZ), 2002 I stopień kwalifikacji artystycznych w dyscyplinie fotografia na Wydziale Komunikacji Multimedialnej Akademii Sztuk Pięknych (obecnie Uniwersytet Artystyczny) w Poznaniu pod kierunkiem prof. Jana Berdyszaka, praca pt. *Ziarnistość III*; od 2003 adiunkt w Instytucie Sztuki i Kultury Plastycznej UZ (do 2009 KSiKP), obecnie prowadzi dyplomującą Pracownię Fotografii w Zakładzie Multimediiów Instytutu Sztuk Wizualnych na Wydziale Artystycznym

Uniwersytetu Zielonogórskiego; 2016 uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki: sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej: sztuki piękne, nadanego uchwałą Rady Wydziału Artystycznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, dzieło habilitacyjne pt. *Jak to jest nie być*.

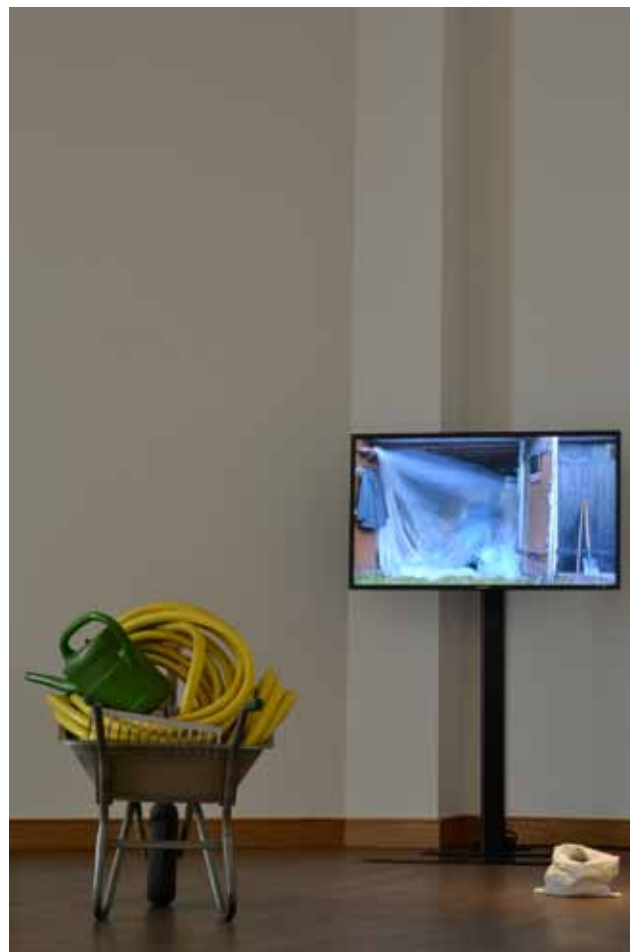
DZIAŁALNOŚĆ TWÓRCZA

Wykaz wystaw indywidualnych:

- 2011 / *Jak to jest nie być*; Galeria „Wieża Ciśnień”, Konin
- 2006 / *non_ens. net*; Galeria Nowy Wiek Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra
- 2000 / *Inne czasy*; Galeria BWA, Zielona Góra
- 1998 / *po-czwórnice*; Galeria Zastępcza, Garbary 48, Poznań
- 1996 / *Ikononoemat*; Galeria GI, Zielona Góra

Wykaz wystaw zbiorowych:

- 2016/ *Plasty*, Galeria Sztuki „Wieża Ciśnień” w Koninie, Konin / *Przez czas*, Galeria PWW, Zielona Góra / *Ogrody/Gärten*, Galeria Sztuki w Nowym Zamku, Bad Muskau, Niemcy / *Życie artystyczne Zielonej Góry w latach 1945-2016*, Galeria BWA, Zielona Góra
- 2015 / *Zakład*, wystawa pracowników Zakładu Multimediiów ISW UZ, Galeria Biblioteki UZ, al. Wojska Polskiego 71, Zielona Góra
- 2013 / wystawa towarzysząca Międzynarodowej Konferencji *Złote drzewo życia wciąż zielone. Uczelnia miejscem sztuki*, Instytut Sztuk Wizualnych, Wydział Artystyczny, Uniwersytet Zielonogórski, ul. Wiśniowa 10, Zielona Góra
- 2011 / *Przybysze i tubylcy - 20 lat Instytutu Sztuk Wizualnych UZ*, Galeria BWA, Zielona Góra
- 2008 / *Miejsce do mieszkania, miejsce do kochania*, Galeria Miejska,

HELENA KARDASZ, „ZIMA”, INSTALACJA WIDEO, UDZIAŁ W WYSTAWIE ZBIOROWEJ „OGRODY / GÄRTEN”, GALERIA SZTUKI W NOWYM ZAMKU, BAD MUSKAU, NIEMCY, 2016; FOT. HELENA KARDASZ

Wrocław; Bałtycka Galeria Sztuki Współczesnej, Słupsk / **Artyści Galerii Nowy Wiek 3**; Galeria Nowy Wiek Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra

2007 / **Miejsce do mieszkania, miejsce do kochania**, Galeria BWA, Zielona Góra / **Artyści Galerii Nowy Wiek 2**; Galeria Nowy Wiek Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra

2006 / **Między innymi...**, wystawa pracowników Katedry Sztuki i Kultury Plastycznej UZ, Galeria Stara Winiarnia, Zielona Góra

2000 / **Helena Kardasz. Paulina Komorowska-Birger. Dorota Miroń**, de nederlandse Cacaofabriek, Helmond, Holandia / **Model do składania**; Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsko / **Krystalizacje**; II Biennale Fotografii, Galeria Arsenał, Poznań / **Trzeci wymiar**; Galeria PWW, Zielona Góra; Galeria FF, Łódź / **wystawa pracowników ISiKP WSP**, Muzeum Archeologiczne, Głogów

1999 / **wystawa pracowników ISiKP WSP**, Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra / **Festiwal Fotografii Otworowej**, Bastion Filip, Kostrzyn n/Odrą / **Przejrzystość**, Galeria Kłodzkiego Ośrodka Kultury, Kłodzko

1997 / **Malarstwo - inne wymiary**, Stowarzyszenie KRAAA, ul. Mieczykowa 7, Zielona Góra

1996 / **Kolekcje**, Stowarzyszenie KRAAA, ul. Mieczykowa 7, Zielona Góra

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Uzyskane odznaczenia i nagrody:

2009 / Nagroda Zespołowa I stopnia Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego za osiągnięcia naukowe uzyskane w roku 2008 dla zespołu w składzie: Ryszard Woźniak, prof. UZ; Piotr Czech, I st. kw.; Wojciech Kozłowski, mgr; Helena Kardasz, I st. kw. - twórca dokumentacji fotograficznej projektu artystycznego „Miejsce do mieszkania, miejsce do kochania...” http://www.kskp.uz.zgora.pl/galeria_zielona/index.html

2002 / Nagroda J.M. Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego za działalność artystyczną i organizacyjną

2000 / Stypendium Twórcze Urzędu Miejskiego w Zielonej Górze

1996 / Stypendium Artystyczne Zarządu Miasta Zielona Góra

Prace Piotra Szurka w Galerii Collegium Chemicum oraz na Międzynarodowych Targach Sztuki Współczesnej LUXEMBOURG ART FAIR

1 grudnia 2016 r. w Galerii Collegium Chemicum UAM w Poznaniu odbył się wernisaż wystawy prof. Piotra Szurka. Na wystawie artysta zaprezentował wielkoformatowe grafiki (200x100 cm) wykonane w technikach wkłēstodrukowych z cyklu *Autoportret*. Wystawa potrwa do 28 lutego 2017 r.

Prace prof. Piotra Szurka, tym razem rysunki, były również prezentowane w Luksemburgu przez paryską Galerię Koralewski na Międzynarodowych Targach Sztuki Współczesnej LUXEMBOURG ART FAIR od 8 do 11 grudnia 2016 r. W Targach uczestniczyło 80 galerii wybranych przez międzynarodową komisję.

Jarosław Łukasik — Twarze Piotra Szurka

Dualistyczny model człowieczeństwa jako połączenia ciała i duszy jest dla europejskiego kręgu kulturowego na tyle oczywisty, że wszelkie alternatywy - jak np. buddyzm czy hinduizm - wciąż funkcjonują na obrzeżach. Tymczasem w sztukach wizualnych ów dualizm już dawno został przezwyciężony. Wszystko, co ukrywane w świecie prywatnych doznań, dzięki pracy artysty zintegrowane zostaje z formą widzialną.

Artysta, jeżeli obiektem jego zainteresowania jest człowiek i jego dusza, zazwyczaj sięga po wizerunek ciała. Konfrontując się z rozległą panoramą kulturowej tradycji i dostępnych przedstawień „geografii ciała”, Piotr Szurek konsekwentnie wybiera własną twarz jako obiekt badań i obszar najszerszej rozumianej symboliki. Nie jest to jednak zniewolenie: artysta posługuje się swobodnym gestem, a ekspresja i wolność idą ze sobą w parze.

Twarz w monochromatycznych, czarno-białych autoportretach Piotra Szurka to zindywidualizowana maska, która ma nam uzmystawiać nadmaterialny wymiar egzystencji. Dla wnikliwego oka artysty prawie każdy fragment ciała może stanowić inspirujący mikrokosmos, lecz twarz to coś zupełnie innego: niemal każda kultura koncentruje w niej wyobrażenia o społeczeństwie. Mówiąc banalnie, twarz to scena, na której odgrywane są społeczne role. Oderwany od swego właściciela, wizerunek twarzy zaczyna jednak żyć własnym życiem i, podobny masce, raczej skrywa niż obnaża. Maska jest spersonalizowaną „twarzą” innego, ponadczasowego wymiaru; antropologicznym wyobrażeniem tego, co wydaje się istnieć, ale czego nie możemy ustyszczyć ani zobaczyć.

Twarz w portretach Piotra Szurka staje się właśnie maską, która ma nam uzmysłwić nadmaterialny wymiar egzystencji, odwołując się do obrazu konkretnej osoby, która patrzy na siebie jednocześnie z wewnątrz i z zewnątrz. Drugie życie skonkretyzowanej w dziele twarzy pozostawia artystę na zewnątrz i autor z konieczności przyjmuje też rolę widza.

FOT. ZE ZBIORÓW ARTYSTY

PIOTR SZUREK, AUTOPORTRET, AKWATINTA, SUCHA IGŁA, 200x100 cm, 2015 r. (FOT. ZE ZBIORÓW ARTYSTY)

PIOTR SZUREK, AUTOPORTRET, AKWATINTA, SUCHA IGŁA, 200x100 cm, 2015 r. (FOT. ZE ZBIORÓW ARTYSTY)

Piotr Szurek prawie nigdy nie „zamraża” efektownych grymasów i nie kokietuje widza. Głowa przedstawiona jest jako bryła w ruchu i tylko spojrzenie patrzących na nas oczu zatrzymuje formę na powierzchni kartki. To, co szczególnie intryguje w autoportretach Piotra Szurka, to utrwalone działanie autodestrukcyjne. Artysta niejako „zaciera” własny wizerunek, by następnie ponownie go odsłonić. Ta dynamika ma w sobie coś z obsesyjnej konieczności, a jej źródła dopatruje się w niemożności przekroczenia bariery między intencją twórczą a ograniczeniami formy, wynikającymi z fundamentalnego u człowieka pomieszczenia materii i transcendencji. W tym sensie Piotr Szurek zmaga się z własnymi sprzecznościami i paradoksami, których trudny charakter do pewnego stopnia wyklucza współczesnego artystę z pola kultury. Twórca dobrowolnie odrzuca raj tradycyjnego porządku i nieustannie stwarza swój świat od nowa. Biel papieru wydaje się być dla Piotra Szurka początkiem i końcem wszystkiego, więc to przeciwko niej artysta angażuje twórczą energię.

Twarz i wizerunek-maski nie stanowią w tych dziełach autobiograficznego punktu odniesienia. Warto na te dzieła spojrzeć jak na inkluzję w bursztynie - zakłócenie w naturalnym porządku materii, trwające obok i niezależnie od upływającego czasu. Zobaczymy wówczas w pracach Piotra Szurka wielowymiarową formę nieokiełznanego bytu.

Redakcja: M. Jankowiak

Jubileusz galerii Nad Wisłą w Toruniu z udziałem artystów z Zielonej Góry

Toruńska galeria **Nad Wisłą** jest miejscem działań artystycznych, które powstało w 1991 r. w starym, z początku XX w., domu o pruskiej konstrukcji. Przez 25 lat odbyło się w tej siedzibie blisko 200 wystaw. Prowadzone przez jedną osobę - po godzinach pracy etatowej i bez żadnych docelowych dotacji - rządzi się swoimi własnymi prawami, których realizacja uzależniona jest od możliwości czasowych i finansowych.

Galeria Nad Wisłą otwarta jest na sztukę różnorodną, szczególnie na działania efemeryczne - realizację obiektów, instalacji i performance. Dużym atutem tego miejsca jest jego położenie wśród ogródków działkowych i w bezpośrednim sąsiedztwie Wisły. Wiele zrealizowanych dotąd wystaw odnosiło się do kontekstu lokalizacji oraz siermiężności pomieszczeń i otoczenia. Z racji tego niewątpliwego atutu galerii, najbardziej wartościowe projekty odnosiły się do gatunku site-specific. Są to dzieła tworzone z myślą o funkcjonowaniu w precyzyjnie określonym miejscu i nigdzie indziej w takiej samej formie nie mogą zaistnieć. Formułowanie różnego typu idei artystycznych, które nie mieszczą się w klasycznych dyscyplinach sztuki, sprzyjają powstawaniu instytucji w miejscach nie zaprojektowanych z myślą o takich działaniach. Właśnie takim zjawiskiem jest galeria Nad Wisłą. Jest to miejsce sztuki znane w środowisku artystycznym w Polsce, z powodu swojej wyjątkowości, związanej z możliwością aranżowania w jej przestrzeni niepowtarzalnych realizacji.

Prezentowali w niej swoje prace głównie młodzi artyści z Torunia oraz twórcy polscy i zagraniczni. Pokazywanych jest sporo realizacji dyplomów artystycznych z Wydziału Sztuk Pięknych UMK. Z twórców uznanych, swoje dzieła eksponowali m.in.: Jan Berdyszak, Wojciech Sadley, Bogdan Chmielewski, Sławomir Brzoska, Marcin Berdyszak, Jakub Pieleszek, Bartek Jarmoliński, Anna Baumgart, Andrzej Borcz, Przemysław Jasielski, Witold Jurkiewicz, Krzysztof Mazur, Iwona Langowska, Mirosław Pawłowski i Waldemar Rudyk. Ważną rolę odegrali - Marcin Berdyszak, Bartek Jarmoliński i Magdalena Gryśka, którzy nie tylko wystawiali w galerii kilka razy, ale również proponowali innych, młodych twórców ze swoich ośrodków. Magdalena Gryśka, wykładowca Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu

Zielonogórskiego, współpracuje z założycielem galerii - Marianem Stępakiem przy organizacji corocznych Międzynarodowych Spotkań Studentów pn. „Giartino - Ogród Sztuki”, odbywających się w Zakładzie Plastyki Intermedialnej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Dzięki tej współpracy w „Giartino” biorą udział również studenci z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Na wystawie podsumowującej 25 lat działalności galerii Nad Wisłą na przełomie listopada i grudnia 2016 r. w galerii ZPAP w Toruniu, pokazane zostały prace czterdziestu artystów z Polski i z zagranicy, w tym dwojga związanych z Instytutem Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Byli to, wspomniana Magdalena Gryśka i Jarosław Dziegielewska, który zaprezentował obiekty z cyklu *Konsekracja*. Natomiast Magdalena Gryśka wyeksponowała zestaw obrazów jako monumentalne dzieło obiektowe *Codziennosc*. Była to jedna z najciekawszych w swojej formie prac na tej wystawie.

Marian Stępak

OD GÓRY:
MAGDALENA GRYSKA, „CODZIENNOŚĆ” 2016, OBIEKT,
FOT. M. GRYSKA

FRAGMENT WYSTAWY „25 LAT GALERII NAD WISŁĄ”,
FOT. M. GRYSKA

Wystawa dyplomowa w Galerii PWW

Od 1 grudnia 2016 r. w Galerii PWW Instytutu Sztuk Wizualnych przy ul. Ogrodowej 52A mogliśmy oglądać wystawę dyplomową Małgorzaty Biegały pt. *Cipeczki sikoreczki (rzecz o niewyemancypowanych)*. Małgorzata wystawę dyplomową realizowała w pracowni rysunku i multimediów

WERNISZAŻ WYSTAWY W ŚRODKU AUTORKA - MAŁGORZATA BIEGAŁA, FOT. J. JESCHKE

prowadzoną przez dr. hab. Radosława Czarkowskiego, prof. UZ. Artystka zaprezentowała rysunki oraz instalacje składające się z odlewów piersi, mleka, wiader, włosów i tortu. Tak pisze o swojej pracy:

DETAL WYSTAWY: GIPS, MLEKO, FOT. JAREK JESCHKE

„Swoimi pracami chcę zwrócić uwagę na problem uprzedmiotowienia kobiet oraz presji jaką na nie wywiera społeczeństwo w kwestii posiadania potomstwa, ich ciał oraz ich zachowania. Kobiecie ciało najczęściej jest traktowane jako obiekt seksualny. Kobieta powinna być seksy i uwodzicielska, a zarazem miłą, spokojną i odpowiedzialną matką. Takie oczekiwania i sprzeczności tworzą niezdrowy, wyidealizowany obraz kobiet, co niesie za sobą często negatywne konsekwencje.”

Jarek Jeschke

Wystawa Aleksandry Wojciechowicz *Fotografie na służbie rzeczywistości w galerii fotografii „na dole”*

Instytut Sztuk Wizualnych UZ

Autorka ukończyła animację społeczno-kulturalną w specjalności fotografia na Uniwersytecie Zielonogórskim. Dyplom pod kierunkiem prof. Wiesława Hudona zrealizowała z fotografii inscenizowanej, poszerzając także swoją edukację w Instytucie Sztuk Wizualnych. Po ukończeniu studiów pracowała jako nauczyciel akademicki UZ ucząc fotografii studentów animacji społeczno-kulturalnej. Rozeznając swoje powołanie do życia konsekrowanego wstąpiła do zakonu kontemplacyjnego gdzie przebywała prawie osiem lat. Obecna wystawa jest kolekcją prac zamykającą czas po wyjściu z zakonu, w której poszukuje możliwości duchowego obrazowania w fotografii.

Aleksandra Wojciechowicz dzieli się swoimi rozważaniami: „Duchowość jest nie tylko jednym z wymiarów rzeczywistości, ale najistotniejszą jej cechą. Pierwszym zadaniem fotografii

jest dokumentowanie rzeczywistości, zachowanie obrazów wydarzeń tak jak zaistniały. Owa zamierzona wiarygodność pozwala fotografii, tak jak ikonie chrześcijańskiej, otwierać bramę do świata duchowego”.

ml

FOT. MAREK LALKO

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA, ARCHITEKTURY I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta Zielonogórskie Perspektywy Współpraca z Uniwersytetem Zielonogórskim

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta *Zielonogórskie Perspektywy* powstało 11 lat temu z inicjatywy grupy osób, którym nie są obojętne losy Zielonej Góry, zależy im na jej rozwoju, nie chcą być bierni, chcą mieć swój wkład w to, co dzieje się wokół nas. Stowarzyszenie *Zielonogórskie Perspektywy* jest organizacją niezależną i apolityczną, której głównym celem jest:

- aktywizacja społeczna mieszkańców do udziału w dyskusji nad wizją rozwoju Zielonej Góry,
- tworzenie obywatelskiej wizji rozwoju miasta,
- wspomaganie inicjatyw środowiskowych dotyczących zrównoważonego rozwoju Zielonej Góry.

Podstawową formą działania stowarzyszenia jest organizacja otwartych debat na tematy istotne dla Zielonej Góry.

Formuła debat to wprowadzenie, zwykle prezentowane przez wybitnych specjalistów z dziedziny, której tematyki dotyczy debata. Stosujemy także formułę z lożą ekspertów. Po wprowadzeniu jest dyskusja. Nad wszystkim czuwa prowadzący, którym w zdecydowanej większości debat jest redaktor Konrad Stanglewicz. Główne tematy debat dotyczyły zagadnień:

Strategia rozwoju i planowanie przestrzeni
Transport i komunikacja
Gospodarka
Duża Zielona Góra
Lubuskie Trójiasto
Problemy aksjologiczne

Najwięcej debat dotyczyło pierwszej grupy, czyli strategii rozwoju i planowania przestrzeni. W ostatnich dwóch latach prowadziliśmy cykl debat zatytułowany *Studium uwarunkowań i kierunki rozwoju Zielonej Góry*. Ostatnie dwie debaty z tego cyklu, to debata z listopada 2016 r. - *Układ komunikacyjny Zielonej Góry* - wprowadzający dr inż. Paweł Urbański i debata styczniowa z 2017 r. - *Proponowane dla miasta i obszaru funkcjonalnego Zielona Góra w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego*. Tu wprowadzającym był Mariusz Goraj, kierownik Wydziału Planowania Przestrzennego Lubuskiego Urzędu Marszałkowskiego.

Przyjęliśmy założenie, że nie formułujemy wniosków i nie kierujemy ich do odpowiednich władz. Wyrażamy nasze stanowisko w niektórych sprawach i tylko w przypadku gdy otrzymujemy zapytanie o stanowisko stowarzyszenia ZP. Zakładamy, że istnieją odpowiednie instytucje państwowe i samorządowe, które mają pełny dostęp do naszych debat, a naszym celem jest zwrócenie uwagi na istotne dla społeczności zielonogórskiej problemy i wywołanie wokół nich dyskusji i refleksji.

Sponsorzy i partnerzy

Naszym głównym sponsorem i partnerem jest **Uniwersytet Zielonogórski**. UZ udostępnia na debaty sale wykła-

UCZESTNICZY DEBATY (FOT. Z WYDZIAŁU)

DEBATA O ARCHITEKTURZE NASZEGO MIASTA –
WPROWADZAJĄCY I Prowadzący
(FOT. Z WYDZIAŁU)

dowe w budynku A29 Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii. Wśród wprowadzających najliczniejszą grupę stanowią pracownicy naukowcy Uniwersytetu. Wprowadzającym pierwszej debaty był ówczesny rektor UZ, prof. dr hab. Czesław Osękowski. Kilkakrotnie podejmowali się wprowadzenia do debat profesorowie: Marian Miłek, Tadeusz Biliński, Andrzej Greinert, Ryszard Rohatyński, Wojciech Eckert, Zbigniew Gabryś, Zbigniew Bać, Wanda Kononowicz. Jako eksperci w formule ławy ekspertów występowali też profesorowie z innych ośrodków naukowych jak prof. Sylwester Porowski, twórca niebieskiego lasera z Instytutu Wysokich Ciśnień PAN, prof. Krzysztof Nawrotek z University of Plymouth, prof. Bogusław Liberadzki ze Szczecina, równocześnie europoseł. Wprowadzającymi byli też przedstawiciele samorządu, biznesu i administracji jak marszałkowie: Marcin Jabłoński i Elżbieta Polak, prezydenci i burmistrzowie: Janusz Kubicki, Władimir Tyszkiewicz, Piotr Odważny, Jacek Sauter, samorządowcy: Adam Urbaniak, Kazimierz Łatwiński, przedstawiciele biznesu: Janusz Jasiński, Zbigniew Paruszewski. Nieoceniona jest pomoc jakiej udziela nam prof. Tadeusz Biliński, będący także członkiem założycielem Stowarzyszenia. Kilkakrotnie był wprowadzającym do debat, a jego pomoc w przygotowaniu merytorycznym i organizacyjnym debat jest nie do przecenienia. Kierownictwo Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska życzliwie podchodzi do inicjatyw naszej organizacji. Dzięki temu mogliśmy wspólnie z profesorami z Wydziału oraz z zielonogórskim oddziałem SARP, podjąć inicjatywę wykorzystania potencjału intelektualnego Zielonej Góry przy tworzeniu planów rozwoju miasta i województwa.

Czasami spotykamy się z opinią, że nasze dywagacje w czasie debat zbyt odbiegają od realiów dnia codziennego. Wydaje się, że często perspektywa jest skracana do maksimum czterech lat, co wynika z cykliczności wybo-

rów samorządowych i do sejmu. Przykładem niech będzie podjęcie przez ZP tematyki strefy aktywności gospodarczej, którą widzieliśmy w środku trójkąta w okolicach Kisielina. Również pierwszą debatę na temat połączenia miasta i gminy Zielona Góra odbyliśmy już w roku 2009. Wielu uczestnikom debat te propozycje wydawały się wówczas mało realne.

Staramy się, aby w naszych debatach problemy były przedstawiane w całej ich złożoności, unikając opinii jednostronnych. Cel naszych debat sprowadza się do pobudzenia wyobraźni mieszkańców naszego pięknego i przyjaznego miasta.

Lestaw Batkowski
Adam Antoń

III KONFERENCJA BUDOWNICTWO-INFRASTRUKTURA- GÓRNICtwo

W Krakowie, w dniach 21-22 listopada 2016 r. na Politechnice Krakowskiej miała miejsce III Ogólnopolska Konferencja Naukowa Budownictwo - Infrastruktura - Górnictwo, na temat *Zrównoważony rozwój terenów górniczych i pogórnich*. Honorowy patronat nad Konferencją objęli: Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, a także Rektor Politechniki Krakowskiej, Dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej oraz Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa.

Konferencja została ukierunkowana na problematykę wpływu eksploatacji górniczej na budynki i infrastrukturę. W prezentowanych wystąpieniach zwracano uwagę na wpływ eksploatacji różnych kopalni w kraju, ogólnie na środowisko, w tym na deformacje terenu oraz wpływ wstrząsów górniczych na obiekty budowlane. Poruszono również zagadnienia monitoringu terenów górniczych i pogórnich oraz problematykę wzmocnienia podłoża gruntowanego na takich terenach. Omówione zostały również sposoby likwidacji szkód górniczych i możliwości obniżenia kosztów ich usuwania. W aspekcie środowiskowym poruszono zagadnienie możliwości wykorzystywania odpadów pogórnich w budownictwie.

W czasie Konferencji wygłoszono 34 referaty. W obradach uczestniczyło 95 osób, w tym przedstawiciele Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska UZ: dr hab. inż. **Maria Mrówczyńska**, prof. UZ oraz dr **Agnieszka Gontaszewska**, która wygłosiła referat pt. *Badania geologiczno-inżynierskie oraz geofizyczne na obszarach pogórnich w Zielonej Górze*.

Marek Dankowski

V KONFERENCJA NAUKOWA - TRWAŁOŚĆ I SKUTECZ- NOŚĆ NAPRAW W BUDOWNICTWIE

W dniach 24-26 listopada 2016 r. we Wrocławiu odbyła się V Konferencja Naukowa - Trwałość i skuteczność napraw obiektów budowlanych. Organizatorami Konferencji byli: Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej, Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej oraz Departament of Civil Engineering Auburn University, USA. Komitetowi naukowemu Konferencji przewodniczył prof. **Mieczysław Kamiński** z Politechniki Wrocławskiej, nato-

miast pracami komitetu organizacyjnego kierował prof. **Tomasz Błaszczyński** z Politechniki Poznańskiej.

Na uwagę zasługuje fakt, że w Komitecie naukowym, oprócz szerokiego grona profesorskiego reprezentującego polskie uczelnie, zasiadali uczeni niemal z całego świata, m.in. prof. Andrzej S. Nowak z Auburn University, Prof. Benoit Bissonnette z Laval University w Quebec (Kanada), prof. Luc Courard z University of Liege, prof. Andreas H. Gerdes z Karlsruhe Institute of Technology (Niemcy), Dr Hyeong-Yeol Kim z Korean Institute of Civil Engineering and Building Technology, prof. Józef Łuczko z Ukraińskiej Akademii Nauk, prof. Ryszard Kowalczyk z Universidade da Beira Interior Covilha (Portugalia) oraz inni, których nie wymieniam z uwagi na ograniczone miejsce, a których za to przepraszam.

Konferencja była adresowana przede wszystkim do środowiska naukowego, projektantów, wykonawców robót remontowych oraz do producentów specjalistycznych materiałów i preparatów przeznaczonych szczególnie do wykonywania napraw obiektów budowlanych. W tematyce Konferencji wiele uwagi poświęcono takim zagadnieniom problemowym, jak trwałość obiektów budowlanych, wyroby i systemy do napraw konstrukcji betonowych, metalowych i drewnianych, stan obiektów budowlanych zrealizowanych metodami tradycyjnymi czy też specyfice napraw infrastruktury technicznej, w tym zbiorników, obiektów hydrotechnicznych, komunikacyjnych i innych.

Należy podkreślić, że w Konferencji aktywny udział wzięli przedstawiciele Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego, prezentując następujące referaty:

- dr hab. inż. **Maria Mrówczyńska**, prof. UZ w artykule pt. *Klasyfikacja przemieszczeń pionowych obiektów budowlanych* przedstawiła podstawowe zasady budowania sieci neuronowych wraz z ich docelowym wykorzystaniem do sformułowania modelu przemieszczeń punktów sieci pomiarowo-kontrolnej;
- dr inż. **Beata Nowogórska** przedstawiła referat pt. *Prognoza zmian stanu technicznego budynku mieszkalnego*;
- dr inż. **Joanna Kaliszek** - *Niezmienniczość analizy niezawodności realizowanej hybrydową metodą Monte Carlo*;
- dr inż. **Elżbieta Grochowska** - *Ocena trwałości nowo wyprodukowanych kanałowych płyt stropowych*.

Wszystkie wymienione referaty zostały opublikowane jako artykuły w czasopiśmie „Materiały Budowlane” nr 11/2016

Marek Dankowski

ARTUR JUSZCZYK NOWYM DOKTOREM NA WYDZIALE

11 stycznia 2017 r. na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. inż. **Artura Juszczyka** pt. *Analiza nośności stalowych rusztów drogowych pod obciążeniem eksploatacyjnym na gruntach słabonośnych*.

Promotorem rozprawy był dr hab. inż. **Adam Wysokowski**, prof. UZ, natomiast recenzentami: prof. dr hab. inż. **Wojciech Radomski** z Politechniki Warszawskiej i prof. dr hab. inż. **Leszek Rafalski** z Instytutu Badawczego Dróg i Mostów w Warszawie.

Doktorant w swej rozprawie, na podstawie własnych badań modelowych przedstawił zagadnienie współpracy rusz-

FOT. M. DANKOWSKI

tów stalowych z podłożem gruntowym słabonośnym, które to ruszty mogą być wykorzystywane przy budowie tzw. dróg tymczasowych. Wykonanie dróg tymczasowych często stanowi konieczność towarzyszącą realizacji dużych obiektów, szczególnie liniowych, np. autostrad, linii kolejowych itp. Drogi tymczasowe stanowią ważny element pomocniczy podczas realizacji głównej inwestycji, gdyż umożliwiają m.in. dojazd sprzętu budowlanego czy transport materiałów. Tymczasem problematyka związana z konstrukcją i eksploatacją tych nawierzchni była do tej pory w dużej mierze marginalizowana, co często przyczyniało się na przykład do nieoczekiwanego wzrostu całkowitego kosztu inwestycji. Autor w swej pracy ukierunkowuje się na zbadanie oraz zoptymalizowanie nośności eksploatacyjnej rusztów stalowych w zależności od kształtu formujących je prętów, ich rozstawu i charakterystyki podłoża, na którym ma przebiegać droga tymczasowa.

W pierwszym etapie pracy, badania przeprowadzono przy wykorzystaniu gruntów różniących się genezą i miejscem pozyskania pozostawiając inne parametry niezmiennicze, a następnie odwrócono zadanie, zmieniając tym razem parametry układu prętowego na podłożu z jednego wytypowanego gruntu. Wnioski z przeprowadzonych badań modelowych umożliwiły Autorowi m.in. na określenie praktycznych możliwości wykorzystania nawierzchni wykonanych z rusztów prętowych na gruntach słabonośnych, sformułowanie zakresu dalszych prac badawczych i wskazanie kierunków przyszłościowych rozwoju technologii stosowania stalowych rusztów drogowych.

Na posiedzeniu niejawnym Rada Wydziału podjęła uchwałę o nadaniu mgr. inż. Arturowi Juszczykowi stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie *budownictwo*.

Dr inż. Artur Juszczyk urodził się w roku 1982 w Lubaniu, gdzie uczęszczał do Technikum Mechanicznego. Studia ukończył na kierunku *budownictwo* w specjalności *drogi i mosty* na Uniwersytecie Zielonogórskim. W czasie studiów wyróżnił się aktywnością, działał m.in. w Kole Naukowym Mechaniki Komputerowej i w Naukowym Kole Mostowym, którego był prezesem. Po studiach pracował m.in. jako projektant i w wykonawstwie, co zaowocowało uzyskaniem uprawnień budowlanych bez ograniczeń w specjalności drogowej.

Od roku 2008 jest zatrudniony na stanowisku naukowo-dydaktycznym w Zakładzie Dróg i Mostów Uniwersytetu Zielonogórskiego, gdzie prowadzi zajęcia z przedmiotów z dziedziny drogownictwa i mostownictwa oraz prowadzi własne badania naukowe, a także uczestniczy w ekspertyzach, opiniach i ocenach stanu technicznego obiektów mostowych i materiałów budowlanych. Efektem jego aktywności naukowej było autorstwo lub współautorstwo w 57 publikacjach naukowych w czasopiśmie technicznych i materiałach konferencyjnych. W roku 2012 był opiekunem grupy studentów wytypowanych do udziału w wyjazdowym programie pod nazwą Uniwersytet Betonu Grupy Górażdże. Za całokształt swej aktywności, w roku 2016 został uhonorowany nagrodą zespołową JM Rektora UZ.

Doktor Artur Juszczyk udziela się również społecznie, jest członkiem Lubuskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej. Jego zamiłowania prywatne to turystyka górską i przede wszystkim Rodzina - żona i córka Ania.

Nowemu Panu Doktorowi składamy serdecznie gratulacje i życzymy wytrwałości i sukcesów w pracy zawodowej i pożytku z życia osobistym.

Marek Dankowski

WYDZIAŁ EKONOMII I ZARZĄDZANIA

STUDENCI NASZEGO WYDZIAŁU NAJLEPSI!

Miło nam poinformować, że w tym roku 7 z 8 stypendiów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe, które zostały przyznane studentom UZ, trafiło do członków Koła Naukowego Eko-Zarządzania. Wszyscy oni są studentami Wydziału Ekonomii i Zarządzania. Tym samym pobity został rekord liczby nagrodzonych studentów w jednej edycji, pochodzących z jednego wydziału w całej historii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Gratulacje dla laureatów tego prestiżowego wyróżnienia oraz opiekunów Koła Naukowego Eko-Zarządzania - **Pani Prorektor**

Prof. dr hab. inż. Magdaleny Graczyk oraz **Pani dr. inż. Leszka Kaźmierczak-Piwko**. To już razem dziesięć „Stypendiów Ministra” dla członków kierowanego przez nich koła w ostatnich 5 latach. Każdy z nagrodzonych studentów otrzyma jednorazowo stypendium

w wysokości 15 tysięcy złotych. Zdaniem opiekuna koła naukowego Eko-Zarządzania dr. inż. Leszka Kaźmierczaka-Piwko ten sukces to: *skutek ogromnego zaangażowania nagrodzonych osób oraz konsekwentnej realizacji kierunku pracy koła wyznaczonego przez prof. Magdaleny Graczyk. Dzięki naukowej inspiracji oraz możliwościom, które Pani Profesor nam stworzyła, członkowie koła mają możliwość brania udziału w międzynarodowych projektach badawczych. Co roku piszą artykuły do renomowanych czasopism naukowych wraz z kolegami z zagranicznych ośrodków na-*

ukowych: Niemiec, USA, Francji, UK, Korei Południowej, Ukrainy, Hiszpanii. Rokrocznie uczestniczą także w międzynarodowych konferencjach naukowych. W ostatnich latach były to konferencje w Wiedniu, Budapeszcie, we Lwowie, Wilnie, Pradze, Ołomuńcu.

Dr inż. Kaźmierczak-Piwko powiedział też, że: *wyróżnienie to nie było by możliwe, także bez wsparcia radnego Filipa Gryko, znanego zielonogórskiego mecenas młodej nauki. Za tę działalność na rzecz młodych naukowców radny Gryko otrzymał specjalną nagrodę w trakcie gali Laur Naukowca 2016.*

Bardzo pomógł studentom w zdobywaniu środków na działalność badawczą. Bez nich trudno byłoby ją w pełni zrealizować - dodał dr inż. Leszek Kaźmierczak-Piwko.

W tym roku to prestiżowe wyróżnienie otrzymali następujący studenci Wydziału Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego:

Joanna Ratajczak

Na co dzień studiuje *zarządzanie*. Jest prezesem koła naukowego Eko-Zarządzanie. Pracę naukową w kole rozpoczęła w 2014 r. Obszar jej zainteresowań naukowych to: systemy zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwie, społeczna odpowiedzialność biznesu, innowacje ekologiczne oraz strategie sterowania produkcją. Jest autorką i współ-

autorką czterech artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie punktowanych indeksowanych na listach MNiSW.

Badania realizowane w kole prowadziła wspólnie z kolegami z zagranicznych ośrodków naukowych, takich jak: Universität Potsdam (Niemcy), Universidad de Valencia (Hiszpania), Northumbria University - Newcastle (Wielka Brytania). Uczestniczyła w trzech międzynarodowych konferencjach naukowych: w Budapeszcie (2014), Wilnie (2015) oraz czeskim Ołomuńcu (2016).

Wcześniej trzykrotnie została nagrodzona stypendium JM Rektora UZ za wybitne osiągnięcia w nauce.

Sandra Dobosz

Studentka kierunku *zarządzanie*. Pracę naukową w kole rozpoczęła w 2014 r. Zajmuje się w nim następującą problematyką: czynnikami rozwoju ekologicznej produkcji rolnej w województwie lubuskim oraz eko-modernizacją polskiego sektora wytwarzania energii w kontekście realizacji celów unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego na lata 2021-2030. Jest autorką i współ-

autorką trzech artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie punktowanych indeksowanych na listach MNiSW.

Podczas badań współpracowała z kolegami z zagranicznych ośrodków naukowych, takich jak: Chung-Ang University in Seoul (Korea Południowa) oraz Uniwersytet w Poczdamie (Niemcy). W 2015 r. uczestniczyła w XII Międzynarodowej konferencji naukowej pt. *Systemy wspomagania w inżynierii produkcji*, 2-5 września 2015 r. Suwałki - Wilno/Troki.

Trzykrotnie nagradzana stypendium JM Rektora UZ za wybitne osiągnięcia w nauce.

Ewelina Gawel

Studentka *logistyki*. Od 2014 r. pracuje naukowo w kole. Interesuje się: ekologicznymi aspektami zarządzania łańcuchem dostaw w przedsiębiorstwie, systemami zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwie, społeczną odpowiedzialnością biznesu, innowacjami ekologicznymi oraz strategiami sterowania produkcją. Uczestnicząca w trzech międzynarodowych

konferencjach naukowych: w Budapeszcie (2014), Wilnie (2015) oraz czeskim Ołomuńcu (2016). Autorka i współautorka czterech artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie punktowanych indeksowanych na listach MNiSW.

Swoje badania w kole prowadziła wspólnie z kolegami z zagranicznych ośrodków naukowych z Universidad de Valencia (Hiszpania), Northumbria University - Newcastle (Wlk. Brytania), Uniwersytet w Poczdamie (Niemcy).

Wcześniej była trzykrotnie nagradzana stypendium JM Rektora UZ za wybitne osiągnięcia w nauce.

Maciej Kwiatkowski

Student *logistyki*. W kole naukowym działa od 2015 r. Jego zainteresowania naukowe dotyczą: efektywności procesów w logistyce, finansowych instrumentów ochrony środowiska, Lean Management, zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstwa oraz ecolabelling produktów konsumpcyjnych. Jest autorem i współautorem trzech artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie punktowanych, indeksowanych na listach MNiSW.

Uczestniczył w dwóch międzynarodowych konferencjach naukowych: w Wilnie (2015) oraz czeskim Ołomuńcu (2016). Badania realizował wspólnie z kolegami z zagranicznych ośrodków naukowych, takich jak: University of Dijon (Francja), Azusa Pacific University (USA), Vietnamese-German University (Wietnam).

Dwukrotnie nagradzany stypendium JM Rektora UZ za wybitne osiągnięcia w nauce.

Marcin Sikora

Student *logistyki*. Od 2015 r. jest aktywnym członkiem koła Eko-Zarządzanie. Obszar jego zainteresowań naukowych realizowanych w kole to: efektywność procesów w logistyce, finansowe instrumenty ochrony środowiska, Lean Management, zrównoważony rozwój oraz ecolabelling produktów konsumpcyjnych. Autor i współautor trzech artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie punktowanych, indeksowanych na listach MNiSW.

Uczestnik w dwóch międzynarodowych konferencji naukowych: w Wilnie (2015) oraz czeskim Ołomuńcu (2016). Badania realizowane w kole prowadził wspólnie z kolegami z zagranicznych ośrodków naukowych, takich jak: University of Dijon (Francja), Azusa Pacific University (USA), Vietnamese-German University (Wietnam).

Dwukrotnie nagradzany stypendium JM Rektora UZ za wybitne osiągnięcia w nauce.

Grzegorz Biernacki

Student *zarządzania*, w kole pracuje od 2014 r. Zajmuje się w nim następującą problematyką: czynnikami rozwoju ekologicznej produkcji rolnej w województwie lubuskim oraz eko-modernizacją polskiego sektora wytwarzania energii w kontekście realizacji celów unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego na lata 2021-2030. Jest autorem i współautorem trzech artykułów

naukowych opublikowanych w czasopiśmie punktowanych, indeksowanych na listach MNiSW.

Swoje badania prowadził wspólnie z kolegami z zagranicznych ośrodków naukowych, takich jak: Chung-Ang University in Seoul (Korea Południowa), Uniwersytet w Poczdamie (Niemcy). W 2015 r. uczestniczył w XII międzynarodowej konferencji naukowej pt. *Systemy wspomagania w inżynierii produkcji*, 2-5 września Suwałki - Wilno/Troki.

Trzykrotnie nagradzany stypendium JM Rektora UZ za wybitne osiągnięcia w nauce.

Mateusz Budynek

Student kierunku *bezpieczeństwo narodowe*. W kole działa od 2013 r. Jego zainteresowania naukowe dotyczą: logistyki zwrotnej, finansowych instrumentów ochrony środowiska, systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwie, społecznej odpowiedzialności biznesu, innowacji ekologicznych oraz strategii sterowania produkcją. Jest autorem

i współautorem czterech artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie punktowanych, indeksowanych na listach MNiSW.

Badania realizował wspólnie z kolegami z zagranicznych ośrodków naukowych, takich jak: Chung-Ang University in Seoul (Korea Południowa), Uniwersytet w Poczdamie (Niemcy). Uczestnik trzech międzynarodowych konferencji naukowych: w Budapeszcie (2014),

Wilnie (2015) oraz czeskim Ołomuńcu (2016).

Trzykrotnie nagradzany stypendium JM Rektora UZ za wybitne osiągnięcia w nauce.

Wszystkim Laureatom tego prestiżowego wyróżnienia oraz ich Opiekunom serdecznie gratulujemy!

Źródło: Wydział Ekonomii i Zarządzania
fot. z Wydziału

Jadwiga Gorączkowska doktorem nauk

27 października 2016 r. na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego odbyła się publiczna obrona doktoratu mgr Jadwigi Gorączkowskiej. Tytuł pracy brzmiał: *Stymulowanie aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłowych przez instytucje wsparcia biznesu w Polsce*. Promotorem rozprawy był dr hab. Arkadiusz Świadek, prof. UZ, pracownik Wydziału Ekonomii i Zarządzania UZ, a recenzentami byli dr hab. Krystyna Poznańska, prof. SGH i dr hab. Marek Szajt, prof. P.Cz. Uchwałą Rady Wydziału z dnia 3 listopada 2016 r. nasza Koleżanka uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie *ekonomia*.

Serdecznie gratulujemy!

Anetta Barska

naukowych związanych z kierunkami studiów realizowanymi na Wydziale. Młodzież mogła zapoznać się z warunkami studiowania, poznać kierunki studiów prowadzone na Wydziale oraz dowiedzieć się jak może wyglądać ich przyszła ścieżka kariery zawodowej, kiedy zdecydują się na studiowanie na Wydziale Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki UZ.

W ramach Dnia Otwartego prezentowały się także firmy partnerskie dla kierunków studiów prowadzonych na Wydziale: ADB Polska Sp. z o.o., Cinkciarz.pl, Denley, Lumel S.A., MetaPack Poland Sp. z o.o., Perceptus Sp. z o.o., Sygnity Business Solutions S.A. Firmy wspierają merytorycznie prowadzone na Wydziale zajęcia, akademie i koła naukowe. Partnerzy biznesowi zaprezentowali obszary swojej działalności na specjalnych stoiskach, laboratoriach i wykładach.

Dodatkową atrakcją była możliwość zwiedzenia Centrum Komputerowego Uniwersytetu Zielonogórskiego, gdzie prezentowane było Centrum Przetwarzania Danych UZ.

Serdecznie dziękujemy naszym gościom za przybycie oraz wszystkim osobom zaangażowanym w organizację tego wydarzenia.

Tomasz Gratkowski

D Z I E Ń O T W A R T Y W I E A 2 0 1 7

Finał okręgowy XLIII Olimpiady Wiedzy Technicznej

W środę, 11 stycznia 2017 r., na Wydziale Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Wydziale Mechanicznym odbył się finał okręgowy (II stopień) XLIII Olimpiady Wiedzy Technicznej organizowanej przez Naczelną Organizację Techniczną. Współorganizatorami ze strony UZ byli: dr hab. inż. Maria Mrówczyńska, prof. UZ; prodziekan ds. nauki WBaiŚ, dr inż. Tomasz Gratkowski; prodziekan ds. rozwoju WIEiA, dr inż. Piotr Gawłowicz; prodziekan ds. studentów WM oraz dr inż. Jacek Bieganski (WIEiA). Całe wydarzenie było również wspierane organizacyjnie przez pracowników Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska.

Finał okręgowy rozpoczął się o godz. 9.30 od przywitania uczestników przez przewodniczącego Lubuskiego Okręgowego Komitetu Olimpiady Wiedzy Technicznej dr hab. inż. Andrzeja Pieczyńskiego, prof. UZ, prorektora ds. rozwoju Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Mirosława Gruszeckiego, dyrektora Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Zielona Góra. Następnie uczestnicy zwiedzili Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki, Wydział Mechaniczny oraz Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska. Podczas zwiedzania WIEiA można było zobaczyć m.in. Laboratorium Robotyki, gdzie dr hab. inż. Maciej Patan oraz dr inż. Bartłomiej Sulikowski prezentowali *Jak dogadać się z robotem* i Laboratorium Multimedii, gdzie dr inż. Marek Sawerwain oraz dr inż. Andrzej Czajkowski przedstawili *Nowoczesne techniki AR i VR w reklamie*.

Zawody rozpoczęły się o godz. 11.00. Uczestnicy w dwóch grupach: mechaniczno-budowlanej oraz elektryczno-elektronicznej mieli 4,5 godziny na rozwiązanie 2 spośród 3 zadań tematycznych oraz zadania informatycznego lub optymalizacyjnego.

Do zawodów okręgowych II stopnia zakwalifikowało się 61 osób z 18 szkół ponadgimnazjalnych województwa lubuskiego. W szkolnym etapie, który odbył się 21 października 2016 r., wzięło udział 243 uczniów. W tym dniu zawody okręgowe XLIII Olimpiady Wiedzy Technicznej odbyły się w całej Polsce. Przystąpiło do nich 1135 uczniów zakwalifikowanych na podstawie wyniku osiągniętego w zawodach

szkolnych, które rozegrane były w październiku ubiegłego roku.

Najlepsi zawodnicy spotkają się w dniach 7-9 kwietnia 2017 r. we Wrocławiu, gdzie wezmą udział w ogólnopolskich zawodach finałowych, których stawką będzie zaszczytny tytuł laureata OWT i prawo wstępu bez egzaminów na wybraną uczelnię techniczną.

Olimpiada Wiedzy Technicznej jest rozgrywana od 1974 r. na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Jej organizatorem jest Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT.

Jacek Bieganski

WYDZIAŁ INFORMATYKI, ELEKTROTECHNIKI I AUTOMATYKI

Dzień Otwarty WIEA 2017

23 stycznia na Wydziale Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki odbył się Dzień Otwarty. Wydział odwiedziło około 400 osób z 15 szkół. Podczas wizyty na Wydziale uczniowie uczestniczyli w 21 ciekawych pokazach i warsztatach laboratoryjnych oraz w 9 specjalnie przygotowanych, krótkich, wykładach popularno-

INSTYTUT STEROWANIA I SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

Seminaria naukowe
semestr zimowy 2016/2017

W styczniu (semestr zimowy 2016/2017) zostały zrealizowane następujące wystąpienia naukowe w ramach seminarium naukowego Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych:

12.01.2017 r. - **Stawomir Mandra**, dr, e-mail: manslaw@fizyka.umk.pl, Instytut Fizyki, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, *Rozwinięcie metod sterowania iteracyjnego z uczeniem na przykładzie sterowania silnikami PMSM*

19.01.2017 r. - **Bartłomiej Sulikowski**, dr inż., e-mail: b.sulikowski@issi.uz.zgora.pl, ISSI, WIEiA, UZ, *Zastosowanie iteracyjnego sterowania z uczeniem dla podklasy systemów przestrzennie połączonych*

26.01.2017 r. - **Marcin Boski**, mgr inż., e-mail: m.boski@issi.uz.zgora.pl, doktorant ISSI, WIEiA, UZ, *Zastosowanie modeli dwuwymiarowych do projektowania odpornych schematów iteracyjnego sterowania z uczeniem*

Seminaria odbywają się w sali konferencyjnej Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych (budynek A-2, sala 412, ul. prof. Z. Szafrana 2) w czwartki o godzinie 10.45. Seminaria prowadzi prof. dr hab. Roman Gielerak.

Marek Sawerwain

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Lech Trzeciakowski
(1931-2017)
Wspomnienie

Profesor Lech Trzeciakowski był wybitną postacią środowiska historycznego w Poznaniu, uczonym o międzynarodowym uznaniu, wybitnym znawcą dziejów wieku XIX w Polsce i w Europie. Syn i wnuk powstańców wielkopolskich. Absolwent jednego z najlepszych liceów w Poznaniu – imieniem Karola Marcinkowskiego.

Związał swoją zawodową karierę z instytutem Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie w latach 1968-1973 studiował historię na Wydziale Filozoficzno-Historycznym. Profesor Trzeciakowski w latach 1973-1978 był dyrektorem prestiżowego Instytutu Zachodniego. W tym czasie pracowałem w Zakładzie Badań nad Polonią Zagraniczną PAN, który mieścił się w siedzibie Instytutu. Śp. Profesora zapamiętałem z wykładów i licznych odczytów dotyczących historii Wielkopolski i Prus.

Profesor Lech Trzeciakowski był autorem ponad trzystu publikacji m.in. *Kulturkampf w zaborze pruskim*, *W dziewiętnastowiecznym Poznaniu*. Interesowały go również relacje polsko-niemieckie. Ponadto opublikował prestiżową pracę pt. *Otto von Bismarck*.

Zapamiętałem dobrze sylwetkę Profesora. Był on człowiekiem eleganckim i szarmanckim wobec kobiet. Znany był z barwnego języka i licznych anegdot. Przez długi okres czasu nie używał telefonu komórkowego uważając, że przeszkadza mu w pracy, nie tylko naukowej.

W 1982 r. byłem wraz z Profesorem w Berlinie Zachodnim na otwarciu wystawy „Preussen w dziejach Niemiec”. Zapamiętałem m.in. obrazy bitew pod Kunowicami, Kijami i Sarbinowem.

Profesor Lech Trzeciakowski zabierał często głos podczas spotkań i sympozjów poświęconych wydarzeniom z 28 czerwca 1956 r. w Poznaniu. Zaproponował, aby to co wówczas się wydarzyło nazwać powstaniem. Bo było to „zbrojne wystąpienie w imię wolności”. Twierdził, że po raz pierwszy sformułowania „powstanie poznańskie” użyli Niemcy. To było dla nich „Posener Aufstand”. Natomiast prof. Zbigniew Brzeziński pisał o „worker uprising in Poznan”.

Powstanie było zwycięskie. W tym momencie – jak uważał Profesor – naród polski wkroczył na drogę wolności. A znany pisarz Tadeusz Konwicki pisał: „Już się zaczęło. Spowodowaliśmy śmiertelną obstrukcję wewnątrz tego gigantycznego nosorożca.

Jeszcze ryczy, jeszcze kopie ziemię pod sobą i zacznie się rozpaść ten piekielny, zięjący śmiercią gigantyczny monolit na drobne, zdrowe, pełne życia substancje wolnych społeczeństw, swobodnych narodów, niezawisłych grup etnicznych (...) wszystko zaczęło się w Poznaniu”.

Wiesław Hładkiewicz

Zygmunt Bauman
(1925-2017)
Wspomnienie

9 stycznia 2017 r. zmarł w Leeds w Wielkiej Brytanii prof. Zygmunt Bauman, znany i ceniony w świecie współczesny polski socjolog. Przez wiele lat był kierownikiem byłej Katedry Socjologii Ogólnej na Uniwersytecie Warszawskim. W latach 1961-1968 zasiadał w Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

Jego uczniowie napisali po Jego śmierci „Jego twórczość jest i pozostanie źródłem inspiracji”, „Pomagał nam zrozumieć czasy, w których żyjemy”.

Profesora Baumana poznałem podczas konferencji w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Długo gawędziliśmy przy kawie o globalizacji i jej skutkach. Profesor mówił o niej trzymając w ręce nieodłączną fajkę – to były ważne chwile w moim życiu.

W roku 1968 po usunięciu Go z Uniwersytetu Warszawskiego zmuszony został do emigracji. Najpierw uczył na uniwersytetach w Izraelu, a potem osiadł na stałe i pracował na Uniwersytecie w Leeds. Właśnie na emigracji powstawały jego najważniejsze prace.

Profesor Bauman analizował w nich nowoczesność jako źródło totalitaryzmów oraz opresyjnych systemów politycznych i wielkich narracji. Tak mówił o rozczarowaniu komunizmem: „Nie ma co rozmawiać, negocjować, naprawiać, bo ten system to jest maszyna, której się naprawić nie da”.

Cenił wolność – uważał ją za najważniejsze dobro człowieka. Zawsze była ona zagrożona: „Nie łudźmy się, że gdy jest spokój, jest też bezpiecznie”.

Często rozmyślał o współczesnej rzeczywistości: „Żyjemy na lotnych piaskach. Wszystko w naszym świecie płynie, wszystko się zmienia. Gdzie znaleźć miłość, nadzieję, moralność, wolność, poczucie bezpieczeństwa, sens życia. Jak się kłócić i jak dogadywać?”.

Cenił znaczenie kompromisu: „Wolność jest zawsze dotknięta koniecznością kompromisu. Wolność absolutna, która jednocześnie godzi obie strony jest niemożliwa”.

Żył nadzieją wierząc, że nadzieja to jest „jeden element nieśmiertelny w człowieku. Nic nie może zamordować nadziei, bo ona żyje w tym świecie. (...) Nadzieja czyni życie wartym życia”.

Wiesław Hładkiewicz

*Pani Dorocie Wawrzon**wyrazy wsparcia i słowa współczucia z powodu straty Mamy**składają**pracownicy Zakładu Filologii Romańskiej
Uniwersytetu Zielonogórskiego*

Instytut Neofilologii po raz kolejny gościł witebszczan

Od 26 listopada do 3 grudnia 2016 r. z rewizytą gościli w Instytucie Neofilologii Uniwersytetu Zielonogórskiego studenci wraz z opiekunami z partnerskiego Witebskiego Uniwersytetu Państwowego im. Piotra Maszeraua.

Pierwsze kroki grupa skierowała na miejsce noclegu (dom studenta „Wcześniak”), gdyż po długiej podróży trzeba było odzyskać siły, a przy tak napiętym programie jaki

ich czekał podczas tygodniowego pobytu w Zielonej Górze, na wypoczynek nie przeznaczono zbyt dużo czasu. Po krótkiej drzemce 13 przedstawicieli plci pięknej udało się na rekonesans po okolicy akademika oraz zwiedzanie centrum miasta. To był jedyny swobodniejszy dzień.

Studenci komunikacji biznesowej w języku rosyjskim i filologii rosyjskiej chcąc odwzajemnić życzliwe ich przyjęcie w Witebsku, które miało miejsce w październiku ub.r. postarali się, żeby program wizyty był bogaty i urozmaicony od rana do wieczora. Nasi goście prawie codziennie brali udział w zajęciach z języka polskiego, którego uczą się także na macierzystej uczelni. Zajęcia prowadzone były przez absolwentkę filologii polskiej na UZ oraz studiów podyplomowych: *nauczanie języka polskiego jako obcego* - mgr Łucję Kulwanowską, obecnie studentkę III roku komunikacji biznesowej w języku rosyjskim. Białoruskie studentki uczestniczyły również w zajęciach z gramatyki praktycznej języka rosyjskiego.

Nasi żacy pokazali im oba kampusy UZ, a także Bibliotekę Uniwersytecką, które swoją przestronnością i nowoczesnością wzbudziły zachwyt, a nawet odrobinę zazdrości. Witebszczanki zwiedzały Zieloną Górę - były m.in. w kościołach, Planetarium, Centrum Przyrodniczym i oczywiście w centrach handlowych. Ciekawy program był także przewidziany wieczorową porą. Ponadto jeden dzień białoruskie studentki spędziły we Wrocławiu, gdzie pojechały w towarzystwie studentów UZ. Poza zwiedzaniem Starego Miasta mogły podziwiać panoramę miasta z wieży widokowej. Nasi goście oraz ich opiekunowie spędzili także jeden dzień w Pradze, gdzie podziwiali zabytki oraz atrakcje na Jarmarku Bożonarodzeniowym.

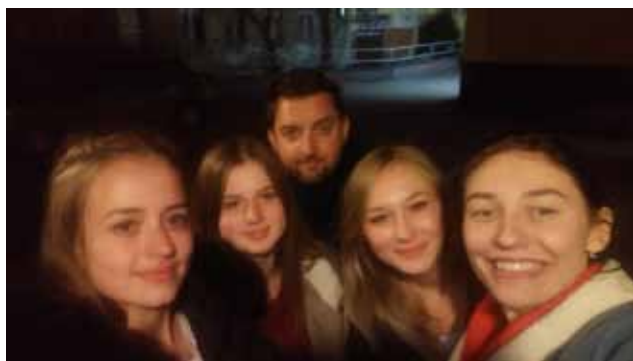
W czasie pobytu białoruskiej grupy dyrektor Instytutu Neofilologii, dr hab. M. Łuczyk, prof. UZ, i prof. S. Nikołajenko, dziekan Wydziału Filologicznego Witebskiego Uniwersytetu Państwowego im. Piotra Maszeraua, przyjęli ostateczną treść projektu porozumienia o utworzeniu Centrum Języków i Kultur Słowiańskich, co rozszerzy możliwości współpracy między uczelniami. Mamy nadzieję, że projekt ten zaowocuje corocznymi wymianami i niestannymi przyjaźniami.

A oto kilka zdań od Jany, która była u nas już drugi raz i chciała się podzielić ze wszystkimi wrażeniami z pobytu w ramach wymiany studenckiej w Zielonej Górze.

Я приезжаю в Зелену Гору уже второй год и впечатления безусловно только хорошие и приятные! Очень нравится город, он не просто красив, он очень уютный. Также здорово полностью окунуться в атмосферу языка, который мы изучаем в университете, а также изучить традиции и быт другой страны. Наш визит длится не более 10 дней и поэтому они весьма и весьма насыщенно проходили. Во-первых, это занятия польского языка в университете. У нас была чудесная преподавательница, она невероятно мотивировала узнавать что-то новое и занятия никогда не проходили скучно. Во-

FOT. Z WYDZIAŁU

вторых, думаю со мной согласится вся наша группа - это поездки и экскурсии. Мы посетили Centrum Przyrodnicze i Planetarium. Эмоций море! Подобного мы ещё не видели. Я думаю, этим Зелена Гура может гордиться. А воспоминания от экскурсий во Вроцлав и Прагу будут греть сердце ещё долгое время! У меня здесь уже есть друзья - польские студенты, с которыми я познакомилась ещё в предыдущем году. Нашла новые знакомства. Приятно, когда вы пишете друг другу сквозь километры, чувствуется искренняя тоска друг по другу. Хотелось бы сказать им огромное спасибо за помощь, внимание к нам, отличное настроение, которое они нам дарили и, конечно же, дружбу! Отдельное спасибо директору института неофилологии профессору пани Молгожате Лучик. Она многое для нас сделала. Обязательно ждём всех в гости к нам в Витебск и очень скучаем!

A teraz po polsku :)

Do Zielonej Góry przyjechałam już drugi raz i mam tylko dobre i przyjemne wrażenia! Bardzo mi się podoba miasto, ono po prostu nie tylko jest piękne, ono jest bardzo przyjemne. Dobrze jest zanurzyć się w atmosferze języka, którego uczymy się na uniwersytecie w Witebsku, odkrywać tradycje i sposób życia w innym kraju. Nasza wizyta trwała tylko 10 dni ale każdy z nich był pełen wrażeń. Po pierwsze były to zajęcia z języka polskiego na uniwersytecie. Mieliśmy cudowną nauczycielkę, która motywowała nas do poznawania nowych rzeczy i zajęcia nigdy nie były nudne. Po drugie - i myślę, że cała nasza grupa się ze mną zgodzi - to bliższe i dalsze wycieczki. Byliśmy w Centrum Przyrodniczym i Planetarium. Emocji moc! Czegoś podobnego jeszcze nie widzieliśmy. Myślę, że Zielona Góra może być z tego dumna. A wspomnienia z Wrocławia i Pragi będą grzać serce jeszcze długi czas! Mam już tutaj przyjaciół - polskich studentów, których poznałam jeszcze w zeszłym roku. Przyjemnie jest pisać do siebie pomimo dzielących nas kilometrów. Ogromnie im dziękuję za pomoc, poświęconą nam uwagę, cudowny nastrój, który nam podarowali i oczywiście za przyjaźń. Osobne podziękowania składam na ręce pani dyrektor In-

stitutu Neofilologii profesor Małgorzacie Łuczyk, która bardzo dużo dla nas zrobiła. Obowiązkowo czekamy na wszystkich w Witebsku i bardzo tęsknimy.

Łucja Kulwanowska

Warsztaty języka rosyjskiego na UZ-ecie

30 listopada 2016 r. już po raz kolejny odbyły się *Warsztaty języka rosyjskiego na UZ-ecie*, w czasie których uczniowie 3. i 4. klasy Szkoły Podstawowej nr 2 w Lubsku mogli poznać nie tylko rosyjski alfabet, ale także dowiedzieć się, w jaki sposób spędza się święta w Rosji i jakie tradycje czy obrzędy łączą się z tym okresem. Niezmiennie największą radością sprawiła dzieciom nauka grażdanki (cyrylicy). Przeprowadzona w atmosferze zabawy sprawiła, że już po krótkim czasie dzieci potrafiły napisać w obcym języku swoje imię (nie zawsze krótkie i proste), a niektóre z nich zapisywały całe kartki nowo poznanymi słowami.

Warsztaty oczywiście nie mogły obyć się bez prezentacji znanych i lubianych rosyjskojęzycznych bajek, które nawet u dorosłych wywołują uśmiech. Na koniec dzieci zostały poddane testowi dotyczącemu wiedzy ogólnej na temat Rosji i, co nie dziwi, zdały go śpiewając i niemal bezbłędnie. Cieszy fakt, iż po zakończonych zajęciach uczniowie zadeklarowali chęć dalszego poznawania języka rosyjskiego, gdyż wydał im się niezwykle interesujący. Warto zaznaczyć, że jedna z uczestniczek poprzedniej edycji warsztatów zainteresowała się językiem naszych wschodnich sąsiadów na tyle, że po ich zakończeniu rozpoczęła jego naukę, a dziś doskonale operuje podstawowymi zwrotami, grażdanką oraz wymową w języku naszych wschodnich sąsiadów.

FOT. Z WYDZIAŁU

Całość oprawy została przygotowana przez **Ewelinę Gumienną**, przewodniczącą **Koła Naukowego Rusycystów** i jednocześnie studentkę *komunikacji biznesowej w języku rosyjskim*, której towarzyszyli studenci II i III roku tego samego kierunku: **Marta Bruchajzer**, **Beata Warszawska** i **Dawid Staniuszko**. Należy również podkreślić, że projekt został zrealizowany z dotacji **Klubu Radnych Zielona Razem!**, któremu Koło Naukowe Rusycystów serdecznie dziękuje za okazane wsparcie.

Ewelina Gumienna
III KBwJR

Kiermasz charytatywny na rzecz Nadii Śmigaj

Okres przedświąteczny to czas, w którym wszelkiego rodzaju akcje charytatywne są bardzo wzmożone. Ludzi dobrego serca nie zabrakło także na Uniwersytecie Zielonogórskim. W grudniu, na terenie uczelni, zorganizowano wiele charytatywnych przedsięwzięć. Jednym z nich był Świąteczny kiermasz dla Nadii Śmigaj, zorganizowany przez studentów II roku studiów magisterskich *filologii polskiej*, a którego partnerem był Uniwersytet Zielonogórski.

15 grudnia ub.r. w holu głównego budynku UZ w Kampusie B roztawiono stoły, na których znalazły się przedmioty przyniesione przez darczyńców. Były one w większości wykonane ręcznie. Zainteresowani mogli za dowolną opłatę zakupić choinek, stroiki i wieńce świąteczne, bombki czy kartki pocztowe. Bardzo dużym zainteresowaniem kupujących cieszyły się domowe ciasta i różnego rodzaju słodkości. Kiermasz trwał od wczesnych godzin rannych do godziny 15.00. Studenci, którzy tego dnia wcielili się w rolę wolontariuszy, namawiali przechodniów do zakupu różnego rodzaju przedmiotów.

FOT. Z WYDZIAŁU

Wszystkie rzeczy dostępne podczas kiermaszu zostały przekazane przez darczyńców z różnych stron Polski. Tego dnia udało się zebrać **1509 zł 37 gr.** Całość została przekazana na konto dziewczynki, która jest podopieczną fundacji „Złotowianka”.

Nadia Śmigaj urodziła się jako wcześniak w 33. tygodniu ciąży. Po zaledwie kilku miesiącach życia lekarze stwierdzili u dziewczynki dziecięce porażenie mózgowo-czterokończynowe.

Wiadomość, którą otrzymali rodzice była tragiczna - dziecko prawdopodobnie nigdy nie stanie o własnych siłach na nogach. Kolejne miesiące przynosiły nowe diagnozy - astygmatyzm, zez zbieżny i padaczka. Leczenie Nadii jest bardzo kosztowne. Dziecko musi być rehabilitowane nieustannie, ważne jest również, aby ćwiczyła z logopedą czy psychologiem. Dziewczynka została zakwalifikowana do leczenia komórkami macierzystymi, co związane jest z bardzo dużymi nakładami finansowymi. Studenci Uniwersytetu postanowili pomóc Nadii i jej rodzicom w codziennej walce o lepsze jutro, stąd pomysł przeprowadzenia kiermaszu. Jak widać, akcja charytatywna odniosła sukces - pracownicy i studenci okazali ogromne serce i duże zainteresowanie losem małej dziewczynki. To bardzo ważne, aby nie przechodzić obojętnie obok ludzkiej krzywdy. Czas przedświąteczny sprzyja pomaganiu, czego przykładem jest właśnie kiermasz przeprowadzony przez studentów.

Marlena Berdys
Anna Karmowska

Pani
mgr Elżbiecie Banaszkiewicz

wyrazy najgłębszego współczucia z powodu śmierci Ojca

składają:

Dziekan, Prodzekani i Pracownicy Wydziału Humanistycznego

WYDZIAŁ MATEMATYKI, INFORMATYKI I EKONOMETRII

Dr Radosław Kranz

wyrazy szczerzego współczucia z powodu śmierci Mamy

składają

pracownicy, doktoranci i studenci Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii Uniwersytetu Zielonogórskiego

WYDZIAŁ MECHANICZNY

VIII Bal Karnawałowy Inżynierii Biomedycznej

20 stycznia 2017 r. odbył się VIII Bal Karnawałowy Inżynierii Biomedycznej. Jak co roku wzięli w nim udział studenci, wykładowcy i przyjaciele inżynierii biomedycznej. Uczestników przywitała i zaprosiła do wspólnej zabawy dr inż. Katarzyna Arkusz, kierownik Zakładu Inżynierii Biomedycznej. Katarzyna Arkusz przypomniała o czekającym nas w październiku 2017 r. jubileuszu 10-lecia kierunku *inżynieria biomedyczna*, jednocześnie zapraszając zgromadzonych do uczestnictwa w inauguracji 10. rocznicy inżynierów biomedycznych. Bal swoją obecnością zaszczylił Waldemar Taborski, dyrektor Prywatnego Szpitala Vratislavia Medica we Wrocławiu. W balu uczestniczyła również liczna grupa absolwentów - przyjechali z odległych zakątków

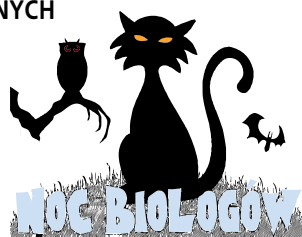

regionu dzieląc się opowieściami o sukcesach zawodowych. Tradycyjnie na balu odbył się chrzest studentów I roku *inżynierii biomedycznej* oraz wybór Króla i Królowej Balu, którymi w tym roku zostali: Noela Stachowiak i Jakub Matuszewski. Wszystkim gościom serdecznie dziękuję za wspólną zabawę i do zobaczenia za rok !!!

Agnieszka Mackiewicz

WYDZIAŁ NAUK BIOLOGICZNYCH

Noc Biologów Edycja 2017'

Już po raz szósty odbyła się w Polsce „Noc Biologów”. Jak zwykle, w tym samym dniu, o tej samej porze uniwersyteckie wydziały prowadzące badania naukowe i kształcenie w zakresie nauk biologicznych w całym kraju otworzyły swoje laboratoria i sale wykładowe przed młodszymi i starszymi entuzjastami wiedzy przyrodniczej. Nie zabrakło Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, który uczestniczy w tym wydarzeniu od pierwszej edycji. Podobnie jak w latach ubiegłych, nasz wydział odwiedziło około 500 osób, które wzięły udział w interaktywnych zajęciach laboratoryjnych i warsztatowych oraz wysłuchały oferowanych wykładów. W 2017 r. zaprosiliśmy do uczestnictwa w sumie w 17 projektach, w tym w sześciu warsztatach, sześciu laboratoriach i pięciu wykładach. Zakres tematyczny, jak co roku, obejmował zagadnienia od biologii molekularnej, poprzez zagadnienia z zakresu systematyki, anatomii, fizjologii i ekologii roślin i zwierząt po problemy globalne.

Warsztaty nosiły następujące tytuły: *Zmodyfikuj DNA*, *Małe, mniejsze, najmniejsze - warsztaty mikroskopii*, *Jak w prosty sposób rozpoznać drzewa i krzewy po pędach zimowych?*, *Sekrety ptaków*, *Poznaj wybrane gatunki polskich płazów i ich sposoby komunikowania się między sobą* oraz *Mój sąsiad - nietoperz*.

Zmodyfikuj DNA - były to warsztaty obejmujące grę edukacyjną, której celem była symulacja praktycznych sposobów wprowadzania „obcego” materiału genetycznego do DNA gospodarza. Gra stanowiła uzupełnienie zaprezentowanego wcześniej wykładu: *Genetycznie modyfikowane organizmy (GMO) - za i przeciw*. Przebieg warsztatów był następujący: grupa dzieliła się na dwie drużyny rywalizujące ze sobą o poprawne i szybsze tempo wykonania założonego zadania, wybierała również swojego koordynatora. Każdy z uczestników otrzymał plakietki oznaczone symbolami odpowiednich wzorów chemicznych. Przy pomocy informacji na udostępnionych planszach określał swoją rolę, jako: element DNA, białka enzymatycznego, nośnika wysokoenergetycznego lub kofaktora i dobierał z dostępnej puli odpowiadającą sobie nazwę. Oznaczone „elementy” przedstawiały się swojemu koordynatorowi, którego zadaniem było przedstawienie i zorganizowanie grupy według otrzymanego zadania. Na zwycięzców czekały nagrody. Warsztaty przygotowały i prowadziły pracownice Katedry Biochemii i Bioinformatyki, dr Elżbieta Heger i dr Dżamila Bogusławska oraz studentki Elwira Zygielewicz, Paulina Tarach, Justyna Stanowska, Ewelina Nisio.

Celem warsztatów *Małe, mniejsze, najmniejsze - warsztaty mikroskopii* było przedstawienie podstaw mikroskopowania - wybór i przygotowanie materiału biologicznego, przygotowanie preparatu, zasady prowadzenia obserwacji mikroskopowych. Na stanowiskach przygotowany był sprzęt mikroskopowy, materiał biologiczny i zestawy eksperymentalne. Każdym stanowiskiem opiekował się student. Uczestnicy przygotowywali preparat mikroskopowy oraz przeprowadzali obserwację mikroskopową i wypełniali kartę pracy. Podsumowaniem zajęć był specjalny certyfikat dla każdego uczestnika. Nad pracami czuwała dr Krystyna

Walińska z Katedry Botaniki i Ekologii, a uczestnikami opiekowały się studentki kierunku *biologia* - Klaudia Andrzejewska i Anna Kuśnierczak, kierunku *biotechnologia* - Anna Solan i Magdalena Lipińska oraz studenci kierunku *inżynieria biomedyczna* - Natalia Serwan, Katarzyna Pelczyńska i Mikołaj Sokołowski.

Warsztaty *Jak w prosty sposób rozpoznać drzewa i krzewy po pędach zimowych?* prowadzili dr hab. Grzegorz Iszkuło i mgr Wojciech Mandryk z Katedry Botaniki i Ekologii. Ich celem było przekazanie wiedzy i umiejętności rozpoznawania pospolicie występujących drzew i krzewów. Do dyspozycji uczestnika były żywe pędy drzew i krzewów liściastych, specjalnie z tej okazji skonstruowany klucz, w którym opisano charakterystyczne proste i zawsze widoczne cechy, które pozwoliły na zaklasyfikowanie drzew do gatunków i rodzajów. Klucz zaopatrzony był również w zdjęcia. Liczymy, że po tych zajęciach każdy uczestnik będzie potrafił odróżnić drzewa i krzewy pospolicie występujących w naszych lasach, parkach i ogrodach. *Sekrety ptaków* - te warsztaty prowadzili dr Olaf Ciebiera, doktorantki mgr Ewa Burda, mgr Andżelina Lopińska, oraz studenci Łukasz Czajka i Natalia Janczycka z Katedry Ochrony Przyrody. Prowadzący przedstawili wiadomości z zakresu ewolucji i przystosowań anatomicznych jakie wykształciły ptaki do lotu, zdobywania pokarmu, życia w stadzie. Zajęcia obejmowały zagadnienia dotyczące biologii życia ptaków, środowiska występowania, zagrożeń i ochrony ptaków, które możemy spotkać w Polsce. Na wstępie przedstawiono prezentację multimedialną na temat wzorów i głosów wybranych gatunków, wiadomości z zakresu ewolucji, przystosowań anatomicznych, biologii i życia ptaków. Potem uczestnicy otrzymali zadania do rozwiązania na podstawie wysłuchanych wiadomości oraz instrukcji w kartach pracy.

Warsztaty *Poznaj wybrane gatunki polskich płazów i ich sposoby komunikowania się między sobą* prowadzili mgr Magdalena Wieczorek i dr hab. Bartłomiej Najbar, prof. UZ z Katedry Botaniki i Ekologii. Celem tego projektu było przedstawienie różnorodności lokalnego (lubuskiego) świata płazów, poznanie ich charakterystycznych cech morfologicznych oraz specyfiki i zróżnicowania głosów wydawanych przez nie, zwłaszcza w okresach rozrodu. Ponadto podkreślono potrzebę ochrony tej grupy zwierząt oraz rolę jaką pełnią one w typowych dla siebie ekosystemach, po-

wszechnie uważanych za zagrożone degradacją. Zaprezentowany został krótki film o godach ropuchy szarej. Następnie dokonano porównania budowy szkieletu płazów bezogonowych i ogoniastych, z wykorzystaniem schematów multimedialnych oraz zaprezentowano składany szkielet żaby.

Warsztaty *Mój sąsiad - nietoperz* prowadzili mgr Anna Bator i dr Jan Cichocki z Katedry Zoologii. Nietoperze to nasi cisi, nocni sprzymierzeńcy w walce z owadami. Mieszkają w naszych domach, polują na naszych podwórkach, a mimo to, tak niewiele wiemy o ich życiu. Wiele twierdzi, że są brzydkie i odrażające, ale ilu z nas widziało je z bliska i miało okazję nawiązać z nimi bezpośredni kontakt? Może czas to wreszcie zmie-

nić? Uczestnicy mieli niepowtarzalną okazję zobaczyć i nakarmić żywego nietoperza, który przebywa w „klinice” dla chorych drobnych zwierząt.

Tematyka zajęć laboratoryjnych była równie zróżnicowana, jak warsztatów. Odbyły się następujące zajęcia: *Na tropie przestępcy*, *Rozpoznać bakterie*, *Warzywa w skali mikro*, *Pasożyty - mistrzowie innowacji*, *Noc z zimną krwią*, oraz *Biotechnolog w kuchni*.

Celem zajęć zatytułowanych *Na tropie przestępcy* było przybliżenie metod wykorzystywanych w kryminalistyce oraz porównanie starych, tradycyjnych metod z nowoczesnymi metodami biologii molekularnej stosowanymi w celu identyfikacji osobniczej. Uczestnicy identyfikowali „hipotetycznego przestępcę” na podstawie analizy genetycznej z wykorzystaniem technik biologii molekularnej. Wyglądało to następująco: uczestnicy przygotowywali reakcję trawienia materiału genetycznego zebranego od „podejrzanych” i „z miejsca przestępstwa”, a następnie przeprowadzali rozdział uzyskanych po trawieniu fragmentów DNA w polu elektrycznym. Na podstawie analizy uzyskanych wyników uczestnicy rozwiązywali zagadkę i wskazywali, który z „podejrzanych” popełnił przestępstwo. Zajęcia te przygotowały i prowadziły: dr hab. prof. nadzw. Katarzyna Baldy-Chudzik i dr Ewa Bok z Katedry Mikrobiologii i Genetyki, oraz studentki: Aleksandra Kozańska, Katarzyna Kempka, Paulina Tarach i Justyna Stanowska.

Rozpoznać bakterie - to projekt, którego celem było przybliżenie sposobów na wykrycie i identyfikację bakterii chorobotwórczych dla człowieka oraz pokazanie bakterii w naszym otoczeniu. Uczestnicy mieli za zadanie zidentyfikować gatunek bakterii na podstawie charakterystycznych cech: obserwowanych pod mikroskopem kształtów komórek, i różnic w budowie oraz właściwości biochemicznych (zdolności do wykorzystania różnych substancji) i sposobu ich wzrostu. Następnie uczestnicy oglądali pod mikroskopem pożyteczne bakterie obecne w produktach spożywczych i probiotykach. Zajęcia przygotowały i prowadziły dr Justyna Mazurek, Justyna Pisarek i dr hab. prof. nadzw. Katarzyna Baldy-Chudzik z Katedry Mikrobiologii i Genetyki.

Podczas zajęć laboratoryjnych *Warzywa w skali mikro*, prowadzonych przez mgr Annę Wróblewską-Kurdyk i mgr Katarzynę Stec z Katedry Botaniki i Ekologii, uczestnicy poznawali tajniki budowy i obsługi mikroskopu świetlnego i stereoskopowego. Uczestnicy mieli możliwość opanowa-

nia techniki mikroskopowania i samodzielnego wykonywania preparatów mikroskopowych przy wykorzystaniu drobnego sprzętu laboratoryjnego i odpowiednich barwników. Przy tej okazji mogli również przyswoić sobie wiedzę z zakresu budowy komórki roślinnej. Prowadzące zapoznawali uczestników z budową i obsługą mikroskopów, prezentowały szkło laboratoryjne i narzędzia potrzebne do przygotowania preparatu mikroskopowego, a uczestnicy, korzystając z przygotowanego materiału biologicznego i narzędzi laboratoryjnych, samodzielnie przygotowywali preparaty mikroskopowe, które następnie oglądali pod mikroskopem. Przy pomocy materiałów dydaktycznych przedstawiających budowę komórki roślinnej rozpoznawali elementy widoczne w obrazie mikroskopowym.

Pasożyty - mistrzowie innowacji - to temat przygotowany i poprowadzony przez pracowników Katedry Zoologii - dr Elżbietę Roland, dr inż. Agnieszkę Ważną, prof. dr. hab. Grzegorza Gabrysia, dr. inż. Jana Cichockiego oraz studenta kierunku biologia - Brajana Pochronia. Każde zwierzę ma swoje specyficzne siedlisko. Dla jednych jest to ocean, a dla innych las. Jest jednak grupa zwierząt, dla których siedliskiem jesteśmy my - ludzie. Niektóre preferują naszą skórę i włosy, inne znajdują przytulne schronienie w naszej krwi, jelitach i płucach. Jakie ewolucyjne przystosowania pozwoliły tym zwierzętom zasiedlić nasze organizmy i jakimi drogami przedostają się do naszego ciała? Te zajęcia to była okazja, żeby poznać zwierzęta, dla których jesteśmy wygodnym mieszkaniem. Po wprowadzeniu, którego przedmiotem było zapoznanie się z ogólną charakterystyką endo- i egzopasożytów miała miejsce obserwacja mikroskopowa i makroskopowa wybranych przedstawicieli pasożytów człowieka. Uczestnicy analizowali następnie przystosowanie organizmów do pasożytniczego trybu życia. Zajęcia kończył przegląd najgroźniejszych pasożytów człowieka.

Celem zajęć laboratoryjnych zatytułowanych *Noc z zimną krwią* było zapoznanie z metodyką podstawowych badań hematologicznych. Na początku uczestnicy poznali zasady bezpieczeństwa podczas pracy z krwią. Następnie poznali sposoby badania morfologii krwi psa/kota/ryby - jak robiło się to dawniej, a jak dziś, jak ocenić wyniki - normy oraz przyczyny wystąpienia wartości nieprawidłowych. Uczestnicy wykonywali rozmaz krwi, dokonywali barwienia metodą Hema Stain oraz analizowali uzyskane preparaty. Poznawali zróżnicowanie krwinek: erytrocyty, limfocyty, granulocyty obojętnochłonne (neutrofile), granulocyty

kwasochłonne (eozynofile), granulocyty zasadochłonne (bazofile) oraz płytki krwi. Porównywali mikroskopowy obraz krwi zwierząt z różnych jednostek systematycznych i badali grupy krwi w układach grupowych AB0 i Rh. Zajęcia przygotowali i poprowadzili: dr hab. prof. nadzw. Mariusz Kasprzak, mgr Monika Grandtke, mgr Mateusz Ciepliński, mgr Róża Petela, mgr Ariel Durajski z Katedry Zoologii.

Biotechnolog w kuchni - to zajęcia laboratoryjne przygotowane i poprowadzone przez dr. Andrzeja Jurkowskiego z Katedry Biotechnologii oraz studentki Hannę Gąsiorowską, Kamilę Gurbin i Lidie Czubajską. W ramach zajęć uczestnicy dowiedzieli się, jak wyizolować DNA z warzyw i owoców za pomocą środków i metod dostępnych w kuchni. Wykonali także „sztuczny kawior” - kolorowe, zdrowe i smaczne kuleczki, które mogą urozmaicić każde danie.

Goście Nocy Biologów na Wydziale nauk Biologicznych mogli również wysłuchać interesujących wykładów. Wykład *Genetycznie modyfikowane organizmy (GMO) - za i przeciw* prowadziły dr Renata Grochowalska i dr Beata Machnicka z Katedry Biochemii i Bioinformatyki. Celem wykładu było omówienie korzyści oraz zagrożeń płynących z modyfikacji genetycznej organizmów. Prowadzące przedstawiły definicję organizmów genetycznie modyfikowanych, cele modyfikacji roślin - przykłady roślin GM, uprawy roślin GM na świecie, cele modyfikacji zwierząt - przykłady zwierząt GM, korzyści płynące z genetycznych modyfikacji organizmów, obawy przed GMO, oraz badania naukowe - prof. A. Pusztai i G-E Serallini. Następnie dr hab. prof. nadzw. Piotr Kamiński z Katedry Biotechnologii zaprezentował dwa wykłady połączone z dyskusją *Czy środowisko może zmieniać nasze geny i jak to wpływa na nasze zdrowie i kondycję?* oraz *Mikroelementy w środowisku jako czynniki wpływające na organizm człowieka*.

Mgr Adrianna Kościelska, doktorantka Katedry Zoologii przedstawiła wykład *Dobry, zły czy brzydki? Reputacja nietoperza*. Nietoperze od zawsze otaczała aura tajemniczości. Przez wieki cieszyły się wśród ludzi złą sławą. Kojarzone były z wampirami, siłami zła, często stanowiły atrybut czarownicy. Są jednak też kultury, w których te latające ssaki odgrywają wyłącznie pozytywną rolę. Celem wykładu było przybliżenie symboliki nietoperza, jego miejsca w kulturach świata oraz obalenie popularnych mitów.

Ostatnim wykładem była prezentacja przygotowana przez dr. hab. Józefa Tatarczuka, prof. UZ oraz doktorantkę Katedry Ochrony Przyrody mgr Martę Choptiany - *Tendencje przemian międzypokoleniowych i przyspieszenie rozwoju osobniczego człowieka*. Przyspieszenie rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży, zarówno w kontekście zmian międzypokoleniowych (np. stuletnich) jak i w obrębie *Homo sapiens*, interesuje licznych badaczy. Przedstawione zostały terminy trendu sekularnego, akceleracji rozwoju i retardacji oraz zanalizowano przyczyny tych zmian, zarówno dodatnie jak i ujemne tych zjawisk, a także konsekwencje praktyczne wynikające z trendu sekularnego i akceleracji rozwoju biologicznego człowieka.

Duże zainteresowanie Nocą Biologów w tym roku zachęca nas do myślenia już o następnych projektach. Zapraszamy do uczestnictwa w kolejnej edycji Nocy w styczniu 2018 roku.

Na podstawie nadesłanych materiałów przez koordynatorów projektów opracowała prof. dr hab. Beata Gabrys, koordynator wydziałowy Nocy Biologów

_ WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

III Seminarium metodologiczne Perspektywy badawcze w pedagogice dziecka

29 listopada 2016 r. na Wydziale Pedagogiki, Psychologii i Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyło się III Seminarium metodologiczne pt. *Perspektywy badawcze w pedagogice dziecka*. Organizatorami byli: Katedra Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej oraz Studia Podyplomowe Edukacji Elementarnej i Terapii Pedagogicznej.

Przewodniczącą komitetu naukowego była prof. UZ dr hab. Marzena Magda-Adamowicz. Natomiast w skład Komitetu Organizacyjnego weszły: dr I. Kopaczyńska, dr A. Olczak, dr M. Nyczaj-Drag oraz mgr Klaudia Żernik.

Naczelnym celem seminarium była dyskusja nad różnorodnymi sposobami badań w pedagogice dziecka. Mając na uwadze, iż pedagogika jest nauką, w której stosuje się zarówno badania jakościowe, jak i ilościowe, istnieje niezwykła potrzeba poszerzania horyzontów badawczych. Zorganizowane spotkanie stworzyło okazję do wysłuchania zaproszonych gości oraz zabrania głosu i wymiany poglądów między pracownikami naukowymi, doktorantami oraz studentami *pedagogiki*. Istotą było ukazanie problematyki metodologicznej w szerszym zakresie i przedstawienie nowych perspektyw na prowadzenie badań. Adresatami seminarium byli przedstawiciele środowisk akademickich, którzy poprzez owe seminarium mogli zaczerpnąć cennej inspiracji do dalszych działań.

Uroczystego otwarcia seminarium dokonał dziekan Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii - dr hab. Marek Furmanek, prof. UZ, swoim krótkim przemówieniem o istocie podejmowanego zagadnienia oraz z życzeniem owocnych obrad. Natomiast wprowadziła do tematu, a jednocześnie zaprosiła do rozpoczęcia obrad, kierownik Katedry Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej - dr hab. Marzena Magda-Adamowicz, prof. UZ.

Wykład pt. *Wyjść poza opis. Badania interwencyjne w pedagogice dziecka* prowadziła prof. dr hab. Dorota Gołębiak z Collegium Da Vinci w Poznaniu. Jest ona kierownikiem Katedry Pedagogiki Collegium Da Vinci. Należy do Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, a także jest autorką wielu podręczników akademickich, artykułów oraz badań dotyczących współdziałania szkół z uczelniami. Podczas wykładu została wyjaśniona istota badań w działaniu, które przez autorkę wystąpienia nazwane zostały badaniami interwencyjnymi. Badania te są działaniem w społeczeństwie i pewnego rodzaju eksperymentem, który ma za zadanie rozwiązać pojawiający się w danej grupie problem. Warto wspomnieć, iż badania interwencyjne nie zatrzymują się na opisie, a wchodzi w głąb zjawiska. Opierają się na zaangażowaniu w życie i nastawienie na zmianę poprzez działania w danym zakresie, co prelegentka, w jasny i zrozumiały sposób, wyjaśniła w swoim wykładzie.

Po głównej części nastąpił czas dyskusji, zadawania prelegentce pytań oraz wymiany poglądów na temat badań w pedagogice dziecka. Profesor Gołębiak życzliwie odpowiedziała na wszystkie pytania oraz podała inne możliwości przeniesienia owych badań na grunt praktyczny.

FOT. Z WYDZIAŁU

W kolejnej części programu odbył się kilkogodzinny warsztat prowadzony przed dr Beatą Zamorską z Poznania. Jego temat brzmiał: *Badania interwencyjne jako rozwijanie praktyki przez praktyków*. W szkoleniu uczestniczyli pracownicy nauki, doktoranci i magistranci. Warsztat został poprzedzony krótkim wprowadzeniem teoretycznym, w którym prowadząca, odwołując się do literatury skandynawskiej, pokazała w jaki sposób zmieniają się procedury badania w działaniu na przestrzeni lat. Po słowach wstępu uczestnicy podzielili się na trzy mieszane grupy, w celu budowania cennego doświadczenia i wymiany poglądów z osobami o różnym stopniu naukowym. Dr Beata Zamorska opowiedziała o swojej wizji w Ośrodku Wychowawczym, jego funkcjonowaniu oraz zasadach tam panujących. Następnie każda z grup otrzymała tekst zawierający 3 opisy sytuacji ze szkolnej codzienności, których dr Zamorska była uczestnikiem, podczas swojej wizyty we

wspomnianym powyżej Ośrodku Wychowawczym. Do zadania członków grup należało podzielenie tekstu na odrębne wątki, które następnie zinterpretowano i przedyskutowano w grupie. Po tym dyskusja została przeniesiona na forum. Uczestnicy przedstawili swoje poglądy na dany temat i sposoby rozwiązania ukazanych sytuacji. Na podstawie modelu systemu działalności szkoły Engeströma, każda z grup tworzyła własny model przedstawionej szkoły, która została zobrazowana przez dr Zamorską przy pomocy tekstów i fotografii.

III Seminarium Metodologiczne stworzyło okazję do poszerzenia wiedzy w zakresie metod i ukazania nowych perspektyw prowadzenia badań. Warsztaty wniosły nowe spojrzenie na tematykę badań interwencyjnych w odniesieniu do praktyki, a także jej zastosowanie w pedagogice dziecka, poprzez zaangażowanie w problem i czynne w nim uczestnictwo. Warsztaty były również okazją do wymiany poglądów i otwartej dyskusji, poznania innych punktów widzenia z różnych perspektyw, oraz w odniesieniu do własnych doświadczeń.

Karolina Grzemna
Paulina Błaszczak

Zajęcia wychowawcze w SP 14 w Zielonej Górze

W minionym semestrze zimowym studenci pierwszej grupy III roku Pedagogiki Opiekuńczo-Wychowawczej i Profilaktyki, w ramach ćwiczeń z metodyki opiekuńczo-wychowawczej, prowadzili zajęcia w Szkole Podstawowej nr 14 w Zielonej Górze. Przeprowadzono w całym semestrze 14 lekcji wychowawczych w klasach IV-VI.

Podczas zajęć z dr Anną Szczęsną-Szeib na Uniwersytecie Zielonogórskim studenci dobrali się w pary, a następnie każda para losowała klasę, z którą prowadziła dwie lekcje wychowawcze. Do zadań studentów należało również skontaktowanie się z wychowawcą klasy przydzielonej danej parze, w celu uzgodnienia terminu prowadzenia zajęć.

Studenci w większości sami wybierali tematy zajęć, które dotyczyły problematyki aktualnych wyzwań wychowawczych takich jak: modyfikacje ciała (tatuaze), nowe uzależnienia (fonoholizm, siecioholizm, zdrowe żywienie). Uczniowie byli pozytywnie zaskoczeni poruszonymi zagadnieniami, z którymi nieczęsto mieli okazję spotkać się w szkole. Zajęcia prowadzone były metodą warsztatową. Niektórzy uczniowie spotkali się z taką formą zajęć po raz pierwszy. Konspekty lekcji były skonstruowane w taki sposób, aby każde dziecko brało czynny udział w zajęciach. Ćwiczenia były zarówno indywidualne jak i takie, które angażowały całą grupę. Po zakończeniu każdej lekcji uczniowie wyrażali swoją opinię dotyczącą prowadzonych przez studentów zajęć. Umieszczali na karteczkach zarówno plusy i minusy, co dla przyszłych pedagogów było cenną wskazówką. Dzięki metodzie zbierania anonimowych informacji zwrotnych prowadzący ćwiczenia wiedzieli, co najbardziej spodobało się uczniom, a z czym mieli największe trudności. Studenci mogli również wyciągnąć wnioski o popełnionych przez siebie błędach metodycznych i technicznych.

Podczas ćwiczeń z metodyki studenci mieli możliwość realizacji stworzonych przez siebie konspektów i prowadzenia lekcji ze studentami. Pomimo tego zajęcia z uczniami Szkoły Podstawowej były dla przyszłych pedagogów nie lada wyzwaniem. Studenci obawiali się, że zadania nie

spodobają się uczniom, bądź nie będą oni chcieli współpracować z prowadzącymi i rówieśnikami. Obawy okazały się jednak bezpodstawne, ponieważ dzieci bardzo chętnie brały udział w zajęciach i prosiły o więcej takich lekcji.

Po zakończonych lekcjach wychowawcy klas oceniali zarówno konspekt, jak i prowadzenie zajęć. Ocena ta była niezbędna do zaliczenia ćwiczeń z metodyki opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej przez dr Annę Szczęsną-Szeib. Zajęcia w Szkole Podstawowej nr 14, pozwoliły studentom na nabycie nowych doświadczeń, potrzebnych w przyszłej karierze pedagogicznej. Studenci dzielili się zdobytą wiedzą umiejętnościami między sobą, dzięki czemu mogli uczyć się nie tylko na własnych sukcesach i błędach, ale również na doświadczeniach pozostałych osób.

Zuzanna Kurzawska
Patrycja Węglowska

20-lecie Zielonogórskiego Oddziału PTS

13 grudnia ub.r. Zielonogórski Oddział Polskiego Towarzystwa Socjologicznego we współpracy z Instytutem Socjologii UZ zorganizował obchody jubileuszu 20-lecia swej działalności. Okolicznościowe wystąpienia wygłosili dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec, prof. UZ oraz dr hab. Jerzy Leszkowicz-Baczynski. Prelegenci, posilając się materiałami wizualnymi, przybliżyli zgromadzonym historię lokalnego środowiska socjologicznego oraz kulisy powstania i funkcjonowania oddziału PTS w Zielonej Górze.

Spotkanie uświetniła obecność zaproszonego gościa, którym był prof. dr hab. Andrzej Sakson (Instytut Zachodni). Swoim wystąpieniem wpisał się on w tematykę transgraniczności, która jest swoistą lokalną specjalnością środowiska zielonogórskich socjologów i przybliżył zebranym zagadnienie tożsamości współczesnych mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego. Spotkanie zakończyła dyskusja.

Artur Kinal

STREFA DIALOGU NA TEMAT POLITYKI SPOŁECZNEJ Seminarium Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP

W ostatnich miesiącach dojmująco odczuwamy w Polsce brak autentycznej debaty. Sfera publiczna uległa mocnemu zawężeniu. Triumfuje logika konfrontacji i polaryzacji. Seminarium Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP, w którym uczestniczyłem jako przedstawiciel Pracowni Sieci Społecznych UZ, okazało się pod tym względem spotkaniem wyjątkowym.

8 lutego 2017 r. w Pałacu Prezydenckim przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie zostało zorganizowane seminarium „Monitoring pierwszych skutków społecznych Programu Rodzina 500 plus”. Oprócz gospodarza, Prezyden-

ta Rzeczypospolitej Polskiej, Andrzeja Dudy oraz Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Elżbiety Rafalskiej, w spotkaniu wzięło udział kilkadziesiąt osób, reprezentujących głównie ośrodki akademickie, ale także samorządy i organizacje obywatelskie. Organizatorem i moderatorem spotkania był profesor Marek Rymśa, koordynator sekcji Narodowej Rady Rozwoju zajmującej się polityką społeczną i rodziną.

Biorąc pod uwagę niesprzyjający klimat polityczny oraz kontrowersyjny temat, za sukces organizatora seminarium należy uznać zgodę wszystkich zaproszonych ekspertów na udział w spotkaniu. Uczestnikom udało się stworzyć sytuację, którą badaczka kontrowersji wokół islamu w Europie, Nilüfer Göle, nazywa „eksperymentalną przestrzenią publiczną”. Doszło do spotkania osób, które reprezentują różne punkty widzenia, ale poszukują wspólnych rozwiązań, pomimo istotnych różnic opcji politycznych i stanowisk teoretycznych.

Temat, z punktu widzenia polityki społecznej bardzo ważny, a z badawczego punktu widzenia, intrygujący. Mamy bowiem do czynienia z rodzajem eksperymentu społecznego na dużą skalę. Jakie skutki wywoła transfer w wysokości 17 miliardów złotych, przekazanych w ciągu dwięciu miesięcy do dyspozycji dużej części polskich rodzin, w większości bez kryterium dochodowego? (w roku 2017 będą to 23 miliardy złotych). Pytania postawione we wprowadzeniu przez organizatora i moderatora, prof. Marka Rymśę, wyznaczają, moim zdaniem, kierunki poszukiwań badawczych i praktycznych na najbliższe lata: (1) W jaki sposób rodzice podejmują decyzje? (wydatki inwestycyjne a wydatki konsumpcyjne) (2) Jaka jest skala i kierunki transferów pieniędzy uzyskanych przez rodziny? (3) W jaki sposób (jakimi innymi programami) należy „obudować” Program Rodzina 500 plus?

Podczas seminarium przedstawiono kilka krótkich referatów i sporo czasu poświęcono na dyskusję. Uczestnicy zgodnie uznali, że po dziewięciu miesiącach od wprowadzenia programu, można raczej mówić o sygnałach możliwych zmian niż o rzeczywistych efektach. Minister Elżbieta Rafalska wyodrębniła trzy obszary analiz dotyczących ewentualnych zmian: pomoc społeczna, konsumpcja i rynek pracy. W odniesieniu do pierwszego z nich odnotowała, między innymi, sygnały o zmniejszeniu liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej i zmniejszeniu liczby dzieci korzystających z żywienia. Dostrzegła również wzrost liczby kandydatów do prowadzenia pieczy zastępczej. Ministerstwo, na razie nie odnotowuje spadku aktywności zawodowej kobiet.

Profesor Ryszard Szarfenberg (Instytut Polityki Społecznej UW), na podstawie niepełnych jeszcze danych, odnotował efekt w postaci redukcji ubóstwa wśród dzieci. W przypadku ubóstwa skrajnego w grę może wchodzić zmniejszenie w granicach 77-94 proc. Potwierdzenie tych danych oznaczałoby poważny sukces programu.

Referat prof. Ireny E. Kotowskiej (Instytut Statystyki i Demografii SGH) dotyczył aspektów demograficznych. Autorka podkreśliła, że ustalenie, który instrument polityki społecznej (a jest ich wiele) oddziałuje na decyzje prokreacyjne, jest trudne. Trudno jest też mówić o prokreacyjnych efektach programu po dziewięciu miesiącach od jego wprowadzenia. Dotychczasowe tendencje utrzymują się bez zmian. Następuje dalsze opóźnianie pierwszych urodzeń, spada udział urodzeń pierwszych, rośnie liczba urodzeń przez matki z wykształceniem wyższym, a spada

wśród matek z wykształceniem zasadniczym. Profesor Kotowska zasygnalizowała lekką tendencję spadkową w zakresie aktywności zawodowej kobiet, wzrost liczby kobiet biernych zawodowo ze względu na opiekę nad dzieckiem. Analizy statystyczne wskazują, że kobiety, które mają pracę chętniej decydują się na posiadanie dzieci.

Treść omówionych wyżej oraz pozostałych referatów, a także głosów w dyskusji, układa się w dość spójną całość, którą można przedstawić w kilku punktach: (1) Niezbędne jest stworzenie narzędzi monitoringu i pogłębiona analiza skutków społecznych, ekonomicznych i demograficznych programu. (2) Należy dążyć do koordynacji pomocy społecznej, która jest obecnie regulowana przez siedem ustaw (referat prof. Barbary Kromolickiej) oraz regulacja systemu transferów, w tym ograniczanie liczby świadczeń (referat prof. Marka Kośnego). (3) Istnieje potrzeba rozwoju usług społecznych na rzecz rodziny, ukierunkowanych na wyrównanie szans, obejmujących zarówno rodziny pełne jak i inne podtypy rodzin (referat prof. Ewy Leś).

Podczas seminarium nie brakowało wątków polemicznych. Polemizowano także z obecnym przez dużą część seminarium prezydentem. Wskazywano, między innymi na sprzeczności, które występują w programie. Profesor Elżbieta Kryńska uznaje, że wsparcie powinno być bardziej ukierunkowane. W obecnym kształcie programu nie trafia tam, gdzie trzeba. Uboga, samotna matka z jednym dzieckiem - podkreślał jeden z uczestników - nie zostaje objęta wsparciem, na które mogą liczyć osoby bogate, posiadające więcej niż jedno dziecko. Profesor Marek Kośny (UE we Wrocławiu) przedstawił analizy, w świetle których rodziny, w których jedno z rodziców pracuje i zarabia ok. 2000 zł miesięcznie mogą liczyć na taki sam transfer pieniędzy jak rodziny, w których nikt nie pracuje. System w tym kształcie może więc działać demotywująco, zniechęcać do podejmowania pracy zawodowej.

Przedstawiciele Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyjaśniali, że każda komplikacja systemu, na przykład wprowadzenie dodatkowych kryteriów dochodowych, zwiększa jego koszty. Do końca marca bieżącego roku zostanie zakończona wstępna ocena programu i wtedy zostanie podjęta decyzja o ewentualnych korektach. Minister Elżbieta Rafalska obiecała uwzględnienie uwag przedstawionych podczas omawianego seminarium.

Program Rodzina 500 plus wywołuje kontrowersje. Trudno być jego entuzjastą, biorąc pod uwagę kontekst polityczny, w którym jest wprowadzany i realizowany. Wiele jednak wskazuje na to, że stanie się trwałym elementem polityki społecznej państwa, nawet po ewentualnej zmianie władzy po wyborach w 2019 r. Warto więc potraktować go jako pole współpracy ponad podziałami, chociażby ze względu na palącą potrzebę walki z ubóstwem i wyrównywania szans życiowych. Ewentualne korekty, udoskonalenia i uzupełnienia staną się bardziej prawdopodobne, jeśli uda się podjąć współpracę uwolnioną od trującego wpływu bieżącej walki politycznej. Omawiane seminarium należy uznać za dobry krok w tym kierunku.

Mariusz Kwiatkowski
Instytut Socjologii
Pracownia Sieci Społecznych

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

IUS PRIVATUM

6 grudnia 2016 r. w budynku Rektoratu Uniwersytetu Zielonogórskiego, w ramach cyklu IUS PRIVATUM, odbyło się kolejne comiesięczne posiedzenie naukowe Katedry Prawa Cywilnego, Postępowania Cywilnego i Komparatystyki Prawa Prywatnego. Tradycyjnie prezentowane na nim wystąpienie wstępne, tym razem zatytułowane *Zagadnienia prawne przewozów wykonywanych przez kilku przewoźników tej samej gałęzi transportu w prawie krajowym i międzynarodowym*, przedstawił dr hab. Krzysztof Wesołowski, prof. UZ.

Wygłaszając referat, Prelegent wskazał na rozróżnienie przewozów na te, które wykonywane są na zasadzie podwykonawstwa oraz przewozy sukcesywne, podkreślając ich specyfikę. Zwrócił też uwagę na fakt, iż polski ustawodawca przewiduje solidarną odpowiedzialność wszystkich przewoźników sukcesywnych oraz roszczenia regresowe pomiędzy przewoźnikami odpowiadającymi solidarnie. Nie przewiduje natomiast ograniczeń co do możliwości dochodzenia roszczeń wobec przewoźników odpowiadających solidarnie, tak jak to wynika z umów międzynarodowych, dotyczących poszczególnych gałęzi transportu. Nie ma też przepisów, pozwalających na bezpośrednie dochodzenie roszczeń wobec podwykonawcy. Następnie Prelegent przedstawił najistotniejsze cechy regulacji tego problemu w Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), sporządzonej w Genewie 19 maja 1956 r., Konwencji montrealskiej o ujednoliceniu niektórych prawideł dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego z 28 maja 1999 r. oraz Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF) - Załącznik B [Przepisy ujednolicone o umowie międzynarodowego przewozu towarów kolejami (CIM)], wskazując na odmienności wobec prawa polskiego. Profesor Wesołowski zwrócił również uwagę na sytuację przewoźników sukcesywnych jako wierzycieli i charakter roszczenia pomiędzy przewoźnikiem umownym a przewoźnikiem faktycznym.

Po wygłoszeniu referatu uczestnicy posiedzenia wzięli udział we wspólnej dyskusji, którą rozpoczął kierownik Katedry, Profesor Arkadiusz Wudarski, zaznaczając na wstępie, iż problematyka umowy przewozu może być podstawą długich i skomplikowanych rozważań, z których siłą rzeczy nie wszystkie będą mogły zostać poruszone w rozpoczynającej się dyskusji. Podczas wymiany zdań Prelegent wskazał na problemy z unifikacją przepisów przewozowych wynikające nie tylko z odmienności techniczno-technologicznych poszczególnych gałęzi transportu, ale także specyfiki procesu legislacyjnego na płaszczyźnie międzynarodowej. Wraz z Profesorem Wudarskim dokonano swoistej oceny bezpieczeństwa prawnego elektronicznego listu przewozowego. Dr Magdalena Skibińska, dr Piotr Mysiak, dr Kajetan Górny i dr Rafał Wrzecień zwrócili uwagę na charakter odpowiedzialności przewoźników sukcesywnych

w ww. Konwencji CMR jako odpowiedzialności solidarnej (lub podobnej do solidarnej) oraz na wątpliwości wynikające z tzw. powództwa wzajemnego w omawianym zakresie.

Posiedzenie naukowe Katedry, należące do cyklu Ius Privatum, zorganizowane zostało już po raz jedenasty. Na poprzednich seminariach referaty wprowadzające do dyskusji wygłosili: dr Paweł Sikora („Wybrane problemy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zarządzających”), prof. dr hab. Jacek Mazurkiewicz („Wszystko na sprzedaż! Prawo umów wobec miserii moralnej współczesnego Zachodu”), dr Sławomir Maciejewski („Potrącenie z wynagrodzenia za pracę a potrącenie w prawie cywilnym”), dr Michał Zieliński („Arbitraż i mediacja jako pomysł na lepsze sprawowanie wymiaru sprawiedliwości”), dr Piotr Mysiak („Charakter wpisu do księgi wieczystej”), dr Magdalena Skibińska („Nowe technologie w służbie zasad jawności oraz ustości w postępowaniu cywilnym”), dr Kajetan Górny („Wybrane problemy prawne na tle regulacji umowy agencyjnej w Kodeksie cywilnym”), dr Zbigniew Woźniak („Przeniesienie własności nieruchomości na podstawie umów o charakterze losowym - zagadnienia wybrane”), dr Rafał Wrzecień („Instytucja zastępcy notarialnego - analiza i ocena aktualnych regulacji oraz postulat *de lege ferenda*”), oraz prof. Arkadiusz Wudarski, którego referat koncentrował się na przedstawieniu wybranych zagadnień niemieckiego prawa rodzinnego, dyskusja zaś dotyczyła ich relacji do prawa polskiego, regulowanego przede wszystkim przez Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy. Posiedzenia mają charakter otwarty. Uczestniczą w nich nie tylko pracownicy Katedry Prawa Cywilnego, Postępowania Cywilnego i Komparatystyki Prawa Prywatnego, ale także przedstawiciele różnych ośrodków naukowych oraz studenci Wydziału Prawa i Administracji, ze szczególnym uwzględnieniem koła naukowego prawa cywilnego. Spotkania te cenił on również przez praktyków (notariuszy, adwokatów i radców prawnych), których mamy zaszczyt regularnie gościć, stanowiąc przy tym sposób integrowania się Wydziału i jego pracowników z lokalnym środowiskiem prawniczym oraz wpisywania się Wydziału w krajobraz zielonogórskiej i lubuskiej społeczności lokalnej.

Wyższa kategoria naukowa dla Wydziału Prawa i Administracji!

Jest nam niezmiernie miło zawiadomić, że decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Nr POC-10/KAT/2016) z dnia 23 grudnia 2016 r. Wydział Prawa i Administracji otrzymał kategorię naukową „B”. Powyższa decyzja jest wynikiem wniosku o ponowną ocenę jednostki, z którym wystąpiły władze Wydziału. Uzyskana w ramach w poprzedniej parametryzacji kategoria „C” nie odzwierciedlała zwłaszcza wysokiego poziomu osiągnięć naukowych i twórczych pracowników WPIA. Ten element w decyzji ministra nadającej wyższą kategorię został oceniony jako spełniający wymogi zaliczenia naszej jednostki do kategorii naukowej „A”. Główną przyczyną, dla której ogólna ocena Wydziału nie jest jeszcze tak wysoka, jest niewątpliwie brak uprawnień do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego. Na razie na przeszkodzie w ich uzyskaniu stoją trudności obiektywne w postaci nieukończonego cyklu kształcenia. Nie zmienia to jednak faktu, że aspiracje Wydziału są wysokie i podjęcie starań o uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora jest kwestią czasu.

Joanna Markiewicz-Stanny

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Mariusz Z. Jędrzejko, Mirosław Kowalski (red.), *Narkotyki i dopalacze. Zjawisko, zagrożenia, rozpoznawanie zachowań, profilaktyka*
Format B5, objętość 300 stron, oprawa miękka, 2016, ISBN 978-83-7545-718-6

Okres ostatnich kilkunastu lat przyniósł gwałtowną zmianę jakościową i ilościową na rynku narkotykowym. Wprawdzie nadal marihuana jest dominującym narkotykiem na całym świecie (czemu autorzy słusznie poświęcają cały osobny rozdział pt. Marihuana - fakty, mity i spory), ale na rynku substancji psychoaktywnych pojawiły się nowe syntetyczne substancje, które albo mają budowę chemiczną zbliżoną do klasycznych narkotyków (np. fenyletylo aminy, syntetyczne katynony, piperazyny), albo oddziałują na te same receptory, co klasyczne narkotyki (syntetyczne kannabinoidy). Warto pamiętać, iż klasyczne narkotyki, takie jak LSD czy grzybki halucynogenne (zawierające psylocybinę i psylocynę), odchodzą już do lamusa i są zastępowane przez nowe - często dużo groźniejsze - substancje psychoaktywne. Współcześnie młodzież nie ma żadnych oporów w przyjmowaniu wielu substancji psychoaktywnych w tym samym czasie (politoksykomania), dlatego możliwość rozpoznawania zachowań po przyjęciu takich substancji jest szczególnie ważna. Praca pt. Narkotyki i dopalacze. Zjawisko - zagrożenia - rozpoznawanie zachowań - profilaktyka powinna być więc wstępem do dalszych poszukiwań, gdyż jedynie sygnalizuje i uwydatnia podstawowe współczesne problemy z tym związane.

dr hab. nauk farmaceutycznych Marek Wiergowski

Każdy podjęty w opracowaniu problem jest przedstawiony w sposób nie tylko profesjonalny i na wysokim poziomie naukowym, ale również został opisany zrozumiałym i komunikatywnym językiem. Opracowanie wpisuje się w cykl wyjątkowo ważnych, niecodziennych i niezwykle przydatnych materiałów, przede wszystkim dla mądrych pedagogów, którzy będą nie tylko chętnie, ale też z ogromnym zaangażowaniem, wdrażali w czyn zaproponowane w nim rozwiązania. Niniejszym rekomenduję publikację jako ważne opracowanie z zakresu diagnozy problematyki narkotykowej.

dr hab. nauk społecznych prof. UJK Tadeusz Sakowicz

Rafał Sikora, recenzja książki Dorota Bazuń, Mariusz Kwiatkowski (red.), *Rewitalizacja. Podejście partycypacyjne*, Warszawa 2017.

„Rewitalizacja. Podejście partycypacyjne” pod redakcją Doroty Bazuń i Mariusza Kwiatkowskiego to książka warta zainteresowania każdego teoretyka i praktyka rewitalizacji. Przemawia za tym kilka powodów.

„Rewitalizacja” pojęcia rewitalizacji Pojęcie rewitalizacji stało się w ostatnich kilkunastu latach „modne” i zrobiło „dużą karierę”. W przestrzeni publicznej

(także, a może przede wszystkim medialnej) rewitalizowało i rewitalizuje się niemal wszystko: budynki, drogi, place, parki, elementy małej architektury, zabytki, obiekty sportowo-rekreacyjne, cmentarze. Pojęcie to było i jest używane w różnych kontekstach i znaczeniach, przede wszystkim w stosunku do działań remontowo-budowlanych. Głównym celem było i jest w większości przy-

padków osiągnięcie efektu materialnego. Porządek formalny w tym zakresie wprowadziła ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., która definiuje rewitalizację. Powyższe nie oznacza jednak automatycznego rozumienia i stosowania zapisów ustawy zgodnie z intencją ustawodawcy. Zdecydowaną pomocą w tym zakresie służy opisywane wydawnictwo. Autorzy wskazują, jak nie tyle „na nowo”, co „od zawsze” (w ujęciu procesu) należało rozumieć pojęcie rewitalizacji.

Skuteczność działań

Autorzy publikacji podpowiadają, jak osiągnąć wysoką skuteczność podejmowanych działań. Wskazują, że koniecznym warunkiem udanej rewitalizacji jest partycypacja interesariuszy. Bez partycypacji społecznej nie można spodziewać się efektów, a sam proces będzie nosił znamiona działań pozornych - będzie procesem o charakterze dosłownie i w przenośni fasadowym i ostatecznie nieskutecznym. Partycypacja społeczna to teoretyczny i praktyczny fundament skutecznej rewitalizacji. Na co dzień, w gminach, bywa z tym jednak bardzo różnie, by nie powiedzieć źle (często pod hasłem „konsultacji” przekazuje się mieszkańcom informacje o podjętych już decyzjach). Jednym z powodów powyższego jest petryfikacja autokratycznego modelu sprawowania władzy w polskich gminach, co stoi w sprzeczności w szerokim zaangażowaniem obywateli. Ale powodów takiego stanu rzeczy jest więcej. Wskazuje je, opisując wszystkie etapy gminnego programu rewitalizacji, Mariusz Kwiatkowski w rozdziale „Partycypacyjny model rewitalizacji i jego przeciwnicy”. Na skuteczność podejmowanych działań wpływ ma także sprawa odpowiedniej „mechaniki” procesu decyzyjnego. Dowodów na powyższe dostarcza Lech Szczegół w rozdziale „Zasoby i aktorzy rewitalizacji społecznej”. Autor daje odpowiedzi na trzy podstawowe pytania w odniesieniu do rewitalizacji: kto? Co? Jak? Świadomość wszystkich ograniczeń i podejmowanie prób ich przezwyciężenia, a co za tym idzie szersza partycypacja obywateli jest warunkiem sukcesu rewitalizacji.

Trzecia droga

Przypadki „prawdziwego” zaangażowania mieszkańców, choć nadal sporadyczne, to pojawiają się coraz częściej. Obowiązują w tym zakresie głównie dwa modele: mamy do czynienia z działaniami realizowanymi „od dołu”, z inicjatywami mieszkańców, grup formalnych i nieformalnych, stowarzyszeń, które mobilizują się wokół jakiejś sprawy-rozwiązania lub z działaniami Top down - gotowe projekty odnowy przestrzeni publicznej wskazywane są odgórnie i poddawane „konsultacjom”. Autorzy publikacji pokazują, że możliwe - choć najtrudniejsze w realizacji - jest jeszcze trzecie rozwiązanie, czyli konsultacje i dyskusje z udziałem mieszkańców, które nie toczą się wokół gotowych rozwiązań, ale „tematów” zainicjowanych przez przedstawicieli instytucji publicznych. Autorzy wskazują na pozytywne i negatywne czynniki (przeszkody) w realizacji tego procesu. Chodzi tu o podejście dużo głębsze, niż informowanie o planowanych zmianach. Konieczna jest praca nad tworzeniem sieci społecznych i budowa zaangażowania w proces zmian. Idealem w tym względzie jest „partycypacja wyprzedzająca”, czyli dialog ze społeczeństwem lokalną podejmowany przed powstaniem jakichkolwiek projektów.

Konkretne przykłady

Autorzy nie teoretyzują. Odwołują się do doświadczeń. Dostarczają dowodów na wszystko, co powyżej w postaci konkretnych przykładów „z życia”. Opisują szczególnie przypadek duńskiego modelu partycypacyjnego „bottom up”. Duńskie doświadczenia sięgają w tym zakresie lat 70-tych. Odwołuje się do nich Dorota Bazuń w wywiadzie z przedstawicielkami Move Arkitektur, firmy specjalizującej się w przygotowywaniu projektów zmian w przestrzeni przy współudziale mieszkańców. Jak mówią, „bottom up” to „nauczyć się zadawać właściwe pytania, odpuścić >własne ego< i nauczyć się słuchać. Największą barierą są ludzie, którzy nie chcą spróbować”. Dziś w Danii włączenie mieszkańców w proces podejmowania decyzji jest naturalne.

Odwolując się do duńskich doświadczeń, Joanna Frątczak-Muller wskazuje na powstanie swoistej „skrzynki narzędziowej”, wykorzystywanej przez planistów i projektantów, którą można z powodzeniem implementować do Polski. Autorka artykułu daje odpowiedzi na pytania, jakie są główne zasady „bootom up” w procesie rewitalizacji, jakie są warunki (i przeszkody) jego skutecznej implementacji w Polsce? O tym, że jest to możliwe przekonuje nas lektura artykułów, które prezentują udane przedsięwzięcia, zrealizowane lub realizowane tą metodą w Polsce - w Zielonej Górze, w Słubicach, w Gdyni.

Szerokie ujęcie tematu

Dopełnieniem analizy działań o charakterze partycypacyjnym jest budżet obywatelski. Problematykę tą podejmuje Jerzy Leszkowicz-Baczyński, który wskazuje na ścisłe związki budżetu obywatelskiego z rewitalizacją. Autor dostarcza argumentów za uznaniem budżetów obywatelskich jako istotnego narzędzia budowy demokracji oddolnej. Budżety te są wyrazem „apelu do władz” ze strony formalnych i nieformalnych ruchów społecznych w polskich miastach. Jerzy Leszkowicz-Baczyński nie ma jednak wątpliwości, że znajdują się one aktualnie w fazie „choroby dziecięcej”, czyli ograniczenia się do zadań o charakterze techniczno-infrastrukturalnym. Rozważania na temat podejścia partycypacyjnego uzupełniają również odniesienia do doświadczeń światowych w zakresie urbanizacji miast, które omawia Artur Kinal. Autor wskazuje, że partycypacja oddolna w optyce Światowego Forum Urbanistycznego jest fundamentem zrównoważonej urbanizacji.

Nowe, możliwe kierunki

Autorzy książki nie ograniczają się do opisu zastanej rzeczywistości - analizują możliwe, przyszłe kierunki udziału mieszkańców w procesie decyzyjnym i podają w tym względzie konkretne przykłady. Dorota Bazuń zastanawia się nad rewitalizację terenów miejskich w kontekście potrzeb psów i ich właścicieli. Problem psich nieczyści jest przykładem możliwych i koniecznych działań rewitalizacyjnych, bo przecież „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego”, a za taki należy uznać ten problem. Z kolei Piotr Nieporowski ukazuje związki między rewitalizacją a CSR. Zdaniem autora firmy powinny włączać się w zintegrowane działania zapobiegające dalszym degradacjom terenów miejskich, ponieważ CSR, tak, jak rewitalizacja, odwołuje się do idei zrównoważonego rozwoju. Zauważa jednak, że przeszkodą w tym względzie jest niska świadomość następstw degradacji obszarów miejskich.

Małgorzata Jaskulska wskazuje na Ośrodki Pomocy Społecznej jako przyszłych, istotnych aktorów procesu rewitalizacji. Przedstawia autorską koncepcję włączenia ośrodków pomocy społecznej do procesu rewitalizacji. Wspólnymi mianownikami OPS i działań rewitalizacyjnych są gotowość do zatrzymania negatywnych tendencji społecznych i pobudzanie aktywności (nowe rozumienie pomocy). Prezentowane wydawnictwo jest - używając pojęcia zastosowanego w publikacji - „skrzynką narzędziową” rewitalizacji. Dostarcza czytelnikowi nie tylko ram teoretycznych, ale i praktycznych odpowiedzi na temat tego, jak powinien przebiegać proces rewitalizacji, czym de facto jest, jakie są przeszkody w jego realizacji i - co niezwykle istotne - jak osiągnąć wysoką skuteczność wprowadzania zmian i rozwiązywania kryzysów i problemów społecznych? Bo to likwidacja owych kryzysów i problemów społecznych jest w końcu ostatecznym celem całego procesu.

Rafał Sikora

Doktorant w Instytucie Socjologii UZ

____Czesław P. Dutka, *Mit i gest. Bohater kordianowski prozy rozrachunków inteligenckich*, s. 268, B5, oprawa twarda, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-262-4

[Jest to książka] zasługująca na szerszy rezonans i większą liczbę czytelników. W rozważaniach nad bohaterami Brandysa,

Dygata, Kisielewskiego, Hertza (ale także Kijowskiego lub filmowymi postaciami Wajdy) Czesław P. Dutka rozszerzył i uzupełnił obserwacje, które sformułował swego czasu Wyka, a które w innym niż Wykowe ujęciu zaprezentowała Marta Piwińska [...]. W książce tej bowiem kordianowe zachowania bohaterów powojennej prozy rozrachunków inteligenckich wpisane zostały nie tylko - jak to bywa najczęściej - w stereotyp tradycji literackiej wywiedzionej z romantyzmu, ale także w stereotyp zachowań społecznych uwarunkowanych uniwersalnym elementem gry kulturowej. Autor pokazał więc, jak teatr literatury nakłada się na teatr zachowań ludzkich, jak gest staje się ekspresją nie tylko światopoglądu, ale także konwensu. W książce tej (czego nie odnajdziemy w innych tekstach poświęconych przez badaczy prozie „rozrachunków inteligenckich”) zarysowane zostały „przedłużenia” inteligenckich kompleksów i „kordianizm” w dziełach literackich i filmowych powstałych grubo później niż epoka Jeziora Bodeńskiego lub Drewnianego konia.

[Andrzej Z. Makowiecki]

____Agnieszka Łobodziec, *From Oppressive Patriarchy to Alternative Masculinity: Black Men and Violence in African American Womanist Novels*, s. 292, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-255-6

The study covers an impressively large body of representative novels written by four major African American women writers from the early 1980s onward. Instead of offering individual readings of the novels, the study adopts the more demanding approach of presenting the material under shifting thematic perspectives, at the same time contextualizing it with the findings of historical, sociological, criminological as well as musicological research. The approach is thus particularly apt to give the reader a sense of the multi-dimensional qualities of the texts under discussion.

[Prof. Kurt Müller]

____Magdalena Zdaniewicz, *Zarządzanie czasem wolnym w warunkach współczesnej cywilizacji*, s. 268, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-251-8

Pomysł napisania książki [...] uważam za niezwykle cenny, w uwarunkowaniach współczesnej cywilizacji [...], w której człowiek (w tym zwłaszcza człowiek dorosły) „uwikłany” jest w wiele różnorodnych, dynamicznie zmieniających się procesów i często stresogennych sytuacji, czas wolny (a zwłaszcza jego efektywne spożytkowanie) jest oprócz pracy zawodowej niezwykle ważnym zagadnieniem wymagającym permanentnych badań i poszukiwania efektywnych sposobów jego zagospodarowania. Chociaż w literaturze zagadnienie to zostało stosunkowo dobrze odnotowane, to w mojej opinii nadal zasługuje na uwagę i powinno być przedmiotem licznych badań i analiz. Podjęta przez autorkę próba nowego spojrzenia na wiele aspektów tej problematyki jest właśnie jednym z przykładów takich badań i analiz.

[Prof. Czesław Plewka]

____Relacje. Studia z nauk społecznych, nr 1/2016, red. Zdzisław Wołk, s. 230, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, ISSN 2543-5124

Półrocznik, którego pierwszy numer przedkładamy Czytelnikom, jest rezulta-

tem inicjatyw mających na celu upowszechnienie zróżnicowanego dorobku naukowego wypracowanego na wydziale przez badaczy z obszarów pedagogiki, socjologii i psychologii. Nie zamierzamy jednak ograniczyć się do publikowania wyłącznie prac powstałych w naszym środowisku. Zapraszamy do zaprezentowania swoich tekstów również autorów spoza ośrodka zielonogórskiego, także z zagranicy.

____„In Gremium”, t. 10, s. 306, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, ISSN 1899-2722, ISBN 978-83-7842-265-5

Artykuły
Diana Guarisco, *Ossa Quirini. Romulus' mortality and apotheosis between Caesar and Augustus*
Tiziana Carboni, *Poeti in gara e pubblica rappresentazione: indagine epigrafica sui certamina poetarum*
Krzysztof Benyskiewicz, Jan Długosz jako kronikarz dziejów Podniestrza w I połowie XII wieku

Kamil Wasilkiewicz, *Posiadłości kameralne mistrzów baliwatu brandenburskiego joannitów na obszarze diecezji lubuskiej do końca XV wieku - zarys problematyki*

Agnieszka Korczyńska, *Rola i pozycja kobiety w staropolskich ekonomikach*

Ireneusz Wojewódzki, *Kampania 1814 roku we Francji w świetle „Gazety Krakowskiej”*

Aleksandra Wesołowska, „Tyran prosi o rękę najładniejszej z niewiast polskich” - obraz małżeństwa Joanny Grudzińskiej i Wielkiego Księcia Konstantego w świetle pamiątek
Ewa Nodzyńska, „Sammlung Ogoleit”: Goethe, Faust, Bauer. Zielonogórski fragment kolekcji gorzowskiego księgarza
Sergiusz Łukasiewicz, *Działalność Komunistycznej Partii Zachodniej Białorusi w województwie wileńskim w latach 1930-1935*
Rafał Brasse, *O heroizmie etycznym idei słowa-czynu w poemacie Tadeusza Gajcego „Do potomnego”*

Michał Trojanowski, *Działania 2 Poznańskiego Oddziału Wojsk Ochrony Pogranicza przeciwko grupom zbrojnym na terenie pogranicza*
Artur Patrzyński, *Totalitaryzm w historii kina science fiction*
Wioletta Husar, *Cataluna como un estado? Rozważania wokół secesji Katalonii*

Miroslawa Szott, „Geografia otwarta”. Obraz wyśnionego miejsca w wierszach Wojciecha Śmigiełskiego

Artykuły recenzyjne

Przemysław Szpaczyński, Porównanie Zygmunta III z Zygmuntem I. Na marginesie książki Jerzego Besali, *Zygmunt I Stary i Bona Sforza*, Poznań 2012, Zysk i S-ka, ss. 730
Przemysław Szpaczyński, Zygmunt III a Kościół w Rzeczypospolitej. Na marginesie książki Dariusza Kuźminy, *Wazowie a Kościół w Rzeczypospolitej*, ASPRA-JR, Warszawa 2013, ss. 352

Małgorzata Mikołajczak, *Pochwała inności*
Małgorzata Mikołajczak, *Z postmodernistycznego labiryntu do rzeczywistości. O praktykowaniu „lektury elementarnej”*

Recenzje

Anna Marta Dworak, *Obrazy Rosjan w pamiątkach z lat 1828-1835*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2014, ss. 256, Jakub Rawski

Sprawozdania
Odkrywanie krajobrazu Środkowego Nadodrza - sprawozdanie z projektu naukowo-badawczego, Joanna Kietlińska
Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Kultura nie tylko literacka. W kręgu myśli Karola Wojtyły - Jana Pawła II”, Krystian Saja

____„Dyskursy Młodych Andragogów”, red. Małgorzata Olejarz, R. 17, s. 428,

B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, ISSN 2084-2740

DYSKURS ANDRAGOGICZNY

Paweł Rudnicki, *Edukujące organizacje pozarządowe jako miejsca pracy. Neoliberalne uwikłania trzeciego sektora*
Alicja Jurgiel-Aleksander, Jolanta Dyrda, *Uzasadnienia indywidualnych sukcesów i porażek życiowych w biografii jako pretekst do rozumienia znaczenia uczenia się. Analiza wrażliwa na konteksty*

Przemysław Szczygieł, *Podmiot w neoliberalizmie - kilka refleksji krytycznych*

Anna Bilon, *Potwierdzanie efektów uczenia się w Portugalii. Kontekst - geneza - praktyki*

Małgorzata Rosalska, *Przywództwo w edukacji dorosłych. Wybrane konteksty*

Agata Chorościn, *Znaczenia tutoring dla uczenia się dorosłych. Studium przypadku*

Marcin Muszyński, *Zmiana pola znaczeń pojęcia „edukacja osób starych”*

Joanna Kłodkowska, „Going native” jako proces stawania się badaczem terenowym. Refleksje na marginesie badania środowiska życia osób starszych

Katarzyna Sygulska, *Poczucie sensu życia osób starszych - refleksje z badań*

DYSKURS PORADOZNAWCZY

Daria Zielińska-Pękał, *Interakcyjność w poradnictwie - nowe spojrzenie*

Marcin Szumigraj, *Kompetencje doradcy w autopercepcji studentów*

Marzanna Farnicka, *Zmiany oczekiwań przyszłościowych jako przejaw integracji społecznej beneficjentów placówek pomocy społecznej*

Marian Janusz Tagliber, *Inny/Inni w Domu Pomocy Społecznej*

Adrian Tabaczuk, Krzysztof Wąż, Artur Doliński, *Ryzykowne zachowania seksualne zawodowych kierowców. Wyzwanie dla poradnictwa i profilaktyki*

DYSKURS ANIMACJI KULTURY

Ewelina Konieczna, *Senior w kulturze - kultura dla seniora. O kulturowym wzbogacaniu człowieka starszego*

Julia Kluzowicz, *Codziennosc jako materia działalności animatora kultury*
Jolanta Skutnik, *Kompetencje kadr kultury - między użytecznością a mądrością*

Jolanta Skutnik, *Kompetencje kadr kultury - między użytecznością a mądrością*

Łukasz Hajduk, *Organizacje młodzieżowe na wsi - przestrzeń przygotowania do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym - na przykładzie Związku Gmin Jeziora Rożnowskiego*

Edyta Mianowska, *Studenci w kulturze nadmiaru. Profile aktywności medialnej a typologia uczestnictwa w świecie realnym i wirtualnym*

DYSKURS GENDEROWY

Dorota Bazuń, *Kobiety i mężczyźni w przestrzeni klubów fitness*

Agnieszka Maj, *Znaczenia nadawane otyłości. Analiza treści zawartych w czasopiśmie „Super linia” przeznaczonym dla osób zainteresowanych redukcją masy ciała*

Pamela Lange, *Kim są „veline”? Analiza roli kobiety jako ozdobnika we włoskich programach telewizyjnych na podstawie filmu dokumentalnego „Il corpo delle donne”*

Joanna Dec-Pietrowska, Emilia Paprzycka, *Społeczne konstruowanie cielesności i seksualności. Analiza wybranego kontekstu edukacji seksualnej*

Katarzyna Walentynowicz-Moryl, *Tajemnice kobiecego ciała. Doświadczenia kobiet zmagających się z niepłodnością nieznanego pochodzenia*

Agata Młynarska-Jurczuk, *Wstyd jako emocja ucieleśniona - twarz, ciało i role płciowe w procesie społecznej konstrukcji wstydu*

Wojciech Poleć, *Ubierając się dla duchów. O roli płci (kulturowej), transwestytyzmu i cielesności w rytuałach szamańskich*

REPLIKACJE - Z MYŚLĄ O OBCEJ JĘZYCZNYM CZYTELNIKU
Alicja Jurgiel-Aleksander, Jolanta Dyrda, *Explanations of indi-*

vidual successes and failures in the biographies as a reason to understand learning meanings. Context-sensitive analyses
Przemysław Szczygieł, *Entity in neoliberalism - some critical reflections*

Anna Bilon, *Recognition of Prior Learning in Portugal. Context - origin - practices*

SPRAWOZDANIA

Małgorzata Kutyla, *XVI Letnia Szkoła Andragogów i Poradotwórców, Zielona Góra 18-21 maja 2015 roku*

W kręgu badań postmodernistycznych, red. Marta Ruszczyńska, Jakub Rawski, „Słowacki i wiek XIX”, t. 2, B5, oprawa miękka, s. 176, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-249-5

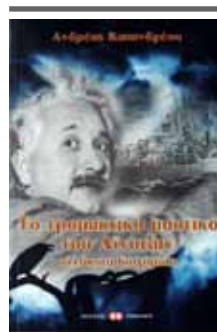
Drugi tom studiów „Słowacki i wiek XIX” stanowi kontynuację i rozwinięcie problematyki zawartej w tomie pierwszym. Przede wszystkim jednak otwiera nową perspektywę odczytań twórczości wieszczki zainspirowaną postmodernistycznymi badaniami

Słowackiego na miarę współczesności, a w ostatecznym rachunku również jako lekturowego zwornika istotnego dla zrozumienia całego XIX wieku.

zebrała Ewa Popiłka
Oficyna Wydawnicza

SEKRET ALBERTA EINSTEINA. PRZYGODA W BIBLIOTECIE

Jeszcze raz chciałabym powrócić wspomnieniami do mojego pobytu w bibliotece uniwersyteckiej w Nikozji na Cyprze („Stelios Ioannou Resource. Erasmus w Bibliotece Uniwersytetu Cypryjskiego”, „Uniwersytet Zielonogórski”, nr 7, 2015). Na pożegnanie Andreas Kapandreu wręczył mi swoją książkę z autografem „Straszy sekret Einsteina. Prawdziwe opowieści”. Andreas ukończył studia bibliotekoznawcze na uniwersytetach w Grecji, Wielkiej Brytanii i na Cyprze. Przez kilka lat przewodniczył Związkowi Bibliotekarzy Grecko-Cypryjskich. Obecnie pracuje w Dziale Opracowania Rzeczowego biblioteki uniwersyteckiej w Nikozji.

W swojej książce - między innymi - opisał ciekawe zdarzenie. W 1995 r. ukończył studia w Salonikach i otrzymał posadę w bibliotece Uniwersytetu Arystotelesa. Wspomina, iż nie był zbyt zadowolony, gdyż stał miał miejsce na Wydziale Fizyki i Astronomii, która niespecjalnie go interesowała. Któregoś dnia kierowniczka poprosiła go, aby opracował książki, zakupione od współpracownika Alberta Einsteina. Jest nimi zainteresowany profesor S. F., przebywający gościnnie na uniwersytecie. Książek było 50. Wszystkie zostały wydane w Stanach Zjednoczonych w latach 1940-1970.

Andreas pisze, iż starał się opracować je jak najszybciej, aby mieć to z głowy. Spośród książek jego uwagę przykuły - cztery. Trzy napisał sam Einstein, czwarta natomiast poświęcona była jego życiu i dziełom. Jedną z książek nosiła zagadkowy tytuł: „Project invisibility: a succesful US Navy Project”.

W książce opisano eksperyment przeprowadzony na okręcie USS Eldridge. Na jego pokładzie wytworzono jednobiegunowe pole magnetyczne. Po kilku minutach oddziaływania tego pola statek okryty został szaro-zieloną mgłą, a następnie stał się niewidoczny. O tzw. eksperymencie filadelfijskim napisano wiele artykułów i książek. Okręt, którego użyto do doświadczeń był zbudowany na krótko przed jego wodowaniem, w czerwcu 1943 roku. Twórcami projektu byli wybitni fizycy: Thomas Townsend Brown, Albert Einstein, John von Neumann oraz Nikola Tesla. Albert Einstein pracował dla US Navy przez trzy lata. Opracowywał wówczas teorię pola grawitacyjnego.

Autorem książki był Carlos Allende. Została wydana w Nowym Jorku w 1965 r. Nigdzie nie figurowało wydawnictwo tej pozycji, liczącej 205 stron.

Gdy Andreas wertował tę książkę, nagle wypadły z niej pozostałe kartki zapisane ładnym kobiecym pismem. Autorką fragmentu pamiętnika była niejaka Sue. Wspomnienia opatrzone datami: 31 października 1943 i grudzień 1944.

Sue opisuje swoją pracę w tawernie „Czarny Kot” w Filadelfii, w porcie u ujścia rzeki Delaware do Atlantyku. Po ukończeniu liceum pracowała, aby zarobić na studia pedagogiczne. „Czarny kot” cieszył się dużym powodzeniem. Pewnej nocy - do późna - zostało trzech marynarzy. Dwóch w średnim wieku, a jeden z nich - młodszy. Na pagonach mieli stopnie starszych marynarzy. Mężczyźni - jak pisze Sue - dużo pili i rozmawiali głośno na temat wojny oraz polityki. Autorka pamiętnika poczuła się zmęczona i zaprzęgnęła, aby mężczyźni opuścili lokal. Jednakże oni bezustannie zamawiali Jacka Daniels’a. W pewnym momencie Sue się odwróciła, aby przygotować następną kolejkę whisky i, jak wspomina, zastęła w przerażeniu. Ujrzała, jak mężczyźni powoli dematerializują się, zamieniają w szaro-błękitny dym i znikają przez sufit.

Przerażona zawołała koleżankę i kolegę również pracujących w tawernie. Wszyscy zauważyli to samo. Mark pobiegł po policję portową. Policjanci z niedowierzaniem spisali ich zeznania.

W tym momencie Andreas przestał czytać wspomnienia, gdyż kierowniczka poprosiła go, aby przekazał książki profesorowi S.F. i wrzucił je na jego tymczasowe konto. Profesor z tajemniczym uśmiechem odebrał lekturę i wsiadł do taksówki oczekującej przed budynkiem Uniwersytetu Arystotelesa.

Bibliotekarz wrócił na Cypr i nieomal zapomniał o przygodzie w Salonikach. Po pewnym czasie postanowił jednak sięgnąć po niedokończoną książkę. Zamierzał wypożyczyć ją z biblioteki w Salonikach. Przez dłuższy czas książka tkwiła na koncie profesora. Po jakimś czasie okazało się, iż w księżnicy trwa odświeżanie systemu. Przeszukał więc zasoby innych bibliotek. Jednakże nigdzie nie znalazł tego tytułu. Gdy wrócił ponownie do katalogu biblioteki w Salonikach, okazało się, że książka... zniknęła.

Donata Wolska
Biblioteka Uniwersytecka

AGNIESZKA LAKOMA
SELFMADE CITY IV
2014
DRUK CYFROWY
70 X 100 cm

Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki
Uniwersytetu Zielonogórskiego

JACEK PAPLA
WOTA I
2011
DRUK CYFROWY, SITODRUK
140 X 90 cm

Galeria Biblioteki
Uniwersytetu Zielonogórskiego

HELENA KARDAŚ
"O SIEWCACH", 2016
OBIEKT: SZKŁO, METAL, ZIEMIA,
210x200x4 cm
GALERIA BWA ZIELONA GÓRA, 2016